

ROZDZIAŁ I. WSTĘP

1. Dane ogólne

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy do jej zadań własnych.

Działalność planistyczna ma bardzo istotne znaczenie nie tylko dla funkcjonowania gminy, ale przede wszystkim dla jej mieszkańców.

W przepisach ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 778.) znajdują się różne kategorie wartości - uznane za podstawy działań w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, które z różną mocą wpływają na rozwiązania przestrzenne. Są to, m.in.: wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych, wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, potrzeby interesu publicznego, potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych.

Zakres przedmiotowy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy powinien być zgodny z art. 10 ust. 1, 2, 2a, 5 i 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i §6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 z dnia 26 maja 2004 roku, poz. 1233).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów składa się z następujących części:

- Uwarunkowania i synteza – część tekstowa – Załącznik Nr 1A; część graficzna – Załącznik Nr 2A;
- Kierunki i polityka przestrzenna gminy – część tekstowa – Załącznik Nr 1B; część graficzna – Załącznik Nr 2B.

Część Studium pn. „Kierunki i polityka przestrzenna gminy” ma charakter ustaleń.

Niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowano z uwzględnieniem ustaleń:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego – przyjętego uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowaną w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026);
- Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku przyjętej Uchwałą Nr 150/2157/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 19 marca 2013 r.;
- Strategii rozwoju gminy Augustów na lata 1999 – 2015 - uchwalonej uchwałą Nr XI/70/99 Rady Gminy w Augustowie z dnia 29 października 1999 roku;
- Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów do roku 2013 – przyjętego uchwałą Nr IX/71/07 Rady Gminy Augustów w dniu 29 grudnia 2007 roku;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów uchwalonego uchwałą Nr XIII/87/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 22 lutego 2000 roku

oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych opracowań i programów wymienionych w I części opracowania Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju gminy i synteza”.

Kierunki i polityka przestrzenna gminy po uchwaleniu przez Radę Gminy Augustów będą deklaracją i zobowiązaniem władz samorządowych do prowadzenia przez podległe im

skoordynowanej polityki lokalizacyjnej i inwestycyjnej oraz gospodarki terenami zmierzającej do osiągnięcia zamierzonych celów rozwoju gminy.

2. Podstawowe problemy rozwoju gminy

Analizy zawarte w części opracowania pt. „Uwarunkowania rozwoju gminy i synteza” oraz w ważniejszych materiałach studialnych i projektowych wykazanych, w tym elaboracie stanowią podstawę do identyfikacji grup problemowych wymagających rozwiązania w zakresie:

- 1) problematyki środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- 2) problematyki społeczno – gospodarczej;
- 3) problematyki kształtowania przestrzeni;
- 4) problematyki obsługi technicznej i komunikacji.

Problemy środowiska przyrodniczego

Na terenie gminy Augustów występują obszary prawnie chronione w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Są to: Obszary Chronionego Krajobrazu, rezerwat przyrody, pomniki przyrody, Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków, użytki ekologiczne, ochrona gatunkowa.

Gmina Augustów posiada wybitne walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz ważne ciągi i korytarze ekologiczne (Korytarz ekologiczny GKPn-4 Puszcza Augustowska), z tych też względów odgrywa szczególne znaczenie w wieloprzestrzennych systemach ochrony krajobrazu i Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL. Powiązania ekologiczne na terenie gminy dotyczą w szczególności: Kanału Augustowskiego, rzek: Rospudy, Netty, Turówki, Zalewianki oraz jeziora Kolno. Od 1960 roku jezioro Kolno jest rezerwatem ornitologicznym utworzonym w celu zachowania miejsc lęgowych łabędzia niemego. Jezioro Kolno jest bardzo podatne na degradację - wynika to głównie z bardzo małej głębokości i dość niskiej objętości akwenu.

Część obszaru gminy Augustów położona jest w zasięgu zbiornika wód czwartorzędowych pod nazwą Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”.

Głównymi zagrożeniami antropogenicznymi wpływającymi na jakość wód podziemnych na terenie gminy Augustów jest: niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych (zwłaszcza gnojowicy), chemizacja rolnictwa, zanieczyszczone wody powierzchniowe i opadowe, zanieczyszczenia atmosferyczne (opady pyłów i gazów emitowanych do atmosfery), nieszczelne zbiorniki ściekowe oraz szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu. Problemy środowiska przyrodniczego związane są przede wszystkim z:

- pogarszającym się stanem środowisk wodnych, ze względu na brak jeszcze w wielu miejscach rozwiązań gospodarki ściekowej;
- degradacją gleb (zakwaszanie, zanieczyszczenia gleb w pasach przydrożnych metalami ciężkimi, zawartymi w spalinach samochodowych);
- zagrożeniami hydrosfery, m. in.:
- wód powierzchniowych ściekami bytowymi i zanieczyszczaniami chemicznymi wód opadowych spływających z pól uprawnych;
- wód podziemnych przez niewłaściwą lokalizację zabudowy i jej zły stan sanitarny, niewłaściwą gospodarkę nawozową, budowę wodociągów bez powiązania z systemami odprowadzania ścieków oraz przecieki skażonych wód z dzikich wysypisk śmieci do wód i gruntu;
- zagrożeniami powietrza – przez lokalne punktowe źródła zanieczyszczeń: paleniska domowe, małe kotłownie, itp. emitujące pył, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, oraz transport emitujący tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory i metale ciężkie;
- zagrożeniami biosfery – zanieczyszczenia powietrza, małe dzikie wysypiska śmieci, szczególnie lokalizowane przypadkowo w lasach lub na ich obrzeżach - ogniska chorób roznoszonych przez gryzonie, niekontrolowana eksploatacja piasku, penetracja lasów i oddziaływanie turystyki, wyrąb wysokiej zieleni przydrożnej, zagajników i zadrzewień śródpolnych i śródłąkowych;
- zagrożeniami klimatu akustycznego – duży ruch komunikacyjny drogami krajowymi, drogami wojewódzkimi oraz drogami powiatowymi, zwłaszcza w sezonie letnim;

- zagrożeniami antropogenicznymi stanu sanitarnego środowiska (zagrożenie spływami zanieczyszczeń bytowo – gospodarczych lub biogenów;
- brakiem systemów kanalizacji sanitarnej terenów zabudowy zwartej;
- wzrastającą ilością odpadów i śmieci, które nie są prawidłowo zagospodarowywane;
- występowaniem tzw. zagrożeń punktowych: wyrobiska poeksploatacyjne, dzikie wysypiska, emitery zanieczyszczeń powietrza, emitery hałasu i wibracji.

Zagrożeniami systemu przyrodniczego są również obiekty destrukcyjne (kopalnie kruszywa).

Problemy środowiska kulturowego

Podstawowe problemy środowiska kulturowego związane są:

- ze zjawiskami deformacji krajobrazowej struktur przestrzennych;
- z niekorzystnymi przekształceniami wiejskich jednostek osadniczych (przez co powiększa się zjawisko utraty tożsamości kulturowej obszaru);
- z rozpraszaniem zabudowy i dowolnością działań w oparciu o decyzje administracyjne – decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- z bardzo niskim poziomem zabezpieczenia obszarów miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- z zabudowywaniem przedpoli widokowych panoram i sylwet miejscowości, przy równoczesnym braku skutecznych możliwości prawnych ich ochrony, poza ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których gmina niewiele posiada;
- z obawami społecznymi przed tworzeniem parków kulturowych;
- z postępującą degradacją środowiska kulturowego, a w szczególności zespołu dworskiego i parkiem, zabudowy mieszkaniowo – siedliskowej.

Na terenie gminy Augustów znajduje się niewiele zabytkowych obiektów architektonicznych o znaczeniu lokalnym. Niewiele jest też śladów założeń dworsko - parkowych. Jedynym zespołem wpisanym do rejestru zabytków jest zespół dworski i park z końca XIX wieku położony we wsi Netta Folwark. Składa się on z drewnianego dworu w złym stanie technicznym i bardzo zaniedbanego parku, stanowiących własność prywatną.

Problemy społeczno – gospodarcze

Do podstawowych problemów struktury społeczno – gospodarczej zaliczyć należy:

- rozproszenie ludności w 42 jednostkach osadniczych na znacznym obszarze – oznacza to rozproszenie rynku zbytu oraz rozproszenie siły roboczej, jak również utrudnia rozwój lokalnego rynku pracy, mieszkalnictwa, infrastruktury technicznej i społecznej z uwagi na wysokie koszty; liczba ludności w poszczególnych miejscowościach jest bardzo zróżnicowana i zawarta jest w przedziale od 18 (Czerkiesy) do 470 (Janówka – stan na 2013 r.); sytuacja taka nie sprzyja rozwojowi lokalnego rynku pracy i mieszkalnictwa, znacznie też utrudnia rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz podwyższa jej koszt;
- niekorzystną strukturę ludności według płci (np. nadwyżka mężczyzn w wieku 20 - 39 lat nad liczbą kobiet wynosiła w 2013 r. – 85);
- starzenie się społeczeństwa – jest zjawiskiem niekorzystnym i może mieć wpływ na obciążenie ekonomiczne społeczeństwa i związane z nim zagrożenie ubożenia ludności, jak i zmniejszenia się jej liczby;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców – może mieć wpływ na elastyczność rynku pracy oraz trudności ze zmianą kwalifikacji, co może prowadzić do wzrostu bezrobocia i obniżenia standardu życia;
- zmienność wskaźników demograficznych – można oczekiwać spadku lub utrzymywania się na tym samym poziomie liczby dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym, wzrostu liczby ludności w wieku emerytalnym;
- wysoki poziom bezrobocia – stanowi zagrożenie dla rozwoju ekonomicznego gminy, sprzyja powstawaniu niedostatku społecznego; udział bezrobotnych zarejestrowanych w 2013 roku w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci wynosi ogółem 9,3%, w tym mężczyźni – 9,5%, kobiety – 9,1%;

- niedostateczny rozwój dziedzin gospodarczych, ze względu na wysokie walory krajobrazowe;
- brak możliwości rozwoju przemysłu z powodu uciążliwości dla środowiska o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych – brak przygotowanych terenów, brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- niedostateczny rozwój usług turystycznych, przy dużym potencjale turystycznym oraz korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych i kulturowych;
- niepełne wyposażenie mieszkań w podstawowe urządzenia takie, jak: wodociąg, kanalizacja, centralne ogrzewanie (zasoby mieszkaniowe w 2013 roku wynosiły ogółem 1769 mieszkań, wg danych z 2012 roku 1528 mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 1439 w ustęp spłukiwany, 1356 w łazienkę, w instalację centralnego ogrzewania wyposażonych było 1014 mieszkań, w instalację gazową posiadało 1 mieszkanie; wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w 2013 roku wynosił 102,6 m² i utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat, przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi 26,1 m² z tendencją wzrostową.

Problemy kształtowania przestrzeni

Problemy struktury funkcjonalno – przestrzennej związane są z:

- brakiem wykształconego centrum usługowego gminy – funkcję tę pełni miasto Augustów;
- rozproszaniem i nierównomiernym rozmieszczeniem obiektów i urządzeń usługowych;
- rozciąganiem zabudowy przy jednoczesnym niewypełnianiu występujących między nią wolnych terenów;
- brakiem właściwych pod względem funkcjonalnym rozwiązań przestrzennych na obszarach możliwych do zagospodarowania rekreacyjnego.

Problemy infrastruktury technicznej i układów transportowych

Główne problemy w zakresie obsługi infrastruktury technicznej i układów transportowych to:

- nie zadowalający poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a szczególnie brak urządzeń sieciowych obsługujących struktury osadnicze, zwłaszcza w zakresie oczyszczania ścieków oraz linii przesyłowych gazu ziemnego;
- brak rozwiązań technicznych dla obszarów wykazujących ożywienie inwestycyjne;
- niezadowalający stan dróg przy relatywnie wystarczającej ich sieci.

3. Cele rozwoju przestrzennego gminy

Cele rozwoju gminy, jak i kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego sformułowane zostały w wyniku przeprowadzonej wszechstronnej analizy uwarunkowań przedstawionych w części opracowania pn. „Uwarunkowania rozwoju gminy i synteza”.

Głównym celem rozwoju gminy Augustów zgodnie ze Strategią rozwoju gminy Augustów jest: rozwój gospodarczy i społeczny gminy oraz poprawa warunków życia mieszkańców gminy poprzez: stworzenie możliwości lepszego zaspokajania potrzeb materialnych, duchowych i kulturalnych, wzmocnienie więzi społecznej wśród mieszkańców, zmniejszenie bezrobocia na terenie gminy, utrzymanie czystego środowiska i estetyki otoczenia. Ustalono, że gmina Augustów będzie sprawnie zarządzanym obszarem inicjowania przedsiębiorczości gospodarczej, unowocześniania rolnictwa oraz rozwoju turystyki i wypoczynku, infrastruktury społecznej oraz nowoczesnej infrastruktury technicznej z wykorzystaniem walorów środowiska kulturowego i przyrodniczego – misja strategii.

Dążenie do osiągnięcia przyjętego w gospodarce przestrzennej celu następuje poprzez realizację określonych kierunków zagospodarowania przestrzennego i rozwoju procesów urbanizacyjnych. A te z kolei następują poprzez realizację różnorodnych funkcji lokalizowanych na obszarze gminy odpowiednio do predyspozycji poszczególnych terenów.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono, w szczególności uwarunkowania wynikające z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;

- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W studium określono, w szczególności:

- 1) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę poprzez ustalenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów i ustalenie kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy;
- 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk – na terenie gminy Augustów uzdrowiska nie występują;
- 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 7) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- 8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 10) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 11) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 12) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 2120.);
- 13) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 14) obszary zdegradowane – na terenie gminy nie występują;
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych – na terenie gminy nie występują;
- 16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w studium określa się obszary, na których mogą być one sytuowane – ich lokalizacja może nastąpić wyłącznie w trybie sporządzenia planu miejscowego.

Określono kierunki rozwoju gminy Augustów, przyjmując następujące zasady:

- racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem zasad jego ochrony;
- ochronę środowiska kulturowego gminy, ochronę i utrzymanie dobrego stanu technicznego i form historycznych obiektów zabytkowych o wartościach kulturowych;
- wzrost atrakcyjności turystycznej;
- zachowanie i ochronę istniejącej zieleni, w tym: zakrzewień, zadrzewień śródpolnych, zieleni parkowej i cmentarnej;
- stworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej w zakresie budownictwa mieszkaniowego – zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na różne funkcje zabudowy;
- poprawę wyposażenia gminy w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, tworzenie warunków do rozwoju nowoczesnych systemów infrastruktury technicznej oraz komunikacji;
- stworzenie warunków dla rozwoju działalności handlowo – produkcyjnej i usługowej, tworzenie warunków do wielofunkcyjnego rozwoju wsi wspierających powstawanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem – zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na różne funkcje zabudowy;
- ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ochronę gleb o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczaniem na cele nierolnicze;
- tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki;
- kształtowanie systemu lokalnych powiązań przyrodniczych w oparciu o sieć dolin rzecznych, dolinek bocznych, obniżen terenowych i obszarów leśnych;
- ochronę wód powierzchniowych oraz ochronę wód podziemnych przed zanieczyszczeniami poprzez rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej, w tym budowę scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej;
- zwiększenie lesistości obszaru poprzez zalesienie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji leśnej;
- przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji kierowanie się zasadą oszczędności terenu, tzn. przeznaczać na cele budowlane tereny o jak najmniejszej powierzchni, umożliwiając realizację i funkcjonowanie planowanej inwestycji oraz zachowanie dotychczasowej funkcji terenu
- pozwalającej na jego dotychczasowe rolnicze wykorzystanie.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów to sukcesywne osiąganie przyjętych w gospodarce przestrzennej celów, poprzez rozwój procesów urbanizacyjnych, realizowanych jako różnorodne funkcje przypisane poszczególnym terenom.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do gminy Augustów powinny być realizowane z uwzględnieniem:

- uwarunkowań, które wpływają na wykluczenia terenów z zabudowy (m.in. zbiorniki wód powierzchniowych, kompleksy leśne i obszary przewidziane do zalesienia, obszary udokumentowanych złóż surowców naturalnych, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary gruntów słabonośnych i podmokłych, obszary Systemu Przyrodniczego Gminy);
- uwarunkowań, które wpływają na ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, m.in.: z objęcia obszaru formami ochrony przyrody, związanymi z zakazami, nakazami i ograniczeniami w zakresie gospodarki przestrzennej, występowania gruntów rolnych o najwyższych klasach bonitacyjnych i terenów zmeliorowanych, występowania wododziałów utrudniających swobodny rozwój wodociągów i kanalizacji;
- występowania stanowisk archeologicznych.

4. Prognoza i założenia rozwoju demograficzno - społecznego

4.1. Przewidywany rozwój ludności

Na podstawie dotychczas obserwowanych tendencji oraz w oparciu o „Prognozę ludności Polski według województw na lata 1996 – 2020” oszacowano możliwy rozwój demograficzny gminy Augustów do 2030 roku. W prognozie uwzględniono szereg przewidywanych tendencji ogólnokrajowych, m.in.:

- wzrost dzietności kobiet, związany z wchodzeniem w wiek rozrodczy coraz liczniejszych roczników kobiet z tzw. „wyżu demograficznego”,
- wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym;
- spadek liczby ludności w wieku od 0 -19 lat i w wieku emerytalnym;
- tendencja starzenia się;
- wzrost ogólnego poziomu wykształcenia;
- stopniowy wzrost długości życia - wraz z postępem cywilizacyjnym, poziomem usług medycznych zależnym od wzrostu zamożności materialnej społeczeństwa oraz dalszym postępem medycyny;
- stopniowy wzrost migracji wewnętrznych i zewnętrznych, w tym zwłaszcza ze wsi do miast – postęp techniczny i konkurencja w produkcji rolniczej będą skłaniać część mieszkańców wsi do migracji do miast – ośrodków administracyjno – usługowych, gdzie łatwiej powstają nowe miejsca pracy.

Istniejące i prognozowane zmiany liczby ludności i jej struktury wiekowej w latach 2010 – 2030 na terenie gminy Augustów przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1. Ludność w gminie Augustów w rozbiciu na grupy wiekowe w okresie 2005 – 2030

Ludność	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030
OGÓŁEM	6873	6882	6902	6949	6960	6980	7010	7040	7075
0 –19 lat	1823	1804	1753	1726	1730	1730	1735	1750	1760
20- 64 lat	3351	3477	3481	3536	3540	3550	3565	3570	3585
65-85 lat	1587	1568	1556	1567	1570	1575	1580	1585	1590
powyżej 85 lat	112	105	112	120	120	125	130	135	140

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze spisów powszechnych oraz prognoza

Od roku 2009 w gminie Augustów obserwuje się nieznaczny wzrost ludności, dlatego też prognozuje się dalszy wzrost ludności od 2015 do 2030 roku o około 95 osób. W całym prognozowanym okresie (od roku 2015) przewiduje się systematyczny nieznaczny przyrost ludności we wszystkich grupach wiekowych.

Obecnie najwięcej osób zamieszkuje w miejscowości Janówka około 470 osób, co stanowi 6,7% mieszkańców gminy. W przedziale od 300 do 400 mieszkańców znalazły się wsie: Białobrzegi, Kolnica, Netta Pierwsza, Jeziorki, Kolnica, Pruska Wielka, Rutki Nowe, Topiłówka, Żarnowo Pierwsze i Żarnowo Drugie. W przedziale od 200 do 300 osób były wsie: Jabłońskie, Netta Druga, Ponizie, Rutki Stare, i Żarnowo Trzecie. W przedziale od 100 do 200 mieszkańców znalazły się następujące wsie: Biernatki, Gliniski, Grabowo Kolonia, Kolnica PGR, Mazurki, Netta Folwark, Osowy Grąd, Pruska Mała, Turówka. W pozostałych 16 miejscowościach gminy liczba ludności wahała się od 20 w Twardym Rogu osób do 94 w Gabowych Grądach.

Od kilku lat jednak kształtuje się ujemny przyrost naturalny (na poziomie 3,6 promila) oraz ujemne saldo migracji. Występuje tendencja starzenia się społeczeństwa. Jednak prognozy GUS na przyszłość są optymistyczne, w ciągu kilkunastu lat przewiduje wzrost liczby mieszkańców.

4.2. Prognoza gospodarstw domowych

W oparciu o dotychczasowe trendy oraz „Prognozę gospodarstw domowych w latach 1995 – 2020” opracowaną przez GUS oszacowano dla gminy Augustów wstępną prognozę gospodarstw domowych.

Uwzględnione w opracowaniu trendy, to m.in.:

- wzrost udziału gospodarstw małych;
- spadek udziału gospodarstw dużych;
- zmiany w strukturze ludności wg wieku;
- zmiany zasobów mieszkaniowych.

Tabela przedstawia istniejące i prognozowane zmiany w liczbie i wielkości gospodarstw domowych do roku 2030.

Tabela Nr 2. Istniejące i prognozowane zmiany w liczbie i wielkości gospodarstw domowych w latach 2010 – 2030

Lata	Gospodarstwa domowe	Ludność	
		ogółem	na 1 gospodarstwo domowe
2010	1731	6873	3,97
2011	1742	6882	3,95
2012	1758	6902	3,93
2013	1769	6949	3,93
2014	1780	6960	3,91
2015	1795	6980	3,89
2020	1815	7010	3,86
2025	1830	7040	3,84
2030	1845	7075	3,83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze spisów powszechnych oraz prognoza

W gminie Augustów można spodziewać się od 2010 do 2030 roku nieznacznego przyrostu liczby gospodarstw domowych – o ponad 115 gospodarstw, co stanowić będzie 6,23% docelowej wielkości w roku 2030. Mimo przewidywanego wzrostu ogólnej liczby mieszkańców, wzrost liczby gospodarstw domowych będzie skutkiem utrzymania się bardzo korzystnej liczby osób na 1 gospodarstwo domowe, prawie na tym samym poziomie z 3,97 w roku 2010 do 3,83 w 2030 roku.

4.3. Prognoza warunków mieszkaniowych i poprawa warunków mieszkaniowych

Na podstawie prognozy ludności i prognozy gospodarstw domowych można oszacować przyszłe potrzeby mieszkaniowe. Przy przyjęciu założeń, że:

- część gospodarstw domowych (rodzin) nadal będzie wspólnie zamieszkiwać;
- wskaźnik ludności na gospodarstwo domowe - na 1 mieszkanie może wynieść 3,83%;
- wielkości potrzebnych zasobów mieszkaniowych ukształtują się w 2030 roku na poziomie – 1845 mieszkań.

Z powyższej prognozy wynika potrzeba zbudowania do 2030 roku 65 nowych mieszkań w porównaniu ze stanem w 2014 roku, przy dotychczasowym tempie budownictwa mieszkaniowego. Nie uwzględnia się przy tym, że część obecnych zasobów mieszkaniowych powinna ulec wymianie lub przynajmniej gruntowej modernizacji, z uwagi na zły stan techniczny i słabe wyposażenie w podstawowe instalacje.

Szacuje się, że jest to ok. 10 % obecnych zasobów mieszkaniowych (budynki mieszkalne zbudowane przed 1945 roku o palnym materiale ścian, bez żadnych instalacji – nawet bez wodociągu).

Przeciętna powierzchnia mieszkania w 2013 roku w gminie Augustów wynosiła 102,60 m².

Przyjmując powyższe szacunki w przypadku ich sprawdzenia się, społeczeństwo gminy Augustów nie zderzy się z poważnymi problemami mieszkaniowymi, zarówno pod względem ilości jak i jakości zasobów mieszkaniowych.

4.4. Kierunki rozwoju sfery demograficznej

Do najważniejszych zadań demograficznych, mających istotny wpływ na rozwój gospodarczy oraz kształtowanie przestrzeni terenu gminy Augustów należy:

- stały wzrost liczby mieszkańców;
- dodatni przyrost naturalny;
- dodatnie saldo migracji;
- wzrost ogólnego poziomu wykształcenia;
- stopniowy wzrost długości życia - wraz z postępem cywilizacyjnym, poziomem usług medycznych zależnym od wzrostu zamożności materialnej społeczeństwa oraz dalszym postępem medycyny;
- stopniowy wzrost migracji wewnętrznych i zewnętrznych, w tym zwłaszcza ze wsi do miast – postęp techniczny i konkurencja w produkcji rolniczej będą skłaniać część mieszkańców wsi do migracji do miast – ośrodków administracyjno – usługowych, gdzie łatwiej powstają nowe miejsca pracy;
- stałe tendencje wzrostowe aktywności zawodowej mieszkańców gminy;
- sukcesywny spadek bezrobocia.

4.5. Zasady wyznaczania obszarów proponowanych do zabudowy

W zakresie infrastruktury społecznej przyjęto:

- w zakresie nauki i szkolnictwa przyjęto zasadę równomiernego rozmieszczenia na terenie gminy obiektów szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, rozwoju i podniesienia standardu bazy oświatowej;
- w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej przyjęto wspieranie działań na rzecz utrzymania i tworzenia warunków do rozwoju i poprawy funkcjonowania tego typu usług;
- przyjęto tworzenie bazy materialnej do edukacji wypoczynku i integracji osób niepełnosprawnych, w tym pomocy środowiskowej i zabezpieczenia spokojnej starości;
- w zakresie sportu i wypoczynku codziennego i świątecznego przyjęto tworzenie warunków przestrzennych i infrastrukturalnych do budowy boisk i sali gimnastycznych przy gimnazjach i udostępnianie ich po godzinach lekcyjnych dla rekreacji i sportu ludności, podnoszenia standardu i wyposażenia istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej, tworzenia warunków przestrzennych do realizacji nowych obiektów rekreacyjnych (parków, ścieżek zdrowia i rowerowych, plaży, kąpielisk, przystani wodnych).

Za kryteria wyboru terenów predysponowanych do zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury społecznej przyjęto następujące zasady wyznaczania terenów:

- łatwo dostępny teren o korzystnych warunkach fizjograficznych;
- dogodne położenie przy uczęszczanych szlakach komunikacyjnych;
- bliskie sąsiedztwo terenów już zabudowanych o podobnych funkcjach;
- istniejący stan uzbrojenia technicznego lub łatwość jego realizacji.

Większość w/wym. kryteriów spełniają wyróżnione na Załączniku Nr 2B obszary oznaczone symbolami: OZZ, OU, OUS, OUT.

W planach miejscowych należy ustalić tereny do realizacji funkcji mieszkalnych i usługowych, określając wielkość potrzeb na podstawie trendów wzrostu.

5. Główne kierunki rozwoju gminy

Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej

W Studium ustalono tereny przeznaczone na rozwój usług infrastruktury społecznej z zakresu: oświaty i wychowania, kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji, obronności, porządku i

bezpieczeństwa publicznego, sakralne, łączności, urządzenia sanitarne, kultury fizycznej oraz inne – tereny oznaczone na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B symbolem przeznaczenia: OZZ, OU, OUS, OUT.

Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej ukierunkowane są na poprawę jakości życia mieszkańców, w drodze rozwijania infrastruktury społecznej i polepszania warunków zamieszkania.

W celu poprawy jakości życia mieszkańców ustala się:

- poprawę zagospodarowania terenu oraz stanu technicznego istniejących obiektów i rozwój istniejących obiektów użyteczności publicznej, poprzez adaptację istniejących usług oraz powiększenie terenu w celu rozbudowy ich bazy, zaplecza technicznego oraz zaplecza sportowo – rekreacyjnego;
- utrzymanie istniejących obiektów komunalnych i prywatnych oraz wskazuje się ich modernizację (unowocześnianie) i termomodernizację;
- możliwość adaptacji i zmiany sposobu użytkowania istniejących nieczynnych szkół, zlewni mleka lub innych obiektów, m. in. na potrzeby mieszkaniowe, Domu Spokojnej Starości lub inne cele publiczne;
- budowę budynków z lokalami socjalnymi w ramach programów społecznych – wskazuje się miejscowości, m.in. Janówka, Kolnica BSD oraz inne;
- tworzenie rezerw terenowych na potrzeby nowej zabudowy mieszkalnej wraz z uzbrojeniem technicznym i odpowiednią obsługą komunikacyjną;
- zapewnienie właściwego wyposażenia w usługi niekomercyjne, szczególnie w zakresie zdrowia, oświaty i kultury;
- dobry dostęp mieszkańców do usług medycznych oraz ponadgimnazjalnych placówek oświatowych, wynikający przede wszystkim z bliskiego sąsiedztwa miasta Augustów;
- dobre wyposażenie placówek oświatowych w świetlice, pracownie komputerowe i stołówki szkolne;
- rozwój różnych dziedzin gospodarczych, w szczególności usług turystycznych;
- budowa siłowni plenerowych (sportowych) w większych miejscowościach (np. Janówka, Białobrzegi, Kolnica, Rutki Nowe, Netta Druga);
- rozwój funkcji związanych z działalnością gospodarczą i usługową - wymaga przygotowania odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych, w szczególności dla obszarów wyznaczonych na ten cel w Studium;
- zapewnienie pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i obsługę komunikacyjną;
- łatwy dostęp do obiektów usługowych i użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i starszych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić tereny na powyższe funkcje, związane z infrastrukturą społeczną.

Kierunki rozwoju rolnictwa

– Rolnictwo

Gmina Augustów posiada znakomite warunki naturalne, sprzyjające rozwojowi rolnictwa ekologicznego. Atutem rolnictwa jest dobry stan środowiska naturalnego oraz pielęgnowana w wielu gospodarstwach tradycyjna kultura rolna. Rolnictwo w gminie Augustów pełni funkcję wiodącą.

Realizacja nadrzędnego celu strategicznego, jakim jest poprawa jakości i warunków życia mieszkańców, nie może się odbyć poza rolnictwem. Właściwe - zgodne z zasadami trwałego rozwoju - wykorzystanie warunków przyrodniczo – glebowych i tradycji rolniczych terenu, wymaga jednak adaptacji rolnictwa do warunków gospodarki rynkowej.

Obecna struktura agrarna sprzyja utrzymywaniu utajonego bezrobocia, a niski stopień specjalizacji produkcji sprawia, że często efekty ekonomiczne jej intensyfikacji są dla rolników niezadawalające. Przesłanki ekonomiczne sugerują ekstensyfikację produkcji rolnej rozumianą jako maksymalizację dochodu na jednostkę nakładu lub – w skrajnych przypadkach – minimalizację nakładu na jednostkę dochodu.

Ten ekonomiczny kierunek myślenia jest zgodny z założonymi celami i zasadami Ekorozwoju. Znajduje on już także odzwierciedlenie w realizacji, co uwidacznia się znacznym spadkiem poziomu nawożenia - do poziomu porównywalnego z realizowanym przez unijne rolnictwo ekologiczne – i niskim poziomem chemizacji, która właściwie stosowana - nie stanowi zagrożenia dla środowiska naturalnego i jakości produkcji.

Duży udział łąk i pastwisk w strukturze użytków rolnych oraz tradycje rolnicze nakazują preferować chów i hodowlę bydła, zwłaszcza mlecznego, w rejonach o dużych predyspozycjach do rozwoju rolnictwa oraz bydła, zwłaszcza mięsnego, owiec i kóz, a w rejonie południowym – o małych predyspozycjach do rozwoju funkcji rolniczych.

Produkcja roślinna winna zabezpieczać potrzeby paszowe inwentarza. Na pozostałej powierzchni dominować winny uprawy towarowe, wśród których poczesne miejsce winny zająć te, które po badaniach i certyfikacji mogą być uznane za produkcję ekologiczną.

Potencjalną produktywność użytków rolnych należy ustabilizować i zwiększać wykonując zabiegi melioracyjne zwłaszcza odwadniające.

Modernizujące się rolnictwo uwalniać będzie siłę roboczą, dla której stworzenie szans zarobkowania poza gospodarstwem przyspieszające przemiany strukturalne na wsi jest koniecznym działaniem zapobiegającym wyludnianiu się terenów wiejskich. Gmina ma dość korzystne przesłanki rozwoju miejsc pracy w obsłudze turystyki i usługach.

Ze względu na czynniki obniżające jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, takie jak: zagrożenia erozją, wadliwe stosunki wilgotnościowe, znaczne zakwaszenie gruntów, niedobory składników odżywczych, należy:

- zapobiegać erozjom wodnym i wietrznym;
- uregulować na terenach użytków rolnych stosunki wilgotnościowe oraz nadmiernie suchych poprzez systemy melioracyjne;
- prowadzić wapnowanie gruntów upraw rolnych;
- preferować gospodarstwa rolne z produkcją zwierzęcą.

Wymienione w części I Studium „Uwarunkowania i synteza” szanse i ograniczenia rozwoju rolnictwa w gminie wytyczają następujące kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- 1) utrzymanie i rozwój rolniczych funkcji gminy poprzez prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- 2) specjalizacja produkcji rolniczej;
- 3) rozwój produkcji roślinnej nastawionych na kierunek upraw wykorzystywanych do produkcji biopaliw na terenach rolniczych, a także terenach łąk i pastwisk;
- 4) rozwój i unowocześnianie przemysłu rolno – spożywczego, usług rolniczych i instytucji otoczenia rolnictwa;
- 5) racjonalne zagospodarowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz poprawa jej jakości;
- 6) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów o wysokiej przydatności rolniczej na cele nierolnicze;
- 7) wspieranie rozwoju silnych ekonomicznie i przyszłościowych gospodarstw rolnych, zwłaszcza produkcję zwierzęcą (bydło);
- 8) kontynuowanie i zakończenie realizowanych i planowanych zadań melioracyjnych, oraz niezbędna rekonstrukcja i utrzymanie w sprawności urządzeń już eksploatowanych, ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolnicze;
- 9) zachowanie istniejącej sieci rowów;
- 10) wspieranie działań zmierzających do utrzymania i poprawienia potencjału różnorodności biologicznej poprzez:
  - popieranie tworzenia gospodarstw nasiennych produkujących materiał siewny dla potrzeb rolnictwa w gminie;
  - popieranie rozwoju inseminacji oraz kontroli użyteczności mlecznej krów;
  - popieranie utrzymania i zwiększania powierzchni sadów i ogrodów zwłaszcza ekologicznych;
  - ochrona istniejących zadrzewień i zakrzaczeń, popieranie nasadzeń – enklaw śródpolnych, pasów wiatrochronnych, otulin cieków wodnych itp.;
  - zalesianie części terenów rolnych o niskich klasach bonitacyjnych i znacznych spadkach terenu;

- 11) wspieranie produkcji ekologicznej poprzez:
  - prowadzenie działalności szkoleniowej, zwłaszcza w zakresie właściwie stosowanej, dozwolonej chemizacji i nawożenia mineralnego;
  - inspirowanie i organizację procesu certyfikacji produkcji rolnej;
  - inspirowanie i pomoc organizacyjną w zakresie zbytu produkcji ekologicznej, czym winny się zająć grupy producenckie;
- 12) wspieranie działań zmierzających do uzupełniania dochodów rolniczych prowadzonych dodatkowo działalności:
  - agroturystyki i ekoturystyki, funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją;
  - usług dla rolnictwa;
- 13) tworzenie warunków dla rozwoju silnych ośrodków o funkcjach usługowych, koncentrujących ludność nierolniczą i odchodzącą z rolnictwa z szansą jej zatrudnienia w sferze infrastruktury społecznej i technicznej, czy też podjęcia przez nią działalności w sferze usługi rzemiosła, zwłaszcza w niezbędnym dla obsługiwanych terenów wiejskich (wskazuje się, m.in. miejscowości: Białobrzegi, Janówka, Rutki Nowe, Kolnica) w zakresie:
  - obsługi i zaopatrzenia rolnictwa;
  - usług komplementarnych dla rolnictwa;
  - skupu produkcji rolnej;
  - przetwórstwa rolnego;
  - doradztwa rolniczego;
  - handlu detalicznego, gastronomii, obsługi turystyki kwalifikowanej, itp.

Głównym zadaniem wyznaczonych terenów rolnych jest optymalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej w dostosowaniu do naturalnych predyspozycji agroklimatycznych obszarów gminy oraz poprawa efektywności produkcyjnej gospodarstw rolnych.

Na obszarach rolnych z zabudową zagrodową rozproszoną (tereny oznaczone na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B symbolem OZR) główną zasadą polityki przestrzennej jest skupianie zabudowy w większe kompleksy (powiększenie terenów zabudowy poprzez ukształtowanie skupionego zwartego zespołu) i pozostawienie jak największej powierzchni terenów użytkowanych rolniczo.

Adaptuje się istniejące siedliska rolnicze, w tym nie wyróżnione na rysunku Studium i przewiduje się ich rozbudowę, nadbudowę, przebudowę oraz dopuszcza się budowę nowych obiektów budowlanych, o ile nie koliduje to z warunkami określonymi w strefach polityki przestrzennej i zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się odbudowę siedlisk rolniczych.

W otoczeniu zabudowy ważne jest tworzenie kompleksów zieleni użytkowej osłabiających jej negatywną ekspozycję, np. sadów, ogrodów, zadrzewień, itp.

W Studium wyznaczono tereny przeznaczone na rozwój bazy przetwórstwa, przechowalnictwa i uszlachetniania produktów, które sprzyjają aktywizacji produkcji rolnej i obszarów wiejskich (m.in. w miejscowości Mazurki), w szczególności na terenach OZR.

Adaptuje się istniejące obiekty produkcyjno – usługowe i przewiduje się ich rozbudowę i unowocześnianie (modernizację) oraz dopuszcza się tworzenie lokalizacji nowych obiektów, z uwzględnieniem warunków określonych w strefach polityki przestrzennej oraz przepisach szczególnych.

Dopuszcza się możliwość adaptacji oraz przekształcania istniejącej zabudowy gospodarczej na funkcje drobnej przedsiębiorczości i przetwórstwa rolnego, o ile nie koliduje to z warunkami określonymi w strefach polityki przestrzennej.

Zakłada się rozwój rolnictwa ekologicznego, opartego na pełnym wykorzystaniu naturalnych procesów zachodzących w obrębie gospodarstwa, w wykluczeniu stosowania syntetycznych nawozów mineralnych, pestycydów, regulatorów wzrostu i syntetycznych dodatków do pasz.

W zagospodarowaniu gminy ustala się, że lokalizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko odbywać się będzie w oparciu o obowiązujące przepisy szczególne.

W studium ustalono tereny wyłączone spod zabudowy.

– Sadownictwo

Na terenie całej gminy Augustów preferuje się rozwój sadownictwa. Rozwój sadownictwa polegać będzie na: zakładaniu nowych i powiększaniu istniejących sadów przydomowych, towarzyszących zabudowie zagrodowej.

– Agroturystyka

Na terenie gminy jest coraz więcej gospodarstw agroturystycznych, chociaż obiektywnie trzeba przyznać, że położenie geograficzne gminy sprawia, że nakłady na taką działalność są wyższe niż na terenach bardziej atrakcyjnych turystycznie. Obecnie kwatery agroturystyczne występują w następujących miejscowościach: Białobrzegi, Gabowe Grądy, Janówka, Topiłówka, Biernatki, Rutki Nowe, Jezioraki, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie. Postuluje się rozwój tej formy działalności poprzez tworzenie nowych kwater agroturystycznych na bazie zabudowy zagrodowej we wszystkich miejscowościach gminy.

– Melioracje

Inwestycje melioracyjne są ważnym czynnikiem rozwoju infrastruktury wsi. Melioracje służą trwałemu podniesieniu produkcji rolnej. Ustala się kontynuowanie i zadań melioracyjnych oraz niezbędnej rekonstrukcji i utrzymania sprawności urządzeń już eksploatowanych.

Na obszarze gminy Augustów wstępują urządzenia melioracji wodnych, szczegółowych i podstawowych będących na ewidencji Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Białymstoku.

Projektując urządzenia melioracji wodnych, należy możliwości zatrzymania odprowadzanych wód w zbiornikach małej retencji. Należy także uwzględniać przyszłe potrzeby nawadniania upraw.

Ustala się zakaz zabudowy działek w odległości mniejszej niż 4 m i ich grodzenia w odległości mniejszej niż 1,50 m od linii brzegowej rzek, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Zabrania się zalesiania i zadrzewiania w odległości mniejszej niż 3 m od górnej krawędzi skarp rzek.

Zakazuje się wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych na obszarach rolnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu.

Zabrania się niszczenia i uszkodzenia urządzeń melioracji wodnych (art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne).

Nadzór nad urządzeniami melioracyjnymi sprawuje Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Białymstoku oraz właściciele nieruchomości, na których znajdują się urządzenia melioracji szczegółowych.

Kierunki rozwoju leśnictwa

Podstawowym celem gospodarki leśnej jest dążenie do zachowania trwałości lasu o charakterze zbliżonym do naturalnego oraz zapewnienie spełnienia przez lasy wielorakich funkcji. O możliwości rozwoju leśnictwa decydują przede wszystkim: zasobność siedlisk oraz areał gleb o małej przydatności dla rolnictwa – klasa VI i VIz, dla których najwłaściwsze jest leśne użytkowanie (zalesienia).

Gospodarkę leśną prowadzić w oparciu o następujące zasady:

- powszechnej ochrony lasów;
- trwałości utrzymania lasów;
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- powiększania zasobów leśnych.

Podstawowe kierunki zagospodarowania obszarów leśnych, to:

- ochrona ich walorów przyrodniczych i użytkowych;
- utrzymanie ciągłości przestrzennej funkcjonowania w ramach systemu ekologicznego gminy, powiatu oraz województwa;
- racjonalne wykorzystanie dla potrzeb gospodarczych oraz rekreacyjno – wypoczynkowych;
- zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolnej, a istotnych dla ekologii i turystyki;

- wykonania sukcesywnej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych o kierunku zieleni, zalesienia nieużytków i gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz enklaw rolnych w kompleksach leśnych;
- prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasów, z uwzględnieniem głównie zasady powszechnej ochrony, trwałości utrzymania ciągłości użytkowania oraz dostosowania do ustalonych w planie funkcji i form użytkowania niezależnie od struktury własnościowej lasów (prywatne, państwowe);
- zwiększanie społecznej funkcji lasów i niwelowanie konfliktów z ich funkcjami produkcyjnymi (miejsca pracy, źródła drewna i runa leśnego, a walory rekreacyjne i warunki ich wykorzystania).

Spełniając funkcje poza surowcowe na terenach leśnych należy aktualizować sieć szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych, ale również narciarstwa biegowego, przestrzegając zasady, że funkcje surowcowe, ochronne, turystyczne nie mogą wzajemnie być konfliktowe, a w przypadku powstającego konfliktu rozwiązanie musi uwzględniać zasady rozwoju zrównoważonego, tzn. nie uszczuplanie zasobów leśnych i rekompensowanie ewentualnych strat uwzględnionych w rachunku ekonomicznym każdego przedsięwzięcia.

Ograniczeniu zmiany przeznaczenia podlegają wszystkie grunty leśne. Grunty należące do Skarbu Państwa wymagają uzyskania zgody właściwego Ministra na zmianę ich przeznaczenia. Lasy prywatne wymagają uzyskania zgody Marszałka Województwa na zmianę ich przeznaczenia w trybie sporządzania planu miejscowego.

W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do:

- wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;
- zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych;
- ochrony gleby i wód leśnych.

Na terenie gminy Augustów występują lasy stanowiące własność prywatną oraz lasy Skarbu Państwa. Lasy Skarbu Państwa to:

- Obręb Białobrzegi wchodzący w skład Nadleśnictwa Augustów;
- Obręb Rospuda wchodzący w skład Nadleśnictwa Szczebra.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła:

- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.
- Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.

Program ochrony przyrody to część planu urządzenia lasu zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmuje zasięg terytorialny nadleśnictwa.

- Lasy ochronne

Za lasy szczególnie chronione, zwane „lasami ochronnymi”, mogą być uznane lasy, które:

- 1) chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin;
- 2) chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów;
- 3) ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków;
- 4) są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu;
- 5) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej;
- 6) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;
- 7) są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych

uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 879); w strefie górnej granicy lasów.

Kategorię lasów ochronnych posiadają wyłącznie lasy państwowe.

Lasy ochronne są to lasy pełniące (wyłącznie lub dodatkowo) funkcję pozaprodukcyjną związane z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych, np. powodzią.

Lasy ochronne spełniają następujące funkcje:

- lasów glebochronnych i wodochronnych (zabezpieczających glebę przed erozją i wysuszeniem jak również zabezpieczające cieki, zbiorniki wodne i wododziały);
- lasów klimatycznych - chroniących mikroklimat obszarów urbanistycznych i przemysłowych;
- lasów rekreacyjno-wypoczynkowych spełniających rolę wypoczynkową dla ludzi;
- lasów uzdrowisko-klimatycznych - chroniących warunki i obszary uzdrowiskowe.

Prowadzenie działalności gospodarczej w lasach ochronnych powinno być podporządkowane pełnionej przez nie funkcji, dla których zostały powołane. Projektowanie użytkowania rębego w tych lasach, wynika ze stwierdzonych na gruncie potrzeb ochronnych i hodowlanych.

– Nadleśnictwo Augustów

Lasy ochronne w Nadleśnictwie Augustów posiadają powierzchnię 13730,39 ha, stanowią 55,5% ogółu powierzchni leśnej. Aż 68,1% powierzchni lasów obrębu Białobrzegi, w gminie Augustów stanowią lasy ochronne. Duży wpływ na udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni leśnej obrębu Białobrzegi ma położenie części lasów w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk – 29,6% oraz udział siedlisk wilgotnych i bagiennych, które wchodziły w skład lasów wodochronnych.

Lasy wodochronne stanowią 30,0% powierzchni ogólnej w obrębie, natomiast lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk stanowią 29,6%. Lasy ochronne w Obrębie Białobrzegi wynoszą - 1799,46 ha i stanowią 29,69% ogólnej powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 7913,42 ha. Podstawowym celem lasów ochronnych są funkcje pozaprodukcyjne.

Lasy gospodarcze w Obrębie Białobrzegi stanowią 31,9% ogólnej powierzchni lasów.

Na terenie lasów w Obrębie Białobrzegi nie występują rezerwy przyrody.

Lasy gospodarcze w Obrębie Białobrzegi wynoszą - 1912,00 ha i stanowią 19,30% ogólnej powierzchni lasów gospodarczych w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 24747,11 ha.

– Nadleśnictwo Szczebra

Powierzchnia gruntów Obrębu Rospuda wynosi 7756,8936 ha i stanowi 39,19% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa Szczebra.

Ogółem lasy w Obrębie Rospuda posiadają powierzchnię – 7756,8936 ha i stanowią 38,96% powierzchni lasów w Nadleśnictwie Szczebra, z tego: 7497,5414 ha stanowią grunty leśne zalesione, 95,0105 ha grunty leśne niezalesione i 215,1494 ha stanowią grunty związane z gospodarką leśną.

Powierzchnia gruntów nieleśnych wynosi – 259,3522 ha, składają się na nią: grunty zadrzewione i zakrzewione o pow. 23,1955, użytki rolne o pow. 136,5509 ha, grunty pod wodami o pow. 29,0873 ha, grunty zabudowane o pow. 0,3231 ha i nieużytki o pow. 70,1954 ha. Aż 68,22% powierzchni lasów obrębu Rospuda stanowią lasy ochronne. Duży wpływ na udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni leśnej obrębu Rospuda mają lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – 44,41% oraz lasy wodochronne – 20,47 %.

Lasy ochronne w Obrębie Rospuda posiadają powierzchnię wynoszą 4967,91 ha i stanowią 29,69% ogólnej powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Szczebra 31,47% wynoszącej – 15782,28 ha. Podstawowym celem lasów ochronnych są funkcje pozaprodukcyjne.

Na terenie lasów w Obrębie Rospuda w gminie Augustów nie występują rezerwy przyrody.

– Zalesienia

W przyszłości zalesienia mogą stanowić ważny czynnik rozwoju agroleśnictwa (system użytkowania lasu z wykorzystaniem komplementarnych współzależności pomiędzy lasem, uprawami rolnymi i hodowlą, w taki sposób, aby produktywność, stabilność i równowaga całego systemu była większa niż każdego z nich z osobna).

Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- lotne piaski i wydmy piaszczyste;
- strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
- hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

Grunty przeznaczone do zalesienia określa się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

– Ustalenia do planów miejscowych

Wskazuje się wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następujących zakazów i ograniczeń:

- zakaz zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, z wyjątkiem lasów przeznaczonych w Studium lub planach miejscowych na cele rekreacji, turystyki i inne funkcje z zachowaniem przepisów z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- zakaz zabudowy na terenach leśnych z wyjątkiem urządzeń integralnie związanych z ich funkcją;
- zakaz realizacji zabudowy innej niż obiekty i urządzenia gospodarki leśnej, z wyjątkiem terenów wskazanych w Studium do zainwestowania, poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania;
- zakaz lokalizacji składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych;
- zakaz likwidacji istniejących zadrzewień i zakrzaczeń,
- w celu ochrony kompleksów leśnych (ochrony walorów przyrodniczych i użytkowych lasu) na terenach chronionych w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody ustala się warunek lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej w odległości powyżej 20 m od granicy ewidencyjnej lasu, odległość to zostanie uszczegółowiona z uwzględnieniem przeciętnej wysokości istniejącego drzewostanu na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- nakaz rekultywacji zdegradowanych fragmentów powierzchni ziemi,
- nakaz lepszego dostosowania sposobu użytkowania gruntów do ich predyspozycji naturalnych.

Kierunki rozwoju funkcji rekreacyjnych

Obszar gminy Augustów położony jest na skraju Puszczy Augustowskiej, systemu wód otwartych: jezior, rzek i kanału oraz otacza z trzech stron tereny miasta Augustów, posiadającego statut miasta uzdrowiskowego. Gmina posiada naturalne predyspozycje do rozwoju turystyki i rekreacji – dziedziny, która daje szansę dla zachowania unikatowego, bardzo wartościowego dla rekreacji ekosystemu, jak również mogącą stać się istotnym czynnikiem ożywienia gospodarczego tego regionu. Predyspozycje te spowodowane są dogodnymi warunkami naturalnymi, jak również zachowaniem na znacznych obszarach tradycyjnego, ekstensywnego rolnictwa oraz rozległych i trwałych historycznie lasów.

Ważne jest, aby zagospodarowanie turystyczne znalazło się na charakterystycznych i najciekawszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszarach gminy w celu ukształtowania z nich tzw. lokalnego produktu turystycznego.

Z przeprowadzonych analiz obszaru środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Augustów wynika, że turystyka stanowić będzie rolę znaczącą na pewnych obszarach, ale nie podstawową

dla gospodarki gminy. Ustalono, że funkcja rekreacyjna będzie funkcją uzupełniającą funkcje rolnicze i leśne gminy.

Nie przewiduje się sytuacji konfliktowych przy założeniu, że zostaną zastosowane racjonalne zasady zagospodarowania. Kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju turystyki możliwe jest przez rozwój usług i urządzeń turystycznych, w tym infrastruktury turystyki wodnej.

Rozwój usług turystycznych, w tym zabudowy pensjonatowej przewiduje się m.in. w następujących miejscowościach o funkcji turystyczno – wypoczynkowej: Promiski, Bór, Gliniski, Gabowe Grądy, Osowy Grąd, Białobrzegi, Ponizie, Czarnucha, Topiłówka, Mazurki, Żarnowo Pierwsze, Netta Folwark. Dopuszcza się rozwój tego typu usług również w Świdereku i Rzepiskach.

Przewiduje się zagospodarowanie części terenów w miejscowości: Netta Pierwsza i Netta Druga na cele zabudowy usług turystycznych związanych z dziedzictwem i promocją Kanału Augustowskiego. Wymaga to stworzenia odpowiedniej bazy usługowej oraz zaplecza. W celu realizacji powyższego zadania w Studium wyznaczono strefę zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego. Konieczne jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu ustalenia zasad zagospodarowania terenu i określenia warunków zabudowy z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

Wskazuje się rozwój zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) m.in. w miejscowości: Mazurki, Topiłówka, Białobrzegi, Gliniski, Gabowe Grądy, Świderek, Komaszówka, Obuchowizna, Twardy Róg, Bór, Promiski, Ponizie i Czarnucha.

Gmina Augustów może pełnić funkcję obsługi turystyki aktywnej – krajoznawczej oraz odgrywać znaczną rolę w organizacji różnych form rekreacji o znaczeniu lokalnym.

Ustala się priorytetowe kategorie produktu turystycznego gminy Augustów:

- turystyka młodzieżowa z przewagą młodzieży szkolnej, przyjeżdżającej wycieczkami szkolnymi o charakterze edukacyjnym, dydaktyczno-naukowym;
- turystyka krajoznawcza wykorzystująca walory kulturowe oraz przyrodnicze;
- turystyka pobytowa krótkookresowa;
- turystyka aktywna.

Rozpoznane predyspozycje i uwarunkowania terenu pozwoliły na określenie głównych i uzupełniających obszarów o różnych predyspozycjach funkcji rekreacyjnej.

Główne tereny to :

- część gminy obejmująca wsi: Jabłońskie, Topiłóvkę i Mazurki, kompleks leśny Nadleśnictwa Szczebra Obręb leśny Rospuda oraz dolinę rzeki Rospuda o podstawowej funkcji wypoczynkowej w domach letniskowych, kwaterach agroturystycznych i uzupełniającej turystyce kwalifikowanej (spływy kajakowe rzeką Rospudą);
- część gminy obejmująca wsi: Białobrzegi, Ponizie i Czarnucha, lasy doń przyległe oraz jezioro Sajno i Kanał Augustowski o funkcji głównej obsługi kwalifikowanego ruchu turystycznego oraz uzupełniającej funkcji rekreacyjnej – wypoczynkowej w formie domach letniskowych, kwater agroturystycznych i uzupełniającej turystyce kwalifikowanej;
- część gminy obejmujące wsie: Gliniski, Bór, Osowy Grąd, Rzepiski, Promiski oraz przyległe lasy, położona po wschodniej stronie Kanału Augustowskiego i rzeki Netty o głównej funkcji – rekreacji pobytowej i uzupełniającej obsługi kwalifikowanego ruchu turystycznego w formie domach letniskowych, kwater agroturystycznych i uzupełniającej turystyce kwalifikowanej;
- do uzupełniających terenów o funkcji rekreacyjnej w różnych formach zaliczono obszary wsi: Jeziorki, Grabowo, Nettę Folwark, Nettę Pierwszą.

Powyższe tereny główne i uzupełniające łączy układ sieci infrastruktury turystycznej w formie ścieżek rowerowych o różnym znaczeniu, szlaków i ścieżek pieszych, szlaków wodnych, konnych, samochodowych o odpowiednim wyposażeniu techniczno – usługowym.

Przyjmuje się następujące zasady kształtowania infrastruktury rekreacyjnej na terenie gminy:

- wiązanie nowej zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) z istniejącymi układami osadniczymi;
- dostosowanie skali i formy architektonicznej zabudowy rekreacji indywidualnej do tradycyjnej zabudowy;

- wykorzystanie dla potrzeb rekreacyjnych nieużytkowanych obiektów i terenów (a zwłaszcza nieczynnych obiektów i terenów oświatowych);
- zorganizowanie w miejscowościach o funkcji rekreacyjnej kąpielisk i wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną – tereny ustalić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dla projektowanych struktur rekreacyjnych zapewnić prawidłowe rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej i odpadowej;
- zapewnienie wysokiego standardu bazy turystycznej oraz niezbędnych obiektów i urządzeń, w szczególności infrastruktury technicznej;
- likwidację bazy substandardowej i degradującej walory przyrodnicze i rekreacyjne;
- wykreowanie wskazanych miejscowości jako mikroregionów turystyczno – wypoczynkowych;
- zagospodarowanie szlaków turystycznych: wodnego – na rzece Rospuda oraz na Kanale Augustowskim, rowerowego – Hanzeatyckiego z Lizbony w kierunku Białorusi i Litwy, pieszego szlaku E11 – Europejskiego Szlaku Dalekobieżnego;
- opracowanie programu rozwoju turystyki z uwzględnieniem specyfiki, walorów i pojemności środowiskowej;
- wsparcie rozwoju agroturystyki na obszarze całej gminy.

Wytyczne do planów miejscowych

Dla terenów przewidzianych dla rozwoju funkcji rekreacyjnej ustala się przyjęcie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego następujących granicznych wartości pojemności rekreacyjnej:

- 500 osób – poza użytkownikami spływów kajakowych rzeką Rospudą;
- 1500 osób (wszystkich użytkowników);
- 200 osób bez użytkowników Kanału Augustowskiego.

Procesy rozwojowe w zakresie turystyki i rekreacji powinny być poprzedzone rozważeniem korzyści, jakich można oczekiwać z działań gminy dostosowujących posiadany potencjał do funkcji turystycznych oraz zagrożeń, jakie mogą się pojawić w razie nie podjęcia działań promujących gminę (powstająca z czasem marginalizacja gminy i preferowanie przez turystów gmin sąsiednich). Należy zwrócić uwagę na zagrożenie jakie może nieść brak wymaganej infrastruktury okołoturystycznej, która stworzy zagrożenie dla lokalnego środowiska przyrodniczego i obiektów zabytkowych. Rozwój turystyki powinien być zaplanowany w charakterze zrównoważonym, aby mógł dokonywać się w zgodzie z podstawowymi zasadami i normami.

W Studium wskazano strefy rozwoju rekreacji, turystyki i sportu dla których należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki rozwoju przedsiębiorczości

W Studium wskazano następujące miejscowości o funkcji usługowej: Białobrzegi, Kolnica BSD, Kolnica, Janówka, Biernatki, Turówka, Żarnowo Trzecie, Żarnowo Drugie, Żarnowo Pierwsze, Netta Pierwsza, Netta Druga, Netta Folwark, Jezioraki, Rutki Nowe.

Zorganizowana działalność inwestycyjna jednego lub kilku inwestorów na określonym terenie i w ustalonym czasie posiada wiele zalet, z których najważniejsze to:

- możliwość skoordynowania zamierzeń inwestycyjnych powodujących obniżenie kosztów realizacji;
- możliwość stworzenia zespołów nowej zabudowy o spójnej, zharmonizowanej formie i wyposażeniu w infrastrukturę techniczną; możliwość uzyskania szybkich efektów ekonomicznych.

Kierunkami rozwoju przedsiębiorczości będzie preferowanie rozwoju przemysłu: spożywczego, drzewnego, lekkiego i mineralnego bazujących na miejscowych surowcach i na technologiach przyjaznych dla środowiska oraz tworzenie korzystnych warunków przestrzennych do działalności instytucji wspierających rozwój małych i średnich firm – agencji, fundacji, instytucji doradczych i promocyjnych.

Za kryteria wyboru terenów predysponowanych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w granicach gminy Augustów przyjęto:

- dostępność terenu o korzystnych warunkach fizjograficznych;
- dogodne położenie przy uczęszczanych ciągach komunikacyjnych;
- bliskie sąsiedztwo terenów już zabudowanych o podobnych funkcjach;
- istniejący stan uzbrojenia technicznego lub łatwość jego realizacji;
- duża przydatność do ściśle zdefiniowanych funkcji.

W Studium wskazano tereny koncentracji usług i przedsiębiorczości (OUP) w szczególności w następujących miejscowościach: Mikołajówek – Janówka – Pruska Wielka, Biernatki – Turówka, Rutki Stare, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze – Żarnowo Drugie – Żarnowo Trzecie – Netta Pierwsza – Netta Druga oraz w Netcie Folwark, Kolnicy BSD, Jeziorkach – w wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej (zorganizowana działalność gospodarcza).

Zaleca się, aby działalność inwestycyjna na tych terenach powinna być poprzedzona sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzbrojeniem terenu. Dopuszcza się etapowanie planów.

Poza powyższymi terenami wyznaczono tereny udokumentowanych kruszywa naturalnego – do potencjalnej eksploatacji i rekultywacji.

Na terenach zabudowy usługowej wielofunkcyjnej (OU) m.in. w miejscowościach o dominującej funkcji usługowej: Janówka, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie, Netta Druga, Białobrzegi oraz w miejscowości: Kolnica, Osowy Grąd, Netta Folwark, Jeziorki, Grabowie, Biernatki może być prowadzona nieuciążliwa działalność gospodarcza.

Warunkiem realizacji powyższych funkcji jest zapewnienie właściwych rozwiązań gospodarki wodno – ściekowej i odpadowej. Preferuje się działalność wykorzystującą technologie o niskiej uciążliwości w zakresie emisji hałasu, ścieków i zanieczyszczenia środowiska oraz technologie wodoszczelne o zamkniętym obiegu wody.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić przepisy odrębne.

ROZDZIAŁ II.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Strategia rozwoju gminy Augustów na lata 1999 – 2015 - została uchwalona uchwałą Nr XI/70/99 Rady Gminy w Augustowie z dnia 29 października 1999 roku.

Misja rozwoju gminy Augustów została sformułowana w następujący sposób:

„Gmina Augustów sprawnie zarządzanym obszarem inicjowania przedsiębiorczości gospodarczej, unowocześniania rolnictwa oraz rozwoju turystyki i wypoczynku, infrastruktury społecznej oraz nowoczesnej infrastruktury technicznej z wykorzystaniem walorów środowiska kulturowego i przyrodniczego.”

Misja odnosi się bezpośrednio do walorów środowiska kulturowego i przyrodniczego, którego wykorzystanie pozwoli na rozwój gospodarczy gminy oraz podniesienie jej atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i wypoczynku. Tak sformułowaną uznano za aktualną i przyjęto w Kierunkach i polityce przestrzennej gminy.

1. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej

Kierunki zagospodarowania przestrzennego przedstawione w Studium są wynikiem, zarówno uwarunkowań zewnętrznych, jak również wewnętrznych rozwoju gminy Augustów. Uwarunkowania te zostały zidentyfikowane w dokumentach strategicznych, programujących rozwój gminy wiejskiej nie tylko w aspekcie lokalnym, ale i w aspekcie powiązań z obszarem powiatu, województwa oraz kraju.

Podstawowymi dokumentami, uwzględniającymi uwarunkowania zarówno wewnętrzne jak i

zewnętrzne wraz z postulatami istotnymi dla kształtowania przyszłej struktury przestrzennej gminy, są:

- w zakresie uwarunkowań zewnętrznych:
  - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KZPK 2030);
  - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego – uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowany w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026);
  - Uchwała nr 244/3811/10 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 09.08.2010 roku w sprawie okresowej oceny Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego;
  - Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku - przyjęta Uchwałą Nr 150/2157/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 19 marca 2013 r.;
- w zakresie uwarunkowań wewnętrznych:
  - Strategia rozwoju gminy Augustów na lata 1999 – 2015 - została uchwalona uchwałą Nr XI/70/99 Rady Gminy w Augustowie z dnia 29 października 1999 roku;
  - Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów do roku 2013 - został przyjęty uchwałą Nr IX/71/07 Rady Gminy Augustów w dniu 29 grudnia 2007 roku.

Niniejsze Studium kontynuuje ustalenia przyjęte we wcześniejszych dokumentach planistycznych: miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz z obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów. Przyjęto większość postulatów zgłoszonych przez mieszkańców, instytucje oraz samorząd gminny w okresie prac nad projektem Studium.

Ustalono następujący główny system hierarchizacji gminy, w którym wyodrębniono:

- ośrodki z usługami o funkcji ponadpodstawowej: Janówka, Białobrzegi, Rutki Nowe;
- ośrodki z usługami na poziomie elementarnym i wspomagające ośrodki z usługami o funkcji ponadpodstawowej: Biernatki, Jezioraki, Netta Pierwsza, Netta Druga, Turówka, Kolnica, Kolnica BSD, Netta Folwark, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie;
- miejscowości o funkcji turystyczno – wypoczynkowej: Topiłówka, Mazurki, Białobrzegi, Ponizie, Czarnucha, Gliniski, Bór, Gabowe Grądy, Promiski, Osowy Grąd, Żarnowo Pierwsze, Netta Folwark;
- miejscowości o funkcji obsługi rolnictwa i leśnictwa – wszystkie wsie pełnią funkcję obsługi rolnictwa i leśnictwa;
- miejscowości z kwaterami agroturystycznymi: Białobrzegi, Gabowe Grady, Janówka, Biernatki, Jezioraki, Topiłówka, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie.

Miejscowości: Białobrzegi, Janówka, Gabowe Grądy będą pełnić dodatkowo funkcje kulturowe.

Przyjęto następujące ogólne zasady kształtowania zabudowy:

- koncentracji nowych inwestycji mieszkalnych, usługowych oraz produkcyjnych w ramach obszarów wyznaczonych na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B i opisanych w Rozdziale III w pkt 1;
- realizacji zabudowy na nowych terenach, po ewentualnym wcześniejszym zrealizowaniu podstawowego uzbrojenia terenu;
- dla poszanowania lokalnych walorów krajobrazowych i środowiska przyrodniczego i kulturowego ustalono stosowanie projektów architektonicznych opartych na specyfice terenu i lokalnych tradycjach budowlanych.

Kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów odnoszą się do planowanej struktury przestrzennej określonej na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B, określonej w trzech poziomach, t.j.:

- strefach funkcjonalno – przestrzennych: rolniczej – I, leśnej – II, rolniczo – rekreacyjnej - III;
- strefach zagospodarowania przestrzennego: aktywności gospodarczej (zorganizowanej działalności gospodarczej), rozwoju rekreacji, turystyki i sportu oraz zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego;
- obszarach i terenach – dotyczy podstawowego i dopuszczalnego przeznaczenia terenu.

W Studium określono wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Cele i zasady polityki przestrzennej

Zasada zrównoważonego rozwoju wiąże się przyjęciem celów polityki przestrzennej sprecyzowanych w Rozdziale I w pkt 3.

Z zasadą zrównoważonego rozwoju wiąże się przyjęcie następujących celów polityki przestrzennej:

- poprawa ładu przestrzennego gminy;
- budowa systemu obszarów chronionych, w którym respektowane są w procesie społeczno-gospodarczym rozwoju i zagospodarowaniu przestrzennym gminy ustalone zasady ochrony;
- ochrona dziedzictwa kulturowego, połączona z utrwalaniem korzystnych cech wykształconej już struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów zainwestowanych;
- efektywny rozwój gminy dostosowany do zróżnicowanych przestrzennie uwarunkowań, połączony z restrukturyzacją struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- sprawnie funkcjonujący układ komunikacyjny i sieci inżynierskie.

Ustalono, że rozwój gminy Augustów odbywać się będzie w sferach: ekologicznej, ekonomicznej (gospodarczej), społecznej i przestrzennej traktowanych równorzędnie, przyjmując jednocześnie zasadę, że cele publiczne stawiane będą ponad interes prywatny w przypadku, gdy staną się konkurencyjne.

Cele polityki przestrzennej ukierunkowane są na podnoszenie ładu przestrzennego i kształtowaniu zagospodarowania gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska oraz zapewnieniu walorów krajobrazowych przy efektywnym wykorzystaniu istniejących zasobów.

Podstawowym instrumentem ustalającym regulacje prawne oraz standardy zagospodarowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Augustów tylko w niewielkim procencie jest objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położnych w ciągu projektowanej drogi Nr S19 – uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 30 czerwca 2000 roku (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2000 roku, poz. 284), został sporządzony w trybie już nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym. Plan tworzony był w innych uwarunkowaniach prawnych.

Celem sporządzenia tegoż planu było wyznaczenie terenów pod planowaną obwodnicę Augustowa i Nowinki. Ustalenia planu w zakresie dotyczącym przebiegu planowanej drogi nie zostały zrealizowane, ponieważ drogę wybudowano w innej lokalizacji w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. W związku z tym należy przystąpić do zmiany planu.

Drugi plan został uchwalony w 2011 roku i obejmuje działki nr ew. 232/1, 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka.

W świetle obowiązujących przepisów prawnych plan miejscowy wprowadza ład przestrzenny tj. zapobiega rozpraszaniu zabudowy, określa gabaryty zabudowy, ułatwia realizację inwestycji celu publicznego, w tym obszarów przestrzeni publicznych stanowiących element krystalizacji układu przestrzennego terenów urbanizacji kształtowanych w formie osi widokowych, dominant, panoram, placów, wnętrz urbanistycznych, ciągów pieszych i rowerowych, terenów zieleni, itp.

Potrzeba sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynika z obowiązujących przepisów prawnych, ustaleń wynikających z dokumentów planistycznych wyższego rzędu, korekty zamierzeń polityki przestrzennej gminy, zapotrzebowania społecznego oraz konieczności zmiany rozwiązań obecnych zapisów obowiązujących planów, dot. planu Obwodnicy Augustowa i Nowinki.

Kolejność sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zależy od potrzeb i możliwości gminy. Proponuje się, aby w pierwszej kolejności sporządzać plany związane z celami publicznymi, w powiązaniu z sąsiednimi terenami, ze wskazaniem na układy liniowe. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostały omówione w Rozdziale X.

Zasady realizacji polityki przestrzennej

Realizacja celów zdefiniowanych w Rozdziale I pkt 3 niniejszego Studium oraz przyjęte kierunki rozwoju gminy Augustów będą odzwierciedlać stan gospodarki gminy oraz udział samorządu lokalnego i mieszkańców w wykorzystaniu szans rozwoju i potencjałów jakie posiada gmina.

Pobudzanie wzrostu gospodarczego oraz aktywności gospodarczej gminy będzie korzystnie wpływać na wzrost popytu na różnorodną ofertę działalności usługowej i wytwórczej, a jednocześnie przyczyni się do wzrostu dochodów gminy.

Przyjęta polityka przestrzenna powinna doprowadzić do poprawy jakości standardów:

- ekologicznych – polegających na ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego, poprzez dostosowanie poziomu i intensywności, jego zagospodarowania i użytkowania do naturalnej chłonności tego środowiska i odporności na antropopresję;
- ekonomicznych (gospodarczych) – poprzez kształtowanie mechanizmów stymulujących efektywny, wszechstronny rozwój gminy zapewniający obniżenie bezrobocia oraz wzrost dobrobytu mieszkańców;
- społecznych – polegających na poprawie jakości życia mieszkańców w drodze rozwijania infrastruktury społecznej i warunków zamieszkiwania;
- przestrzennych – polegających na podnoszeniu ład przestrzennego i kształtowaniu zagospodarowania gminy, przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska oraz zapewnieniu walorów krajobrazowych przy efektywnym wykorzystaniu istniejących zasobów.

Dla realizacji powyższych celów należy zapewnić tereny w planach zagospodarowania przestrzennego lub ich zmianach. Cele te uwzględniać należy również przy podejmowaniu decyzji dotyczących zagospodarowania i rozwoju przestrzennego gminy.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy powinno uwzględniać:

- ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego;
- harmonizowanie celów: ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i przestrzennych na zasadzie zrównoważonego rozwoju, związanych z poprawą kondycji (stanu odporności) środowiska przyrodniczego, poprawę estetyki i ład przestrzennego oraz utrzymanie zasobów kulturowych;
- kompleksowe podejście do kształtowania prawnych oraz programowych podstaw rozwoju, z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych, które wynikają z regionalnych i lokalnych powiązań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, podwyższenia standardów zagospodarowania i zainwestowania, skutecznej realizacji polityki przestrzennej, opartej na spójnej strategii tworzącej jednolity program zadań długookresowych i operacyjnych zagospodarowania gminy.

Wskazuje się prowadzenie analiz aktualności studium i planów miejscowych – art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Kierunki określające dopuszczalny zakres zmian i ograniczenia zmian w strukturze przestrzennej gminy

Zmiany struktury przestrzennej gminy Augustów – struktury rozumianej jako rozmieszczenie i wzajemne relacje podstawowych elementów składowych gminy, wynikają w znacznym stopniu z uwarunkowań zewnętrznych związanych z usytuowaniem w systemie obszarów chronionych (Europejska Sieć Ekologiczna – Eiconet.pl, Natura 2000, Obszary Chronionego Krajobrazu). Z drugiej zaś strony zmiany te, wynikają z uwarunkowań wewnętrznych, jak: dotychczasowe zagospodarowanie terenów, zobowiązania wynikające z obowiązujących planów miejscowych oraz stopnia realizacji ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów, stanu środowiska i dziedzictwa kulturowego, warunków i jakości życia mieszkańców, tendencji demograficznych, możliwości rozwoju gminy, własności terenu, potrzeb realizacji inwestycji celu publicznego: w tym rozwoju infrastruktury technicznej i układu transportowego gminy. Zmiany struktury przestrzennej gminy Augustów przyjęte w Studium wiążą się z głównymi kierunkami rozwojowymi.

Polityka przestrzenna powinna opierać się na wspieraniu dotychczasowych i nowych kierunków rozwoju oraz na kształtowaniu stref przestrzennych.

W celu określenia kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Augustów, przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju jako generalny kierunek rozwoju gminy.

Dla realizacji wymienionych w Rozdziale I. w pkt 3 celów rozwoju gminy, przy występujących określonych uwarunkowaniach przyrodniczych i kulturowych zaistniała konieczność wydzielenia z obszaru gminy Augustów 3 stref funkcjonalno – przestrzennych o zróżnicowanych kierunkach i zasadach polityki przestrzennej. Granice stref ustalono na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B. Charakterystykę dominujących funkcji stref oraz lokalizację strefy zawiera poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela Nr 3. Charakterystyka stref.

L.p.	Nr strefy	Dominujące funkcje strefy	Lokalizacja strefy
1.	I	Strefa rolnicza	obejmuje środkową i zachodnią część obszaru gminy Augustów
2.	II	Strefa leśna	obejmuje obszary leśne administrowane przez Regionalną Dyрекcję lasów Państwowych w której skład wchodzi Nadleśnictwo Augustów (Obręb Białobrzegi) i Nadleśnictwo Szczebra (Obręb Rospuda)
3.	III	Strefa rolniczo – rekreacyjna	obejmuje obszary położone w sąsiedztwie lasów Obrębu Rospuda i rzeki Rospudy oraz jeziora Necko, lasów Obrębu Białobrzegi i jeziora Sajno, Kanału Augustowskiego i rzeki Netty, jeziora Kolno.

Źródło: Opracowanie własne – 2015 r.

W/w funkcjom podstawowym, stosownie do potrzeb towarzyszą:

- funkcja mieszkaniowa (osadnicza);
- funkcja obsługi w zakresie rozwoju usług publicznych i komercyjnych, infrastruktury społecznej;
- funkcja ochronna i ekologiczna;
- funkcja kulturowa.

Strefa I (rolna) – obejmuje tereny rolne, leśne, wody, nieużytki, obszary zwartej struktury osadniczej oraz obszary zabudowy rozproszonej. Zasady zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach strefy regulują przepisy odrębne.

W zakresie rozwoju procesów urbanizacyjnych ustala się następujące zasady rozwoju struktury osadniczej:

- utrzymanie dotychczasowych funkcji podstawowych;
- rozwój zabudowy rolniczej na wyznaczonych obszarach – OZZ i OZR, a poza wyznaczonymi terenami w oparciu o przepisy odrębne;
- promowanie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych;
- wzrost znaczenia miejscowości o znaczeniu ponadlokalnym: Janówka i Rutki Nowe;
- rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (OZZ) w różnych formach na terenie całej strefy;
- rozwój zabudowy wielorodzinnej – małogabarytowej (OZW) w miejscowości Janówka;
- rozwój zabudowy usługowej wielofunkcyjnej (OU) m.in. w miejscowościach o dominującej funkcji usługowej: Janówka, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie, Netta Druga, Netta Folwark, Jeziorki, Grabowo, Biernatki;
- rozwój usług turystycznych w Żarnowie Pierwszym;
- tworzenie warunków do zagospodarowania turystycznego terenów przyległych do Kanału Augustowskiego w miejscowości: Netta Pierwsza i Netta Druga;
- rozwój zabudowy usługowej i produkcyjnej (OUP) i jej koncentracja w szczególności w następujących miejscowościach: Mikołajówek – Janówka – Pruska Wielka, Biernatki –

Turówka, Rutki Stare, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze – Żarnowo Drugie – Żarnowo Trzecie – Netta Pierwsza – Netta Druga oraz w Netcie Folwark i Jeziorkach;

- modernizacji (unowocześnienia) i rozbudowy bazy sportowej, urządzeń i obiektów sportowych (budowa sali sportowej, boisk sportowych);
- zachowanie i uzupełnienie pasm zabudowy przyulicznej zabudową mieszkaniową i usługową we wszystkich miejscowościach w gminie;
- zachowanie istniejących zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych oraz przy przydrożnych i przyulicznych.

Kształtowanie zwartych struktur osadniczych i usługowych należy realizować zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarkę leśną (las i zadrzewienia śródpolne) należy prowadzić w sposób pozwalający na zachowanie istniejących naturalnych krajobrazów leśnych i walorów przyrodniczych.

Strefa II (leśna) – obejmuje tereny leśne i obsługi leśnictwa. Zasady zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach strefy regulują przepisy odrębne, w szczególności ustawa o lasach.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;
- ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na: zachowanie różnorodności przyrodniczej, zachowanie leśnych zasobów genetycznych, walory krajobrazowe, potrzeby nauki;
- ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
- ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;
- produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

W zakresie rozwoju procesów urbanizacyjnych ustala się następujące zasady rozwoju struktury osadniczej:

- utrzymanie dotychczasowych funkcji podstawowych;
- organizowanie parkingów leśnych z zapleczem, wiat;

Gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o sporządzone programy przez Regionalną Dyрекję Lasów Państwowych w Białymstoku, m.in.:

- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzony na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.
- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Szczebra, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra, sporządzony na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 roku

oraz w sposób pozwalający na zachowanie istniejących naturalnych krajobrazów leśnych i walorów przyrodniczych.

Strefa III (rolniczo – rekreacyjna) – obejmuje tereny rolne, leśne, wody, nieużytki, obszary zwartej struktury osadniczej oraz obszary zabudowy rozproszonej. Zasady zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach strefy regulują przepisy odrębne.

W zakresie rozwoju procesów urbanizacyjnych ustala się następujące zasady rozwoju struktury osadniczej:

- utrzymanie dotychczasowych funkcji podstawowych;
- wzrost znaczenia miejscowości Białobrzegi;
- rozwój struktury osadniczej (OZZ) w różnych formach w granicach stref;
- promowanie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych;

- rozwój zabudowy rolniczej na wyznaczonych obszarach – OZZ i OZR, a poza wyznaczonymi terenami w oparciu o przepisy odrębne;
- rozwój zabudowy usługowej wielofunkcyjnej (OU) m.in. w miejscowości: Białobrzegi, Kolnica, Kolnica BSD;
- rozwój usług turystycznych, w tym zabudowy pensjonatowej (OUT) i ich koncentracja m.in. w następujących miejscowościach: Topiłówka, Mazurki, Białobrzegi, Ponizie, Czarnucha, Gliniski, Bór, Gabowe Grądy, Promiski, Bór, Osowy Grąd, Kolnica BSD;
- tworzenie warunków do zagospodarowania turystycznego terenów przyległych do Kanału Augustowskiego w miejscowości: Netta Pierwsza i Netta Druga;
- wspieranie rozwoju funkcji rolniczej – przetwórstwo, przechowywanie i uszlachetnianie we wszystkich miejscowościach gminy, w szczególności na terenach oznaczonych OZR;
- modernizacji (unowocześnienia) i rozbudowy bazy sportowej, urządzeń i obiektów sportowych (budowa sali sportowej, boisk sportowych);
- zachowanie i uzupełnienie pasm zabudowy przyulicznej zabudową mieszkaniową i usługową we wszystkich miejscowościach.

Kształtowanie zwartych struktur osadniczych i usługowych należy realizować zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W strefie rolniczo – rekreacyjnej ogranicza się gospodarkę rolną i hodowlaną na korzyść terenów rekreacyjno – wypoczynkowych. Obsada inwentarza dla nowych gospodarstw rolnych na terenach wskazanych pod zabudowę zagrodową nie powinna przekraczać 60DJP.

Gospodarkę leśną (las i zadrzewienia śródpolne) należy prowadzić w sposób pozwalający na zachowanie istniejących naturalnych krajobrazów leśnych i walorów przyrodniczych.

3. Kierunki określające dopuszczalny zakres zmian i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów

W granicach gminy Augustów wyodrębniono na rysunku Studium następujące strefy, którym przypisano różne podstawowe przeznaczenie terenów:

- Strefa aktywności gospodarczej (zorganizowanej działalności gospodarczej);
- Strefa rozwoju rekreacji, turystyki i sportu;
- Strefa zagospodarowania Kanału Augustowskiego.

Tabela Nr 4. Lokalizacja stref funkcjonalnych i charakterystyka

Nazwa strefy	Zasięg / lokalizacja	Przeznaczenie
Strefa aktywności gospodarczej (zorganizowanej działalności gospodarczej)	Mikołajówek, Janówka, Pruska Wielka,	OUP, OZZ, OZR, RP
	Biernatki, Turówka	OUP, OU
	Rutki Stare	OUP
	Rutki Nowe	OUP
	Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie, Netta Druga, Netta Pierwsza	OUP, OZZ, OZR, RP
Strefa rozwoju rekreacji, turystyki i sportu	Mazurki, Topiłówka	OUS, OUT, OZR, OZZ, RP, 1.OUT/OUS
	Białobrzegi	OZZ
	Świderek	OUT, OZR
	Promiski	OUT, OZZ, RP
	Osowy Grąd, Ponizie	OUT/OUS, OZR
	Czarnucha, Ponizie	OUT/OUS
Strefa zagospodarowania Kanału Augustowskiego	Netta Pierwsza, Netta Folwark	OUT-K, OZR

Źródło: Opracowanie własne – 2015 r.

Dopuszczalne jest łączenie wymienionych wyżej przeznaczeń terenów stosownie do potrzeb oraz ustalenie innych przeznaczeń dopuszczalnych lub uzupełniających, pod warunkiem, że nie będą kolidowały z podstawowym przeznaczeniem terenu.

Drogi, parkingi i infrastruktura techniczna stanowią funkcje towarzyszące dla każdego rodzaju przeznaczenia stosownie do zapotrzebowania.

4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące kierunków zmian w przeznaczaniu terenów oraz określające dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian

Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów

W Studium ustalono strefy funkcjonalno - przestrzenne, w ramach których ustalono przeznaczenie terenów oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów.

Wskazane kierunki uwzględniają ustalenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów oraz zapewniają kształtowanie przestrzeni w gminie z zachowaniem obowiązującej ochrony prawnej obszarów i obiektów.

W granicach administracyjnych gminy Augustów wyznaczono obszary/ tereny, dla których ustalono następujące przeznaczenie:

Tabela Nr 5. Ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów.

RP	obszary rolnicze
RPz	obszary rolnicze z zakazem zabudowy
RZ	obszary użytków zielonych
ZL	obszary lasów i zalesień
OZZ	obszary rozwoju zabudowy zwartej
OZR	obszary rozwoju zabudowy rozproszonej
OZW	obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (małogabarytowej)
OUP	obszary rozwoju usług i produkcji, w tym składy i magazyny
OU	obszary rozwoju usług
OUT,	obszary koncentracji usług turystycznych
1.OUT/OUS	obszary koncentracji usług turystycznych / rozwoju sportu i rekreacji
OUT/OUS	obszary koncentracji usług turystycznych / rozwoju sportu i rekreacji
OUS	obszary rozwoju sportu i rekreacji
OUT- k	obszar zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego
ZC	cmentarze
SP	obszary dolin (system przyrodniczy gminy – SPG – zakaz zabudowy)
WS	wody powierzchniowe
KDK	drogi publiczne: – krajowe – wojewódzka – powiatowe – gminne
KDW	
KDP	
KDG	

Źródło: opracowanie własne – 2015 r.

W skład obszarów użytkowanych rolniczo wchodzi:

- obszary rolnicze;
- obszary rolnicze bez prawa zabudowy;
- obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich;
- tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich.

ROZDZIAŁ III.

KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest wewnętrznym dokumentem, który nie jest aktem prawa miejscowego.

Narzędziem służącym do faktycznego kształtowania polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o ustalenia których, Starosta Powiatowy wydaje decyzje o pozwoleniu na budowę.

1. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Na terenach zabudowy przyjęto następujące ustalenia:

- zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa powinna tworzyć zwarte osiedla – dotyczy to zwłaszcza miejscowości: Janówka, Białobrzegi, Rutki Nowe wskazuje się wypełnianie istniejących struktur osadniczych zabudowy mieszkaniowej;
- na terenach osiedli mieszkaniowych oraz na terenach publicznych należy lokalizować przestrzenie publiczne służące integracji społecznej i codziennej rekreacji mieszkańców;
- na obszarach zabudowy rozproszonej należy zachować jej ekstensywny charakter, który służy drożności, m. in. korytarzy ekologicznych;
- na terenach zabudowy usługowej wskazuje się utrzymanie istniejących usług publicznych, w szczególności w zakresie: oświaty, sportu i zdrowia oraz dalszy ich rozwój w zależności od potrzeb;
- w sąsiedztwie obiektów użyteczności publicznej należy stworzyć warunki do parkowania pojazdów, w postaci parkingów ogólnodostępnych oraz dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację dróg oraz wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej z zachowaniem przepisów szczególnych;
- postuluje się pozostawienie zadrzewień i zakrzewień oraz wprowadzenie nowych z rodzimych gatunków drzew i krzewów.

W Studium ustala się następujące tereny/obszary o różnym przeznaczeniu i różnych sposobach użytkowania, które zostały wyróżniona na Załączniku Nr 2B i oznaczone symbolami przeznaczenia:

RP – obszary rolnicze

Podstawowy kierunek rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> – obszary rolnicze (obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej; – istniejące gospodarstwa rolne z budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej i obsługi produkcji w gospodarstwie rolnym, hodowlanym i ogrodniczym; – torfowiska, oczka wodne, stawy rybne i inne zbiorniki wodne służące wyłącznie do potrzeb rolnictwa; – drogi dojazdowe do gruntów rolnych,
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – nowe gospodarstwa rolne mogą być organizowane w oparciu o przepisy odrębne; – infrastruktura techniczna, drogi; – funkcja agroturystyczna – na terenie zabudowy zagrodowej w budynkach mieszkalnych oraz innych adaptowanych na potrzeby rekreacji gości (sauna, bawialnia, kuchnia, jadalnia, wiata, mała

	<p>architektura, ogrody gastronomiczne);</p> <ul style="list-style-type: none"> – obiekty i urządzenia służące wędrówkom turystycznym wyłącznie w formie ścieżek pieszych, rowerowych, konnych oraz ławek, wiat, punktów widokowych, trasy narciarskie i miejsca postojowe - wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych; – zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne; – dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych;
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – ustala się utrzymanie przeznaczenia rolnego terenów zgodnie z planowaną strukturą przestrzenną gminy; – wskazuje się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu; – zalecane jest zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe; – zachowuje się istniejące zbiorniki wodne i istniejące urządzenia melioracji wodnych; – dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych; – zleca się grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze i nieleśne – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

RPz – obszary rolnicze bez prawa zabudowy

Podstawowy kierunek rozwoju	obszary rolnicze bez prawa zabudowy (obszary upraw polowy , łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej)
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – infrastruktura techniczna, drogi; – zachowanie istniejącego użytkowania i zagospodarowania terenów; – zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – ustala się utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów; – wskazuje się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów

	<p>melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu</p> <ul style="list-style-type: none"> – zalecane jest zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe; – zachowuje się istniejące zbiorniki wodne i istniejące urządzenia melioracji wodnych; – dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych; – zleca się grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi
Ochrona prawna	Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

RZ - obszary użytków zielonych:

Podstawowy kierunek rozwoju:	obszary użytków zielonych
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – infrastruktura techniczna, drogi; – obiekty i urządzenia służące wędrownikom turystycznym wyłącznie w formie ścieżek pieszych, rowerowych, edukacyjnych, rehabilitacyjnych, konnych i miejsc postojowych wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych; – zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne; – dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych;
Wskaźniki dotyczące kształtowania zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – ustala się utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów; – wskazuje się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu – zalecane jest zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe; – zachowuje się istniejące zbiorniki wodne i istniejące urządzenia melioracji wodnych; – dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych; – zleca się grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia
Ochrona prawna	obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych

ZL - obszary lasów i zalesień:

Podstawowy kierunek rozwoju:	obszary lasów i zalesień: grunty związane z gospodarką leśną z budynkami i budowlami, urządzeniami melioracji wodnych, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, parkingi leśne i urządzenia turystyczne
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – obiekty i urządzenia służące wędrownikom turystycznym wyłącznie w formie ścieżek pieszych, rowerowych, konnych oraz ławek, wiat, punktów widokowych, tras do narciarstwa biegowego i miejsc postojowych wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych; – infrastruktura techniczna, drogi
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie istniejącego użytkowania terenów; – zachowuje się istniejące zbiorniki wodne i istniejące urządzenia melioracji wodnych; – dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych; – zleca się grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem drewna i kamienia
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – gospodarka leśna prowadzona będzie w oparciu o plany urządzenia lasu; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych

OZZ - obszary rozwoju zabudowy zwartej:

Podstawowy kierunek rozwoju:	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa usługowa wielofunkcyjna (usługi komercyjne i publiczne); – nieuciążliwa zabudowa produkcyjna i rzemieślnicza; – zabudowa rekreacji indywidualnej; – tereny sportu, rekreacji; – zieleń urządzona; – drogi i parkingi terenowe; – infrastruktura techniczna; – zabudowa zagrodowa; – dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz dopuszcza się jej rozbudowę, nadbudowę i przebudowę
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca – 1200 m²; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna bliźniacza – po 700 m²; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna szeregową (jeden segment) – 500 m²; – zabudowa rekreacji indywidualnej – 1000 m²; – zabudowa usługowa – 1500 m²; – nieuciążliwa zabudowa produkcyjna lub rzemieślnicza – 2500 m²; – wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli – wskaźnik intensywności zabudowy 0,10-2,0;

	<ul style="list-style-type: none"> – dopuszcza się lokalizowanie budynków mieszkalnych i usługowych w formie wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej; – ustala się lokalizację nowej zabudowy zgodnie z zasadą, że od strony drogi/ulicy będzie lokalizowany budynek mieszkalny, natomiast budynki gospodarcze i garażowe w głębi działki lub zlicowane z budynkiem mieszkalnym; – nie dopuszcza się lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych; – uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo; – zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały zharmonizowaną kolorystę elewacji; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych i wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, technicznych, gospodarczych i magazynowych; – dla obiektów sportowych dopuszcza się dachy półokrągłe; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,90 m
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

OZR- obszary rozwoju zabudowy rozproszonej:

Podstawowy kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa zagrodowa; – obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnictwa (przetwórnictwo rolno – spożywcze, młyny, tartaki, itp.)
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz dopuszcza się jej rozbudowę, nadbudowę i przebudowę – zabudowa zagrodowa z funkcją agroturystyczną; – zabudowa rekreacji indywidualnej; – zabudowa usługowa; – nieuciążliwa zabudowa produkcyjna i rzemieślnicza związana z funkcją rolniczą; – zabudowa jednorodzinna zgodnie z przepisami odrębnymi
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa zagrodowa – zgodnie z przepisami odrębnymi; - zabudowa rekreacji indywidualnej – 1200 m²; - zabudowa usługowa, nieuciążliwa zabudowa produkcyjna i rzemieślnicza – 3000 m²; - zabudowa jednorodzinna wolnostojąca 1200 m², bliźniacza – 1500 m²; – wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej,

	<p>maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik intensywności zabudowy 0,10-2,00; - nie dopuszcza się lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych; - zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały zharmonizowaną kolorystę elewacji; - uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo; - zakazuje się wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi; - zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych, wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°; - dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych i magazynowych; - zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,80 m
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; - zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; - obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

OZW – obszary rozwoju zabudowy wielorodzinnej:

Podstawowy kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (małogabarytowa – maksymalna ilość lokali mieszkalnych w budynku wielorodzinnym – 20, wysokość: trzy kondygnacje); - zabudowa jednorodzinna w formie bliźniaczej lub szeregowej
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa usługowa (usługi komercyjne) nieuciążliwa; - tereny zieleni urządzonej i parkingów terenowych; - drogi; - w parterach budynków mieszkalnych dopuszcza się usługi
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> - minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – 5000 m²; - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna bliźniacza – po 700 m²; - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna szeregową (jeden segment) – 500 m²; - zabudowa usługowa – 2000 m²; - wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli; - wskaźnik intensywności zabudowy 0,5-2,00;

	<ul style="list-style-type: none"> – nie dopuszcza się lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych; – od strony drogi krajowej (obwodnicy Augustowa) przewidzieć pas zieleni izolacyjnej; – zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę elewacji; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych i wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, technicznych i gospodarczych; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły do wysokości – 2,00 m
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

OUP - obszary rozwoju usług i produkcji, w tym składy i magazyny:

Podstawowy kierunek rozwoju:	zabudowa usługowa, zabudowa produkcyjna, składy i magazyny – bez funkcji mieszkalnej
Uzupełniający kierunek rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa rzemieślnicza; – obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych; – infrastruktura techniczna; – drogi
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): – zabudowa usługowa i rzemieślnicza – 2000 m²; – zabudowa produkcyjna - 3000 m²; – zabudowa składowo – magazynowa – 5000 m²; – wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli; – wskaźnik intensywności zabudowy 0,10-1,5; – nie dopuszcza się lokalizacji obiektów o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych; – uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków

	<p>garażowych, gospodarczych, magazynowych i technicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,80 m
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – o dopuszczalności lokalizacji zabudowy produkcyjnej przesądzają przepisy wynikające z ustawy o ochronie przyrody, o ochronie środowiska, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

OU - obszary rozwoju usług:

Podstawowy kierunek rozwoju	<p>zabudowa usługowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi publiczne: oświata, zdrowie, sakralne, administracja, kultura wraz z miejscami przestrzeni publicznej; - usługi komercyjne: handel, gastronomia,
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa usługowa z zakresu: sportu, rekreacji; – obszary zieleni urządzonej; – drogi i parkingi terenowe; – infrastruktura techniczna
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli; – wskaźnik intensywności zabudowy 0,01-2,0; – nie dopuszcza się lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych; – zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę elewacji; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, o kącie nachylenia głównych połaci 35°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych i magazynowych; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 2,00 m
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i

	zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.
--	---

OUT obszary koncentracji usług turystycznych:

Podstawowy kierunek rozwoju:	zabudowa usług turystycznych
Uzupełniający kierunek rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> – tereny sportu, rekreacji; – obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych; – dróg; – mała architektura; – infrastruktura techniczna
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli; – wskaźnik intensywności zabudowy 0,10-1,5; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków wszelkimi panelami z tworzyw sztucznych lub panelami metalowymi, odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych i magazynowych; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

OUS – obszary rozwoju sportu i rekreacji:

Podstawowy kierunek rozwoju:	zabudowa sportowo - rekreacyjna, w tym boiska sportowe, baseny, place zabaw, trasy do narciarstwa biegowego, trasy narto-rolkowe, rowerowe, piesze i konne, edukacyjne, rehabilitacyjne, itp.
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – usługi towarzyszące funkcji podstawowej (m.in. gastronomia) – zgodnie z przepisami odrębnymi; – lokalizacja zabudowy j.w. na terenie OUT/OUS w miejscowości Mazurki na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; – parkingi; – infrastruktura techniczna
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa sportowo - rekreacyjna – 2500 m²; – minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego

	<p>stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskaźnik intensywności zabudowy 0,5-1,00; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych i gospodarczych, technicznych i magazynowych; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m; – zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

1.OUT/OUS – obszary koncentracji usług turystycznych / rozwoju sportu i rekreacji:

Podstawowy kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa usług turystycznych - lokalizacja zabudowy na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie przyrody
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa sportowo - rekreacyjna, w tym boiska sportowe, place zabaw, trasy do narciarstwa biegowego, trasy narto-rolkowe, rowerowe, piesze i konne, edukacyjne, rehabilitacyjne, itp. - lokalizacja zabudowy na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie przyrody; – obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych; – dróg; – mała architektura; – infrastruktura techniczna; – usługi towarzyszące funkcji podstawowej (m.in. gastronomia) – zgodnie z przepisami odrębnymi
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa sportowo - rekreacyjna – 2500 m²; – minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli; – wskaźnik intensywności zabudowy 0,5-1,00; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków odpadami ceramicznymi i szklanymi;

	<ul style="list-style-type: none"> – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych i gospodarczych, technicznych i magazynowych; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m; – zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych chronionych na cele nierolnicze i nieleśne – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego; – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

OUT-k - obszar zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego:

Podstawowy kierunek rozwoju:	zabudowa usług turystycznych związanych z Kanałem Augustowskim (m.in. ośrodek usług turystycznych, izba pamięci, informacja turystyczna, muzeum regionalne, itp.) – realizacja możliwa na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
Uzupełniający kierunek rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> – zabudowa zagrodowa z funkcją agroturystyczną, – obiekty i urządzenia związane z promocją Kanału Augustowskiego oraz gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych; – usługi sportu, rekreacji, obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych, dróg dojazdowych
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli; – wskaźnik intensywności zabudowy 0,01-1,5; – zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę elewacji; – zakazuje się wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°; – dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m – zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi oraz z prefabrykatów betonowych
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego;

	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.
--	--

ZC - obszary cmentarzy:

Podstawowy kierunek rozwoju:	cmentarze (komunalne, wyznaniowe) wraz obiektami i urządzeniami do obsługi cmentarza
Uzupełniający kierunek rozwoju:	usługi związane z podstawowym kierunkiem rozwoju (np. sprzedaż kwiatów, zniczy) oraz sanitariaty, parkingi
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymać istniejące cmentarze z możliwością ich rozbudowy; – o dopuszczalności lokalizacji cmentarza przesądzają przepisy odrębne; – chronić cmentarze zabytkowe; – ogrodzenie i zagospodarowanie cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi; – zaleca się, aby w zagospodarowaniu cmentarza uwzględnić zieleni urządzoną
Ochrona prawna	<ul style="list-style-type: none"> – dla cmentarzy objętych ochroną konserwatorską obowiązują ustalenia wynikające z przepisów odrębnych; – obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

PL - obszary parkingów terenowych

Podstawowy kierunek rozwoju:	parkingi terenowe
Uzupełniający kierunek rozwoju:	urządzenia towarzyszące, zieleni urządzoną, obiekty małej architektury, sanitariaty, mała gastronomia, ogród gastronomiczny
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego - 30%; – wysokość obiektów – do 8 m; – zaleca się, aby obiekty znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę, zakazuje się wykańczania elewacji odpadami ceramicznymi i szklanymi; – zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°; – zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m – nie dopuszcza się grodzenia działek ogrodzeniami pełnymi z odpadów metalowych i blach zwłaszcza od strony dróg publicznych
Ochrona prawna	Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

SP – tereny dolin (System Przyrodniczy Gminy – SPG):

Podstawowy kierunek rozwoju:	obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych – zakaz zabudowy
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – urządzenia wodne, urządzenia melioracji wodnych oraz urządzenia służące ochronie przed powodzią oraz suszą; – pomosty, kładki oraz urządzenia związane z obsługą turystyki
Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – ustala się utrzymanie przeznaczenia rolnego terenów zgodnie z planowaną strukturą przestrzenną gminy; – wskazuje się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu – zalecane jest zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe; – zachowuje się istniejące zbiorniki wodne i istniejące urządzenia melioracji wodnych; – dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych; – zakazuje się grodzenia obszarów ogrodzeniami pełnymi na podmurówce;
Ochrona prawna	Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

WS – tereny wód powierzchniowych

Podstawowy kierunek rozwoju:	tereny wód powierzchniowych (wody płynące: w ciekach naturalnych, kanałach oraz źródłach, z których biorą początek, znajdujące się w jeziorach i innych naturalnych zbiornikach wodnych i znajdujące się w zbiornikach usytuowanych na wodach płynących oraz wody stojące: w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny z powierzchniowymi wodami płynącymi)
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – urządzenia służące ochronie przed powodzią oraz suszą; – pomosty, kładki oraz urządzenia związane z obsługą turystyki
Wskaźniki kształtowania zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia wód powierzchniowych; – kształtowanie zasobów wodnych oraz realizacja urządzeń wodnych w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne; – ograniczenia wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o ochronie przyrody
Ochrona prawna	obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych (w szczególności: ustawa Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa Prawo ochrony środowiska)

KDK (krajowe), KDW (wojewódzka), KDP (powiatowe), KDG (gminne) – drogi publiczne:

Podstawowy kierunek rozwoju:	tereny dróg publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych
Uzupełniający kierunek rozwoju:	<ul style="list-style-type: none"> – ścieżki rowerowe; – parkingi;

Wskaźniki kształtowania zagospodarowania terenu:	<ul style="list-style-type: none"> – przystanki – utrzymać przeznaczenie komunikacyjne terenów; – poszerzenie i korygowanie geometrii pasów drogowych – zgodnie z wymaganiami warunków technicznych; – kształtowanie nowych tras dróg publicznych – zgodnie z wymaganiami klas technicznych ustalonych w przepisach dot. dróg; – parametry dróg kształtować zgodnie z ustawą o drogach publicznych i rozporządzeń wykonawczych
Ochrona prawna	obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych (w szczególności: ustawa Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa Prawo ochrony środowiska)

2. Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu

Ustala się wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dotyczące przeznaczenia terenu, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych zgodnie z poniższymi zestawieniami tabelarycznymi.

Tabela Nr 6. Wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych – dla miejscowości Janówka, Białobrzegi i Rutki Nowe

Rodzaj zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki	Maksymalna wysokość obiektów budowlanych	Ustalenia dodatkowe
zabudowa usługowa	30%	0,50	14m	ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów takich jak: wieże, wieżyczki, budynków kultu religijnego oraz obiektów, których wysokość wynika z technologii lub konstrukcji obiektu lub urządzenia, itp.
zabudowa zagrodowa	nie ustala się	nie ustala się	12m – dla budynków mieszkalnych (dwie kondygnacje nadziemne) 8m – dla budynków pozostałych	.
Zabudowa wielorodzinna	30%	0,50	14m – max. 3	dopuszcza się usługi w

(małogabarytowa)			kondygnacje	paterach budynków
zabudowa jednorodzinna, zabudowa jednorodzinna z usługami, jednorodzinna z rzemiosłem,	50%	0,30	12m – dla budynków mieszkalnych (dwie kondygnacje nadziemne) 10m – dla budynków pozostałych	ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów takich jak: wieże, wieżyczki, budynków kultu religijnego oraz obiektów, których wysokość wynika z technologii lub konstrukcji obiektu lub urządzenia, itp.
zabudowa usług turystycznych	30%	0,50	14m	
zabudowa sportu i rekreacji	20%	0,10	10m	sale gimnastyczne – wysokość zależna do rozwiązań technologicznych – do ustalenia w planie miejscowym
zabudowa rekreacji indywidualnej/letniskowa	70%	0,20	8m	
zabudowa produkcyjna, magazyny, składy i usługi	30%	0,50	12m	
zabudowa gospodarki leśnej	nie ustala się	nie ustala się	12m	

Tabela Nr 7. Wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych – pozostałe tereny gminy Augustów

Rodzaj zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki	Maksymalna wysokość obiektów budowlanych	Ustalenia dodatkowe
zabudowa usługowa	30%	0,50	12m	ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów takich jak: wieże, wieżyczki, budynków kultu religijnego oraz obiektów, których wysokość wynika z technologii lub konstrukcji obiektu lub urządzenia, itp.

zabudowa zagrodowa	nie ustala się	nie ustala się	11 m – dla budynków mieszkalnych; 10 m – dla budynków pozostałych	
zabudowa jednorodzinna	60%	0,25	12m	
zabudowa jednorodzinna z usługami	50%	0,30	12m	
jednorodzinna z rzemiosłem	50%	0,30	12m	
zabudowa pensjonatowa	50%	0,35	14m	
zabudowa rekreacji indywidualnej/letniskowa	70%	0,20	8m	
zabudowa usług turystycznych	30%	0,50	12m	
zabudowa sportu i rekreacji	70%	0,20	10m	
zabudowa obsługi gospodarki leśnej	nie ustala się	nie ustala się	10m	
zabudowa produkcyjna, magazyny, składy i usługi	30%	0,50	12m	dopuszcza się inną wysokość w przypadkach, gdy wynika ona z technologii zakładu lub prowadzonej produkcji
obiektów produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych	nie ustala się	nie ustala się	12m	

W przypadku innego rodzaju zabudowy niż wymieniona wyżej, parametry należy ustalić w planie miejscowym.

Linie zabudowy od dróg, lasów i wód zostaną ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sporządzonym w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w oparciu o przepisy odrębne.

3. Tereny do wyłączenia spod zabudowy

Tereny wskazane do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy

Tereny wskazane do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy wynikają z obowiązujących przepisów ustaw i warunków technicznych, m.in.:

- z tytułu przepisów o ochronie środowiska – obowiązuje zakaz zabudowy budynkami w stosownej odległości od linii energetycznych największego napięcia – odległości od zabudowy tych linii określają przepisy odrębne;
- z tytułu przepisów określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe – należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od istniejących gazociągów, zgodnie z właściwymi przepisami obowiązującymi w czasie wydania decyzji pozwolenia na budowę;
- z tytułu przepisów kolejowych - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami w stosownej odległości od obszarów kolejowych (linii kolejowej 40 Suwałki – Sokółka) określonych w tych przepisach;
- z tytułu przepisów drogowych - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w

- odległości określonej w tych przepisach;
- z tytułu przepisów określających wymagania, jakim powinny odpowiadać cmentarze: wokół terenów cmentarzy powinien być wyznaczony obszar ochronny o stosownej szerokości, jak również ograniczenia lokalizacji ujęć wody oraz obiektów związanych z produkcją i przechowywaniem żywności. Tereny pod cmentarze w miarę możliwości należy lokalizować na wzniesieniu, a zwierciadło wód gruntowych powinno znajdować się na głębokości nie wyżej niż 2,5 m poniżej powierzchni terenu;
- z tytułu przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze – filar ochronny;
- z tytułu przepisów ustawy Prawo wodne – tereny szczególnego zagrożenia powodzią, pasy ochronne o szerokości 1,5 m wzdłuż cieków wodnych, w celu konieczności umożliwienia wypełnienia ustawowych obowiązków przez właścicieli wód;
- z tytułu przepisów ustawy o ochronie przyrody – przepisów szczegółowych dotyczących obszarów chronionego krajobrazu – zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu gospodarki wodnej.

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym obszary wyłączone z zabudowy

Obszary te zostały oznaczone na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B, zgodnie z oznaczeniami stosowanymi przy sporządzaniu planów miejscowych: RPz, RZ, ZL.

Wskazuje się następujące obszary wyłączone spod zabudowy:

- RPz – tereny upraw polowych (w szczególności grunty kl. II, III i powyżej) za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji;
- RZ – tereny użytków zielonych: łąk i pastwisk (za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);
- ZL – tereny lasów, zadrzewień śródpolnych (za wyjątkiem zabudowy związanej z gospodarką leśną, dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);
- tereny w odległości mniejszej niż 15 m od brzegu cieków wodnych dla nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie; na pozostałych terenach obiekty budowlane powinny się znajdować w odległościach wynikających z przepisów odrębnych;
- tereny zmeliorowane;
- nieużytki.

Istnieje możliwość przeznaczenia pod zalesienia gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla rolnictwa.

Ustalono przeznaczenie tych terenów na cele produkcji rolniczej. Dopuszcza się uzupełnienia i unowocześnianie w ramach istniejącej zabudowy rozproszonej. Można realizować obiekty związane z produkcją rolniczą z towarzyszącym dojazdem do pól i infrastrukturą techniczną.

ROZDZIAŁ IV.

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

1. Główne kierunki ochrony środowiska i jego zasobów

W celu utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi przyjęto następujące główne kierunki ochrony środowiska i jego zasobów:

- utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych oraz objęcie ochroną innych cennych obszarów i obiektów przyrodniczych;
- prowadzenie polityki ukierunkowanej na ochronę środowiska przyrodniczego;
- zapobieganie skutkom niewłaściwego korzystania ze środowiska i ich eliminacja;
- ochronę zasobów leśnych oraz zwiększanie lesistości gminy, zalesianie gruntów o małej przydatności dla produkcji rolniczej;

- rozwój infrastruktury ochrony środowiska oraz powszechne stosowanie nowoczesnych technologii i urządzeń infrastruktury technicznej spełniających wymogi przepisów unijnych;
- ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a zwłaszcza gruntów rolnych wysokiej jakości (kl. II– III);
- odtwarzanie właściwych stosunków wodnych, zwiększenie zdolności retencyjnej gminy, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych;
- przeciwdziałanie szczególnym zagrożeniom powodziowym i zalaniu.

W studium wyznaczono granice obszarów objętych ochroną i zaostrzonych rygorów, dot. środowiska przyrodniczego, krajobrazowego, kulturowego, ochrony zdrowia ludzi i bezpieczeństwa oraz innych elementów przyrodniczo - przestrzennych.

Warunki ograniczenia użytkowania terenów oraz sposobu ich zagospodarowania wynikają z objęcia szczególną ochroną, wynikającą bądź z przepisów ogólnie obowiązujących lub powinny być określone w trybie odpowiednich procedur.

Działania formalno – prawne wymagające wdrożenia to:

- sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów, z uwzględnieniem ochrony prawnej i planistycznej istniejącej i projektowanej (dla obszaru całej gminy lub dla wskazanych obszarów) i zmiany obowiązujących planów;
- ustanowienie stref ochrony sanitarnej i zasad zagospodarowania ujęć wody- w oparciu o przepisy odrębne.

2. Ochrona głównych elementów i zasobów środowiska

Ochrona głównych elementów i zasobów środowiska obejmuje:

- ochronę powietrza, ochronę przed hałasem i ochronę powierzchni ziemi;
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych;
- ochronę zasobów gleb;
- ochronę dolin rzecznych;
- ochronę nieużytków;
- ochronę łąk i pastwisk;
- ochronę lasów i zalesień;
- ochronę ekosystemów torfowiskowych;
- ochronę osobowości przyrody ożywionej i nieożywionej;
- ochronę zasobów surowców mineralnych;
- ochronę krajobrazu;
- ochronę przyrody.

Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem i ochrona powierzchni ziemi

Na terenie gminy Augustów nie ma systemu ciepłowniczego, każde gospodarstwo korzysta z własnego źródła ciepła. Obecnie nie planuje się żadnych inwestycji związanych z budową sieci ciepłowniczej ogólnodostępnej dla wszystkich mieszkańców gminy Augustów.

Źródłem zaopatrzenia w ciepło zwłaszcza obiektów zlokalizowanych na terenach chronionych winny być paliwa niskoemisyjne. W ramach działań w zakresie ochrony powietrza należy dążyć do ograniczenia spalania w kotłowniach i paleniskach domowych paliw stałych emitujących do atmosfery szkodliwe gazy i pyły, zastępując je paliwami ekologicznymi oraz rozwijania sieci infrastruktury gazowej.

W planach rozwojowych gminy należy przyjąć wymianę wyeksploatowanego systemu grzewczego w obiektach o największym zapotrzebowaniu na ciepło – obiekty kubaturowe. Czynności te należy realizować równolegle z termorenowacją obiektów, co pozwoli na duże oszczędności w późniejszej eksploatacji.

Na terenach wiejskich właściwym rozwiązaniem jest propagowanie rozwiązań z wykorzystaniem biomasy jako podstawowego nośnika energii.

Na terenie gminy Augustów nie ma większych zakładów usługowych i produkcyjnych, które mogłyby być potencjalnym źródłem hałasu o poziomie ponadnormatywnym.

Głównym źródłem hałasu jest ruch komunikacyjny odbywający się drogami krajowym i wojewódzkimi. Najwyższe nasilenie osiąga w sezonie letnim (turystycznym) i wówczas bywa uciążliwy pod względem akustycznym, szczególnie w miejscowościach przyległych do dróg.

Należy podkreślić także fakt, że zabudowa rozlokowana wzdłuż dróg powiatowych nie zawsze posiada zieleń izolacyjną (np. żywopłoty czy gęste szpalery drzew), dlatego też proponuje się ograniczać lokalizację nowych ciągów zabudowy mieszkaniowej wzdłuż istniejących i projektowanych głównych, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności zawsze wprowadzać zieleń izolacyjną.

Ochrona powierzchni ziemi powinna przede wszystkim polegać na:

- prowadzeniu umiarkowanej polityki w zakresie eksploatacji złóż surowców mineralnych;
- niepodejmowaniu eksploatacji tych złóż, których wydobywanie prowadziłoby do drastycznych zakłóceń w funkcjonowaniu środowiska i dewastacji krajobrazu;
- ograniczaniu nadmiernego przekształcenia powierzchni terenu;
- rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych;
- likwidowaniu nielegalnych składowisk odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe i podziemne

Głównymi zagrożeniami antropogenicznymi wpływającymi na jakość wód podziemnych na terenie gminy Augustów jest: niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych (zwłaszcza gnojowicy), chemizacja rolnictwa, zanieczyszczone wody powierzchniowe i opadowe, zanieczyszczenia atmosferyczne (opady pyłów i gazów emitowanych do atmosfery), nieszczelne zbiorniki ściekowe oraz szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu.

Ustala się ochronę wód oraz wzbogacenie systemu hydrologicznego gminy poprzez stabilizację stosunków wodnych, zakaz melioracji osuszających oraz wspieranie budowy stawów i oczek wodnych na obszarze całej gminy.

Obowiązuje ochrona przed zasypywaniem, przegradzaniem i likwidacją i ochrona układu hydrograficznego rzek i rowów melioracyjnych.

Ustala się:

- obowiązek utrzymania koryt rzecznych i cieków w stanie naturalnym;
- zakaz odprowadzania do wód i gruntu nieoczyszczonych ścieków, składowania odpadów, obowiązek eliminacji źródeł zanieczyszczeń;
- zakaz eksploatacji surowców w korytach rzecznych;
- zakaz usuwania zarośli i zadrzewień łęgowych ze strefy brzegowej rzek, kształtowanie biologicznej odbudowy koryta rzek;
- obowiązek ochrony systemów melioracyjnych z dopuszczeniem możliwości rozbudowy tych jego elementów, które służą nawodnieniom;
- ograniczenie do minimum stosowania chemicznych środków ochrony roślin na obszarach dolin i obniżeń terenu;
- obowiązek ochrony wszystkich mokradeł, w tym zwłaszcza torfowisk, ze względu na ich wyjątkowe znaczenie w stabilizowaniu równowagi hydrogeologicznej;
- wyposażenie terenów zwartej zabudowy w sieci infrastruktury kanalizacyjnej z odprowadzeniem do oczyszczalni ścieków, a dla terenów o rozproszonej zabudowie w indywidualne oczyszczalnie przydomowe;
- zorganizowanie nadzoru sanitarnego wokół ujęć wód głębinowych.

Na terenach otwartych dopuszcza się prowadzenie ciągów ponadlokalnej infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, przepompownie, gazociągi, linie elektroenergetyczne, itp.) oraz drogi.

Gmina Augustów nie jest położona na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego.

Ujęcia wody

Na terenie gminy funkcjonuje obecnie pięć gminnych ujęć wody: Janówka, Grabowo Kolonia, Netta Druga, Pruska Mała, Rutki Nowe i studnie głębinowe: Kolnica, Pruska Wielka, które zaopatrują w

wodę mieszkańców gminy.

Ponadto na terenie gminy działają jeszcze prywatne studnie.

Dla ujęć wody pitnej obowiązują zakazy i nakazy z zakresu ochrony środowiska zapisane w pozwoleniach wodno-prawnych, które dodatkowo wyznaczają granice stref ochrony pośredniej i bezpośredniej wokół tych ujęć.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach tych należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- zagospodarować teren zielenią;
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a na ogrodzeniu należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Należy zapewnić dostęp do powierzchniowych wód publicznych zgodnie z przepisami odrębnymi, w celu zachowania otulin biologicznych cieków wodnych i lokalnych korytarzy ekologicznych, nieruchomości przyległe do powierzchniowych wód publicznych można grodzić tylko zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zbiornik wód podziemnych

Południowa część terenu gminy Augustów znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”. Zbiornik utworzył się w obrębie wachlarzowato usypanego stożka sandrowego na przedpolu lodowca. Kształt i miąższość zasypu jest nieregularna i waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów.

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika kształtują się w wysokości około 200 tys. m³/dobę, przy średniej głębokości ujęć 50 m. Na przeważającej części obszaru brak jest dostatecznie wykształconej warstwy izolacyjnej z uwagi na zaleganie w podłożu osadów torfowych i piaszczystych charakteryzujących się dużą infiltracją. Z tego względu zbiornik narażony jest na zanieczyszczenie wód podziemnych. Użytkowe warstwy wodonośne związane są z piaskami i żwirami i występują między glinami.

Wyniki przeprowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny z Warszawy badań wskazały zadowalający stan chemiczny, przy czym dobry stan chemiczny to wody zaliczane do I, II i III klasy czystości.

Ochrona zasobów gleb

Gleby o najwyższych wartościach produkcyjnych (klasa bonitacyjna: I-III) oraz gleby organiczne, podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia terenu na cele nierolnicze – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochrona zasobów gleb powinna być zagwarantowana poprzez:

- wyznaczenie terenów wyłączonych spod zabudowy;
- określenie minimalnej powierzchni działek budowlanych pod różne typy zabudowy, w celu zapobieżenia nadmiernemu techniczno – przestrzennemu rozdrabnianiu powierzchni gruntów rolnych;
- ustalenie ochrony zadrzewień śródpolnych – odgrywają one bardzo istotną rolę w funkcjonowaniu agrosystemów i wpływają korzystnie na ich zdolności produkcyjne.

Na terenach rolniczych zakłada się zachowanie rolniczego sposobu użytkowania terenu. Dopuszcza się wprowadzenia zalesień gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz położonych na zboczach lub skarpach, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, obsługi komunikacyjnej, obiektów urządzeń służących retencjonowaniu wód.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania otwartego rolniczego charakteru przestrzeni;
- 2) wykluczenia lokalizacji gospodarstw specjalnych rolnictwa w kolizji z zabudową;
- 3) wykluczenia przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obligatoryjne jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko, ze względu na walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe;
- 4) wprowadzenia obowiązku likwidacji obiektów kolidujących z wymaganiami ochrony środowiska lub z zagospodarowaniem terenów sąsiednich;
- 5) wprowadzenia obowiązku urządzania zieleni izolacyjnej wokół terenów lub obiektów oddziałujących niekorzystnie na otoczenie lub wrażliwych na szkodliwy wpływ czynników zewnętrznych, które odgrywają bardzo istotną rolę w funkcjonowaniu agrosystemów, wpływając korzystnie na ich zdolności produkcyjne;
- 6) prowadzenia działalności rolniczej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej.

Na gruntach ornych wysokich klas bonitacyjnych wyklucza się możliwość realizacji nowej zabudowy niezwiązanej z produkcją rolną. Lokalizacja na terenach gruntów o wysokiej przydatności rolniczej dopuszczalna jest w przypadku, gdy brak jest możliwości innej lokalizacji w ramach gospodarstwa rolnego.

Realizację zabudowy zagrodowej (obiektów związanych z obsługą rolnictwa oraz obiektów produkcyjnych) dopuszcza się jako rozwój istniejących gospodarstw oraz w ich sąsiedztwie lub na działkach o powierzchni powyżej 1,50 ha pod warunkiem zachowania ustaleń Studium, zwłaszcza w zakresie wynikającym z przepisów ochrony gruntów rolnych, ochrony środowiska, przyrody i przepisów ustawy Prawo wodne.

Wskazuje się, aby nową zabudowę lokalizować na terenach gruntów rolnych o niskiej przydatności rolniczej i przy istniejących nieuciążliwych drogach z dostępem do infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, energia elektryczna).

Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów produkcyjnych w istniejących gospodarstwach rolnych, w oparciu o przepisy odrębne. Lokalizacja obiektów produkcyjnych chowu lub hodowli zwierząt oraz zastosowane w nich rozwiązania techniczne powinny służyć ograniczeniu ich oddziaływania na środowisko, w szczególności emisji odorów na tereny, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej.

Na terenach rolnych wskazuje się realizację zalesień jako uzupełnienie istniejących zadrzewień śródpolnych, tworzenie między nimi elementów łącznikowych oraz tworzenie nowych enklaw. Zadrzewienia śródpolne odgrywają bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu agroekosystemów, wpływają korzystnie na ich zdolności produkcyjne.

Zalesienia mogą być wprowadzane również na terenach o niskiej przydatności rolniczej, niewskazanych w niniejszym Studium, z ograniczeniem na terenach łąk i pastwisk oraz obniżeń dolinnych.

Ochrona dolin rzecznych – SP

Ze względu na wyrazistość w krajobrazie, szczególną rolę w strukturze ekologicznej, jak i różnorodność występujących ekosystemów obejmuje się ochroną dna dolin.

Podstawową zasadą jest ochrona biologicznej struktury dolin oraz ich użytkowanie podporządkowane wymogom ochronnym i prawnym.

Ustala się:

- ochronę naturalnych siedlisk typowych dla dolin i ich obrzeży;
- wykluczenie zabudowy kubaturowej oraz obiektów budowlanych i urządzeń infrastruktury, poza przypadkami dopuszczonymi w przepisach odrębnych oraz w planach miejscowych;
- zakaz form użytkowania terenu stwarzających zagrożenia dla ich funkcji ekologicznych;
- zaleca się przekształcania gruntów rolnych na łąki i użytki zielone;
- zakaz tworzenia nasypów i grodzenia poprzecznie do osi doliny;
- ochrona i kształtowanie pasmowych zadrzewień i zakrzewień na obrzeżu doliny, w celu utworzenia biologicznego buforu chroniącego łąkowe i podmokłe dno dolin przed spływami zeutrofizowanych wód.

Ochrona nieużytków

Nieużytki to obszary przestrzeni, które z powodu naturalnych walorów siedliskowych nie posiadają lub utraciły wartości użytkowe. Są to tereny o niekorzystnym ukształtowaniu terenu. Nieużytki nie mają wartości użytkowych, ale mają wartości przyrodnicze i powinny być chronione oraz wyłączone z produkcji rolnej. Powinny być przeznaczone do zalesienia.

Ochrona łąk i pastwisk

W granicach łąk i pastwisk wyklucza się możliwość realizacji wszelkiej zabudowy z wyjątkiem obiektów i urządzeń związanych z retencjonowaniem wód powierzchniowych oraz infrastruktury technicznej i dróg.

Działalność rolnicza powinna być ograniczona do utrzymania terenów jako użytków zielonych. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie gruntu jako ornego oraz jego intensywne nawożenie.

Na terenach łąk, pastwisk i obszarów podmokłych dopuszcza się możliwość prowadzenia upraw roślin energetycznych.

Ze względu na uwarunkowania ekologiczne, zaleca się przekształcanie na użytki zielone gruntów ornych, położonych w dolinach rzek.

Obowiązuje zakaz zabudowy.

Ochrona lasów i zalesień

Zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową określa ustawa o lasach. Natomiast siedliska przyrodnicze w lasach podlegają ochronie na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001 r. Nr 92, poz. 1029).

Zgodnie z ustawą o lasach zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;
- ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na: zachowanie różnorodności przyrodniczej i leśnych zasobów genetycznych, walory krajobrazowe oraz potrzeby nauki;
- ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
- ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;
- produkcji na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

Ograniczeniu zmiany przeznaczenia podlegają wszystkie grunty leśne. Grunty należące do Skarbu Państwa wymagają uzyskania zgody właściwego Ministra na zmianę ich przeznaczenia.

Wskazuje się wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następujących zakazów i ograniczeń:

- zakaz zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, z wyjątkiem lasów przeznaczonych w studium oraz planie miejscowym na cele rekreacji, turystyki i inne funkcje (infrastruktura techniczna i drogi) z zachowaniem przepisów z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej i ogrodzeń na gruntach leśnych, poza obiektami służącymi obsłudze gospodarki leśnej;
- zakaz realizacji zabudowy innej niż obiekty i urządzenia gospodarki leśnej, z wyjątkiem terenów wskazanych w Studium do zainwestowania, poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania;
- zakaz realizacji przebiegu urządzeń liniowych (linii energetycznych, gazociągów, ropociągów, kolektorów sanitarnych, linii telekomunikacyjnych, dróg, itp.) wymagających znacznej przecinki drzew;

- zakaz wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych na obszarach leśnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu, a w szczególności terenów chronionych wydmy;
- zakaz lokalizacji składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych;
- zakaz likwidacji istniejących zadrzewień i zakrzaczeń, nowe nasadzenia powinny przybierać formę nasadzeń pasmowych;
- dla ochrony kompleksów leśnych - ustala się warunek lokalizacji nowej zabudowy w odległości powyżej 20 m od granicy ewidencyjnej lasu i na zasadach ustalonych w planie miejscowym;
- dla ochrony kompleksów leśnych ustala się strefę ochrony warunków siedliskowych, obejmującą pas terenu o szerokości ok. 100 m od obrzeży lasu;
- nakaz rekultywacji zdegradowanych fragmentów powierzchni ziemi,
- nakaz lepszego dostosowania sposobu użytkowania gruntów do ich predyspozycji naturalnych.

Ponadto wskazuje się:

- obowiązek prowadzenia gospodarki leśnej w sposób pozwalający na utrzymanie trwałości lasów i ciągłości ich wszechstronnych funkcji zgodnie z przepisami ustawy o lasach;
- obowiązek kształtowania struktury gatunkowej w kierunku zwiększenia odporności na wpływ czynników zewnętrznych i dostosowania do miejscowego siedliska;
- obowiązek ochrony i kształtowania granicy polno-leśnej zgodnie z zasadami ekologicznymi oraz ochrony stref ekotonalnych lasu przed działaniami (szczególnie drastyczną zmianą stosunków wodnych, składowaniem odpadów i lokalizacją obiektów, budowlanych), mogących zdestabilizować ich funkcjonowanie.

Konieczne jest również ustanowienie lasów wodochronnych i glebochronnych wraz z zasadami prowadzenia w nich gospodarki leśnej. W odniesieniu do kierunków gospodarowania zasobami leśnymi niezbędne odwołanie się do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Augustów i Nadleśnictwa Szczebra, a także do uproszczonych planów urządzenia lasów prywatnych.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę w sąsiedztwie terenów leśnych wprowadza się obowiązek kształtowania stref zieleni, w celu ochrony kompleksów leśnych na zasadach określonych w planie miejscowym.

W uchwalanych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić potrzeby w zakresie zapewniania odpowiednich dojazdów pożarowych i zaopatrzenia wodnego dla obszarów leśnych.

Zachowuje się istniejące budynki i inne obiekty oraz urządzenia zlokalizowane na terenach leśnych, realizowane w oparciu o Prawo budowlane.

Dopuszcza się realizację urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną, w tym ochroną przeciwpożarową, gospodarką wodną, komunikacją oraz obsługą ruchu turystycznego (zadaszenia, schrony, pola biwakowe, ścieżki, itp.).

Przewidzieć należy rozwiązania techniczne umożliwiające przemieszczanie się zwierząt w poprzek liniowych elementów infrastruktury technicznej oraz drogowej (tunele, przepusty, mosty, kładki, itp.) podczas budowy nowych oraz modernizacji istniejących.

Zakłada się możliwość powiększania zasobów leśnych poprzez kształtowanie ciągłości przestrzennej kompleksów leśnych z możliwością zadrzewień i zalesień terenów określonych na rysunku studium oraz wynikających potrzeb. Gatunki drzewostanu w zalesieniach powinny być dostosowane do typu miejscowego siedliska leśnego.

Możliwość zalesienia, poza terenami wskazanymi na rysunku Studium zostanie ustalona zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona ekosystemów torfowiskowych

Na terenie gminy Augustów udokumentowano dwa złoża torfów leczniczych: złożo Kolnica.

Złożem torfowym, które może być eksploatowane jest złożo w uroczysku Borowiny w Nadleśnictwie Białobrzegi, na południe od wsi Kolnica, na powierzchni ok. 120 ha. Złożo to zostało objęte Strefą ochrony uzdrowskiej kategorii C – złożo jest udokumentowane.

Dla złoża torfów leczniczych „Silikaty”- dokumentacja geologiczna w kat. B została zatwierdzona decyzją Starosty Augustowskiego z dnia 2 czerwca 2015 roku znak: GP.6528.4.2015.

Utrzymanie ekosystemów torfowiskowych wymaga ochrony prawnej oraz ewentualnego okresowego odkrzewiania.

Ochrona osobowości przyrody ożywionej i nieożywionej

Ochronę stanowisk roślin rzadkich i chronionych reguluje ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1651).

Ochrona zasobów surowców mineralnych

Na terenie gminy Augustów udokumentowanych jest 9 złóż kruszywa naturalnego (Biernatki, Jabłońskie (dz. nr 70/2), Jabłońskie II, Jabłońskie III (dz. nr 70/2), Janówka (dz. nr 290, 291 oraz 292), Janówka II (dz. nr 145, 146/1), Janówka III (dz. nr 180), Kolnica, Żarnowo III, Janówka IV, z tego w dwóch złożach zakończono już eksploatację, dotyczy to złóż pn. Janówka i Żarnowo III.

W trakcie eksploatacji znajduje się złożę w pn. Janówka II. Do największych rejonów perspektywicznych poszukiwań surowców ilastych należy zaliczyć okolice Kolnicy i obszar północno-zachodniej części gminy.

Zasady i warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności w zakresie: prac geologicznych, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów reguluje ustawa Prawo geologiczne i górnicze. Ustawa określa również wymagania w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz innych elementów środowiska w związku z wykonywaniem działalności j.w.

Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Eksploatacja kopalin powinna być prowadzona w sposób zapewniający ochronę zasobów złoża, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych. Gospodarowanie na terenach górniczych winno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w szczególności ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz warunkami ustalonymi w wydanych koncesjach.

Sposób zagospodarowania terenów górniczych powinien być dostosowany do potrzeb prowadzonej działalności i nie powinien powodować zagrożenia bezpieczeństwa na terenach sąsiednich.

W granicach wyznaczonych obszarów górniczych priorytetem jest możliwość prowadzenia eksploatacji kopalin, a następnie rekultywacja i rewaloryzacja terenu.

Nie przewiduje się możliwości wprowadzenia zainwestowania niezwiązanego z eksploatacją kopalin w granicach wyznaczonych obszarów górniczych przed zakończeniem eksploatacji.

Na terenach górniczych dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych związanych z eksploatacją i przetwarzaniem kopalin, przy czym obiekty te po zakończeniu eksploatacji powinny zostać usunięte.

Zakłada się, iż przeznaczenie terenu na cele zabudowy terenów w granicach potencjalnego obszaru eksploatacji może nastąpić w przypadku niepodjęcia eksploatacji.

Ustala się docelową rekultywację obszarów górniczych (rekultywacja to nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych lub chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienia skarp oraz odbudowę lub zbudowanie dróg) poprzez poddanie procesom przekształceń, polegających na rekultywacji w kierunku wodnym, leśnym i rolnym oraz wykorzystanie części lub całych terenów na cele sportowe i rekreacyjne.

Dopuszcza się prowadzenie badań rozpoznawczych i ustanowienie obszarów i terenów górniczych na obszarach nie wskazanych w Studium, zlokalizowanych na glebach o niskiej przydatności rolniczej, z wyłączeniem terenów wyznaczonych korytarzy ekologicznych oraz terenów łąk i pastwisk.

Prawidłowe gospodarowanie zasobami surowcowymi powinno polegać na minimalizowaniu szkód w środowisku, jakie nieuchronnie wywołuje ta forma działalności gospodarczej.

Dla terenów przeznaczonych pod powierzchniową eksploatację surowców, w oparciu o projekty zagospodarowania złóż i decyzji koncesyjnych konieczne jest:

- przyjęcie warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego;
- spełnienie wymogów dotyczących ochrony środowiska;

- określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nieobjętych eksploatacją oraz opis warunków i zasad ochrony sąsiednich gruntów rolnych i leśnych;
- określenie zasad prowadzenia gospodarki odpadami poeksploatacyjnymi, realizacja rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i opracowany projekt rekultywacji.

Ochrona krajobrazu

W zakresie działań zmierzających do ochrony krajobrazu należy dążyć do zachowania w maksymalnym stopniu istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Ponadto należy otaczać wysoką zielenią (składającą się z rodzimych gatunków drzew) obiekty dysharmonijne dla otoczenia.

Ochrona przyrody

W celu ochrony przyrody ustala się:

- utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych;
- objęcie ochroną prawną innych cennych obszarów i obiektów przyrodniczych;
- zachowanie stanowisk roślin rzadkich i chronionych;
- ochronę terenów leśnych przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne;
- zachowanie roślinności łęgowej w dolinach rzecznych;
- wprowadzenie zalesień tworzących i wzmacniających powiązanie ekologiczne obszarów;
- zachowanie drożności korytarzy ekologicznych;
- eliminowanie barier utrudniających migrację fauny i flory;
- ochrona przed melioracjami odwadniającymi obszary torfowiskowe, doliny rzeczne i obniżenia terenowe.

3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

3.1. Istniejące prawne formy ochrony przyrody na terenie gminy Augustów

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody na terenie Gminy Augustów znajdują się następujące obszary i obiekty objęte prawną ochroną:

- Obszary Chronionego Krajobrazu: Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”, Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”, Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”;
- Rezerwat przyrody: Jezioro Kolno;
- pomniki przyrody: 29;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Augustowska (PLB 200002);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska (PLB 200006);
- użytki ekologiczne: liczba obiektów 10, o łącznej powierzchni 21,70 ha;
- ochrona gatunkowa.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie gminy Augustów ochronie prawnej podlegają 4 obszary objęte granicami obszaru chronionego krajobrazu. Na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują zakazy wynikające z następujących uchwał:

Tabela Nr 8. Zestawienie uchwała w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

Nazwa obszaru	Nr uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu
Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina	uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu

Rospudy”	„Dolina Rospudy” (Dz. Urz. z 26 czerwca 2015 roku, poz. 2118)
Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”	uchwała Nr XII/89/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. z 26 czerwca 2015 roku, poz. 2117)
Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie	uchwała Nr XII/92/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 roku w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie” (Dz. Urz. z 26 czerwca 2015 roku, poz. 2119)
Obszar Chronionego Krajobrazu Podlaskiego „Dolina Biebrzy”	uchwała Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa 22 czerwca 2015 roku w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. z 26 czerwca 2015 roku, poz. 2121).

Charakterystykę Obszarów Chronionego Krajobrazu występujących na terenie gminy Augustów obrazuje Tabela Nr 9 – znajdująca się na końcu opracowania.

Rezerwat przyrody Jezioro Kolno

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi i kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Na obszarach graniczących z rezerwatami przyrody może być utworzona otulina. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody ustanowienie rezerwatu następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Na terenie gminy Augustów w 1960 roku utworzono rezerwat faunistyczny Jezioro Kolno w oparciu o Zarządzenie MLiPD z 01.02.1960 (M.P. Nr 29, poz. 137). Zadania ochronne ustalono w Rozporządzeniu Nr 17/03 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 lipca 2003 r. (Dz.U. Nr 76 z dnia 23.07.2003 r.). Rezerwat posiada powierzchnię ok. 269,26 ha i stanowi obszar określony w ewidencji gruntów jako wody płynące. Grunty rezerwatu stanowią własność Skarbu Państwa. Są dzierżawione przez osobę fizyczną.

Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych łabędzia głuchego (*Cygnus olor*).

Jezioro Kolno jest polodowcowym jeziorem wytopiskowym moreny dennej, ma formę lekko wklęsłą o łagodnych i bagnistych brzegach.

Na terenie rezerwatu Jezioro Kolno nie została wprowadzona ochrona ścisła czy też krajobrazowa. Rezerwat Jezioro Kolno posiada sporządzony Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Kolno”.

Rezerwat nie ma ustanowionej otuliny.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy utrzymać strefę 200m od brzegu jeziora, gdzie obowiązywałby zakaz:

- wznoszenia obiektów budowlanych;
- tworzenia nowej kolonijnej zabudowy zagrodowej;
- stosowania środków ochrony roślin I i II klasy toksyczności.

Zadania ochronne oraz sposoby ich wykorzystania:

- remont bieżący zastawki (wymiana elementów drewnianych);
- konserwacja rowu opaskowego (odmulanie, odkrzaczanie);
- zarybianie (zakup i wprowadzanie do jeziora narybku szczupaka);
- odłowy ryb (sprzęt stawowy + żaki);
- budowa wież widokowych (konstrukcja drewniana na podstawie indywidualnych projektów).

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy ustalić 200-tu metrową strefę z zakazem nowej zabudowy.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Augustów ochroną prawną w formie pomnika przyrody objęto pojedyncze drzewa lub grup drzew. Zlokalizowane one są na terenie Nadleśnictwie Augustów.

Wykaz pomników przyrody zawiera Tabela Nr 10 - zamieszczona na końcu niniejszego opracowania.

W stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Obszary Natura 2000

Jednym z najważniejszych celów ochrony przyrody stojących przed krajami Unii Europejskiej jest ochrona różnorodności biologicznej, poprzez zachowanie naturalnych siedlisk oraz dzikich gatunków flory i fauny. W celu osiągnięcia tego celu utworzono spójną Europejską Sieć Ekologiczną, tzw. Natura 2000.

Dotyczy ona zrównoważonego gospodarowania zasobami przyrodniczymi oraz ich stałym monitoringiem.

Podstawę prawną ochrony europejskiej flory i fauny stanowią:

- Dyrektywa Rady 79/409/EEC z 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków - dyrektywa ptasia;
- Dyrektywa Rady 92/43/EEC z 1992 roku w sprawie ochrony naturalnych siedlisk i dzikiej flory i fauny – dyrektywa siedliskowa.

Dla obszarów Natura 2000 sporządza się projekt zadań ochronnych na 10 lat.

Na terenie gminy Augustów występują obszary chronione wchodzące w skład europejskich systemów przyrodniczych – Natura 2000, ustanowione na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz wskazane do objęcia ochroną planistyczną:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Augustowska (PLB 200002);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska (PLB 200006).

Powyższe obszary zostały wskazane do ochrony, a ich granice określone są na rysunku Studium - Kierunki i polityka zagospodarowania przestrzennego – Załącznik Nr 2B.

Charakterystykę obszarów Natura 2000 przedstawiają poniższe zestawienia.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (kod obszaru PLB200002)

Tabela Nr 11. Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (kod obszaru PLB200002)

Obszar „Puszcza Augustowska” – obszar położony w gminach: Augustów, Lipsk, Nowinka, Płaska, Sztabin, Giby, Krasnopol, Sejny, Raczek, m. Suwałki, Szypliszki oraz na terenie miasta Augustów		
1.	Kod obszaru:	PLB200002
2.	Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000	obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)
3.	Obszar biogeograficzny	kontynentalny
4.	Powierzchnia	134377,7 ha
5.	Status formalny	Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska
6.	Zagrożenia	Do podstawowych należy eutrofizacja wód, zarastanie terenów otwartych przez zakrzaczenia i zadrzewienia, będące konsekwencją zaniechania gospodarki łąkarskiej oraz możliwość fragmentacji ostoi przez powstawanie nowych dróg i autostrad
7.	Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Augustów	„Puszcza i Jeziora Augustowskie” - obszar chronionego krajobrazu
8.	Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe:	ortolan – ptak, gąsior – ptak, muchołówka mała – ptak, jarzębka – ptak, podróżniczek – ptak, lerka – ptak, dzięcioł trójpalczasty – ptak, dzięcioł średni – ptak, dzięcioł białogrzbisty – ptak, dzięcioł kraska – ptak, zielonosiwy – ptak, dzięcioł czarny – ptak zimorodek – ptak lelek – ptak włochatka – ptak, puchacz – ptak, rybitwa zwyczajna (rzeczna) – ptak, rybitwa czarna – ptak, mewa mała – ptak, dubelt – ptak, kropiatka – ptak, żuraw – ptak, cietrzew (podgatunek kontynentalny) – ptak, głuszec – ptak, jarząbek – ptak, błotniak łąkowy – ptak, błotniak stawowy – ptak, kania czarna – ptak, kania ruda – ptak, trzmieloz – ptak, bielik – ptak gadożer – ptak, orlik krzykliwy – ptak, orlik grubodzioby – ptak, podgorzałka – ptak, łabędź krzykliwy – ptak, bocian czarny – ptak, bocian biały – ptak, bąk – ptak, perkoz rogaty – ptak

Źródło danych: C:\Users\ppp\Desktop\Natura 2000 a turystyka Katalog obszarów Natura 2000.htm

Specjalny obszar ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska” (kod obszaru PLB200006)

Tabela Nr 12. Specjalny obszar ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska” (kod obszaru PLB200006)

Obszar „Ostoja Biebrzańska” – obszar położony w gminach: Lipsk, Płaska, Augustów, Sztabin, Bargłów Kościelny, Radziłów, Grajewo, Wizna, Mońki, Jedwabne, Trzcianna, Goniadz		
1.	Kod obszaru:	PLB200006
2.	Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000	obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)
3.	Obszar biogeograficzny	kontynentalny
4.	Powierzchnia	148508,8 ha
5.	Status formalny	Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska
6.	Zagrożenia	Do głównych zagrożeń zalicza się zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk na terenach podmokłych ale także intensyfikację gospodarki rolnej, wypalanie łąk i ich zarastanie, obniżanie się poziomu wód (melioracje),

		zanieczyszczenie wód, presja rekreacyjna, kłusownictwo i zagrożenia wynikające z zmianą zagospodarowania terenu np. I helsiński korytarz transportowy Via Baltica.
7.	Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe	bąk – ptak, bączek – ptak, bocian czarny – ptak, łabędź krzykliwy - ptak, trzmielozad - ptak, kania czarna - ptak, kania ruda – ptak, bielik – ptak, gadożer – ptak, błotniak zbożowy – ptak, błotniak stawowy – ptak, błotniak łąkowy – ptak, orlik krzykliwy – ptak, orlik grubodzioby – ptak, orzeł przedni – ptak, orzełek włochaty – ptak, kropiatka – ptak, zielonka – ptak, derkacz – ptak, żuraw – ptak, batalion – ptak, dubelt – ptak, mewa mała – ptak, rybitwa zwyczajna (rzeczna) – ptak, rybitwa białoczelna – ptak, rybitwa białowąsa – ptak, rybitwa czarna – ptak, puchacz – ptak, sowa błotna – ptak, zimorodek – ptak, kraska – ptak, dzięcioł czarny – ptak, dzięcioł średni – ptak, dzięcioł zielonosiwy – ptak, dzięcioł białogrzbisty – ptak, dzięcioł trójpalczasty – ptak, lerka – ptak, świergotek polny – ptak, wodniczka – ptak, muchołówka mała – ptak, ortolan – ptak, biegus zmienny - ptak

Źródło danych: C:\Users\ppp\Desktop\Natura 2000 a turystyka Katalog obszarów Natura 2000.htm

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Ochrona użytków ekologicznych dotyczy zachowania w naturalnym stanie śródleśnych torfowisk niskich ze zbiorowiskami roślinnymi, torfowisk z łożowiskami, torfowisk niskich i ich zbiorowisk roślinnych. Gospodarowanie przestrzenią na terenie użytków ekologicznych odbywać się będzie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Zakazy jak dla pomników przyrody.

W rejestrze użytków ekologicznych na terenie województwa podlaskiego RDOŚ wg stanu na dzień 31.10.2012 roku na terenie gminy Augustów znajduje się 10 użytków bagiennych (ekosystem bagienny) o powierzchni 21,70 ha.

Wykaz użytków ekologicznych stanowi Tabela nr 13 zamieszczona na końcu niniejszego opracowania.

Ochrona gatunkowa

Zgodnie z art. 46 ustawy o ochronie przyrody ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Gospodarowanie przestrzenią na terenie użytków ekologicznych odbywać się będzie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

W Rejestrze stref ochrony gatunkowej na terenie województwa podlaskiego: dane RDOŚ w Białymstoku – data publikacji: 12.10.2012 roku w Nadleśnictwie Augustów występuje: orlik krzykliwy, bielik, bocian czarny, głuszec, kania ruda, granicznik płucnik.

Tabela Nr 14. Strefy ochrony gatunkowej na terenie województwa podlaskiego

Nadleśnictwo	Orlik krzykliwy	Bielik	Bocian czarny	Puchacz	Głuszec	Cietrzew	Kania ruda	Granicznik płucnik
Augustów	6	1	1		2		1	3
Głęboki Bród					1			
Płaska	3		1		1			5
Rajgród	13	1	4	1				
Suwałki		1	2					
Szczebra		2	3					

Dane: wyciąg z Rejestru stref ochrony na terenie województwa podlaskiego: RDOS w Białymstoku – data publikacji: 12.10.2012 roku

Obowiązują następujące zakazy:

- umyślnego zabijania;
- umyślnego okaleczania lub chwytania;
- umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych;
- transportu;
- chowu lub hodowli;
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia;
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących;
- fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie;
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

3.2. Projektowane prawne formy ochrony przyrody

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000

Na terenie części gminy Augustów projektuje się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Augustowska (kod obszaru PLH200005). Został on zatwierdzony przez Komisję Europejską 10 stycznia 2011 roku. Powierzchnia obszaru wynosi 107068,7 ha.

Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwarty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (Dz. U. UE. L 33 z 08.02.2011r.).

„Ostoja Augustowska” (PLH200005) – specjalny obszar ochrony siedlisk; częściowo pokrywa się z obszarem „Puszcza Augustowska”; w obrębie obszaru dominują bory sosnowe oraz dobrze zachowane bagniste i wilgotne lasy szpilkowe, ze 180-letnimi drzewostanami sosnowymi na torfach; na terenie ostoi zlokalizowane są liczne jeziora dystroficzne oraz rozległe obszary porośnięte olszyną bagienną i płatami drzewostanów grądowych; obszar stanowi miejsce bytowania wielu zagrożonych gatunków, a w tym rysia, wydry, i bobra europejskiego; łącznie stwierdzono tu występowanie 6 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz 11 siedlisk z załącznika I Dyrektywy.

Tabela Nr 15. Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000

Projektowany specjalny obszar Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (kod obszaru ochrony siedlisk PLH200005) obejmuje: gm. Sejny, Raczki, Nowinka, Suwałki, Giby, Płaska, Augustów, m. Augustów, Lipsk, Sztabin		
1.	Kod obszaru:	PLH200005
2.	Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000	specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
3.	Obszar biogeograficzny	kontynentalny
4.	Powierzchnia	107068,7 ha
5.	Status formalny	Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej
6.	Zagrożenia	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój sieci drogowej - przecięcie ostoi planowaną drogą ekspresową (Via Baltica), które spowoduje nieodwracalną fragmentację obszarów leśnych oraz zmiany stosunków wodnych i wysokie zagrożenie siedlisk torfowiskowych; Niektóre przejawy gospodarki leśnej - wycinanie starodrzewi, wprowadzanie obcych gatunków drzew (np. buka), a zwłaszcza krzewów (głogi, róża pomarszczona, tawuły - powoduje to zacinienie runa i zanik niektórych rzadkich gatunków); – Zalesianie łąk, muraw; – Rozwój sieci osadniczej, a zwłaszcza intensyfikacja zagospodarowania turystycznego brzegów jezior; – Obniżanie poziomu wód gruntowych, oddziaływanie sieci rowów odwadniających; – Eutrofizacja jezior wskutek spływów nieczystości i nawozów z pól; – Rozprzestrzenianie się niektórych obcych gatunków, dawniej sadzonych, zwłaszcza tzw. czeremchy amerykańskiej Prunus serotina oraz łąbinu, które zmieniają warunki siedliskowe (użyźnienie, wzrost zacinienia); – Kłusownictwo - zwłaszcza po litewskiej stronie puszczy; – Zaśmiecanie lasu; – Zalewanie niektórych torfowisk przyjeziornych przez bobry, wskutek podnoszenia poziomu wody w mniejszych jeziorach (sprzyja to ekspansji szuwarów i związanych z nimi ekspansywnych gatunków - zwłaszcza trzciny w miejsce cennych zbiorowisk mechowisk niskoturzycowych); – Zmiana sposobu gospodarowania - zaprzestanie użytkowania niskoproduktywnych, ekstensywnych łąk i pastwisk.
7.	Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Augustów	<ul style="list-style-type: none"> – OChK „Puszcza i Jeziora Augustowskie”; – Jezioro Kolno - rezerwat przyrody
8.	Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej w m siedliska priorytetowe	wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis), twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculon fluitantis, zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością Chenopodion rubri p.p. i Bidention p.p., suche wrzosowiska

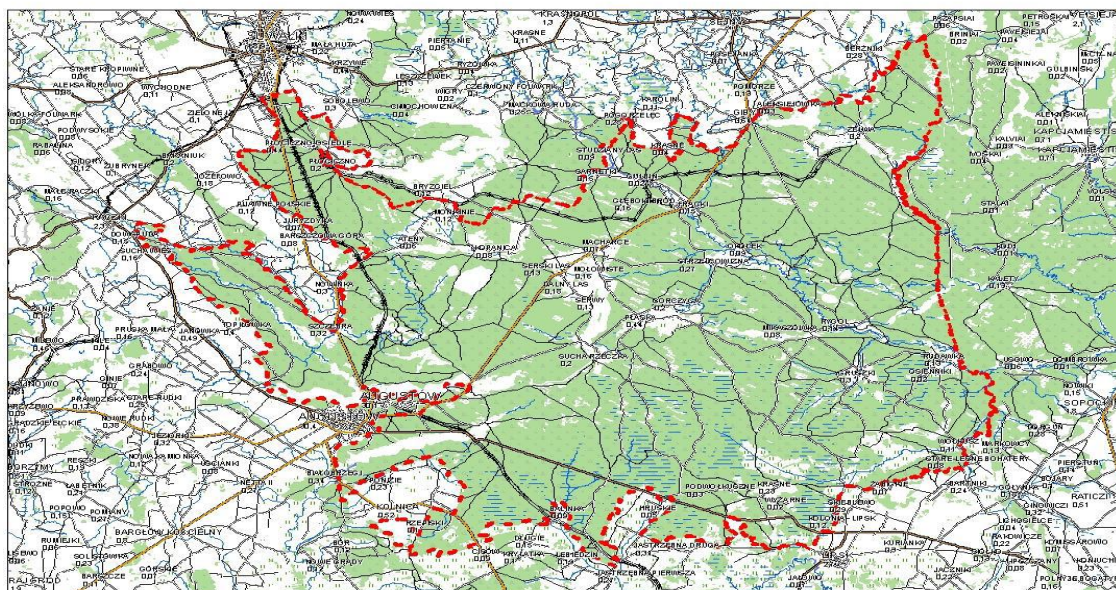
		(Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion), ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), ziołorośla górskie (Adenostylin alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion, torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum, bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe), ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae), sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum)
9.	Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe	bielik – ptak, bocian biały – ptak, bocian czarny – ptak, żuraw – ptak, bóbr europejski – ssak, wilk - ssak wydra – ssak, ryś – ssak, perkoz rogaty – ptak, bąk – ptak, podgorzałka – ptak, trzmiełojad – ptak, kania czarna – ptak, gadożer – ptak, błotniak stawowy – ptak, błotniak łąkowy – ptak, orlik grubodzioby – ptak, orlik krzykliwy – ptak, orzeł przedni – ptak, jarząbek – ptak, głuźzec – ptak, kropiatka – ptak, derkacz – ptak, dubelt – ptak, rybitwa czarna – ptak, rybitwa zwyczajna (rzeczna) – ptak, puchacz – ptak, włochatka – ptak, lelek – ptak, kraska – ptak, dzięcioł zielonosiwy – ptak, dzięcioł średni – ptak, dzięcioł białogrzbisty – ptak, dzięcioł trójpalczasty – ptak, lerka – ptak, podróżniczek – ptak, jarzębatka – ptak, muchołówka mała – ptak, gąsiorek – ptak, ortolan – ptak, cietrzew (podgatunek kontynentalny) – ptak, traszka grzebieniasta – płaz, kumak nizinny – płaz, żółw błotny – gad, minóg strumieniowy – ryba, poczwarówka zwężona – bezkręgowiec, czerwonończyk nieparek – bezkręgowiec, czerwonończyk fioletek - bezkręgowiec
11.	Ważne dla Europy gatunki roślin (z Zał. II Dyr. siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe	sierpowiec błyszczący, leniec, sasanka otwarta, aldrowanda skalnica, torfowiskowa, starodub łąkowy, obuwik, lipiennik Loesela, rzepik szczeciniasty

Źródło danych: C:\Users\ppp\Desktop\Natura 2000 a turystyka Katalog obszarów Natura 2000.htm

Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat.

Mapa obszaru Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200005)

Źródło: RDOŚ. Plan zadań ochronnych dla obszaru „Ostoja Augustowska” PLH20005. 2013.

W obrębie obszaru „Ostoja Augustowska” obowiązuje plan zadań ochronnych, przyjęty Zarządzeniem Nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013 r.

Działania ochronne ujęte w planie, sprowadzają się przede wszystkim do wyłączenia z pewnych form gospodarowania lub wprowadzenia ograniczeń w użytkowaniu, ale także do wprowadzenia nakazów, np.:

- wyłączenie gospodarki rybackiej;
- wyłączenie z użytkowania rębego;
- zakaz wyrównywania gruntu, zasypywania, podsiewania, nawożenia, zaorywania oraz wznoszenia jakichkolwiek konstrukcji (z wyłączeniem drewnianych pomostów i ławek) w strefie szuwaru oraz do 20 m od linii brzegowej jeziora;
- zakaz zmiany stosunków wodnych;
- zakaz obsadzania upraw na siedliskach borowych gatunkami innymi niż brzoza i sosna;
- nakaz użytkowania kośnego;
- nakaz usunięcia drzew i krzewów, usunięcie biomasy;
- ochrona miejsc występowania gatunku, ochrona siedliska;
- zabezpieczenie stanowisk gatunków przed przypadkowym zniszczeniem podczas prac leśnych.

Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Augustowska PLH 200005.

Międzynarodowy Park Krajobrazowy Puszczy Augustowskiej

Na terenie gminy Augustów proponuje się utworzenie Międzynarodowego Parku Krajobrazowego Puszczy Augustowskiej. Na rysunki Studium wskazano orientacyjne granice parku, zostaną one uściślone na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego po jego utworzeniu w oparciu o przepisy odrębne.

Augustowsko – Druskiennicki Transgraniczny Obszar Chronionego Krajobrazu

Głównym celem utworzenia Augustowsko – Druskiennickiego Transgranicznego Obszaru Chronionego Krajobrazu jest konieczność ochrony terenów najcenniejszych oraz rozwijanie w ich obrębie przyjaznych środowisku form turystyki, jako jednej z podstaw utrzymania miejscowej ludności oraz poprawy sytuacji ekonomicznej w strefie nadgranicznej.

Augustowsko – Druskiennicki Transgraniczny Obszar Chronionego Krajobrazu obejmować będzie następujące tereny:

- po stronie polskiej: Wigierski Park Narodowy, 13 rezerwatów przyrody w tym 4 z terenu Nadleśnictwa Augustów („Glinki”, „Kurjańskie Bagno”, „Stara Ruda” i „Kozi Rynek”) projektowany rezerwat „Czarna Hańcza”, Puszcza Augustowska (projektowany Park Krajobrazowy),
- po stronie litewskiej: Parki Regionalne (Wiejsiejski i Metelski), rezerваты (Kalniskiu, Krakino, Kuzapiskies, Vilko, Straciunu, Avires, Baltosio - Ancio, Bilsincios -Ratnycios, Druskiniku),
- po stronie białoruskiej: rezerwat „Sopockinskij”.

W uzasadnieniu potrzeby utworzenia Augustowsko – Druskiennickiego Transgranicznego Obszaru Chronionego uwzględniono:

- wybitne w skali Europy walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu;
- ponadregionalne ekologiczne znaczenie tego obszaru jako korytarza ekologicznego przecinającego Europę Północno-Wschodnią i ciągnącego się wzdłuż granicy Litwy i Białorusi i dalej ku centrum Polski;
- rozmieszczenie TOCh jako łącznika między obszarami chronionymi najwyższej rangi: Dzukijskim Parkiem Narodowym na Litwie i Biebrzańskim Parkiem Narodowym w Polsce;
- konieczność kompleksowej ochrony cennych zespołów przyrodniczo - krajobrazowych, np. Puszczy Augustowskiej, rozciętych przez granice państwowe;
- zgodność naukowców - ekspertów Polski, Litwy i Białorusi co do celowości i międzynarodowej ochrony tych terenów;
- konieczność ścisłej współpracy służb ochrony przyrody sąsiadujących krajów, wspólnego zapobiegania zagrożeniom środowiska przyrodniczego;
- potrzebę skutecznego zabezpieczenia obszarów najcenniejszych przed żywiołowym rozwojem turystyki oraz wzrastającym ruchem drogowym;
- szansę na międzynarodową promocję regionu;
- szansę rozwoju krajowej i międzynarodowej turystyki, a w konsekwencji na poprawę sytuacji ekonomicznej regionu.

Zasady gospodarowania przestrzenią na terenie Augustowsko – Druskiennickiego Transgranicznego Obszaru Chronionego Krajobrazu zostaną uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Na rysunku Studium wskazano postulowane granice obszaru, będą one uściślone na etapie tworzenia obszaru w oparciu o przepisy odrębne.

3.3. Ochrona planistyczna

ECONET – PL

Jednym z istotnych wymogów ochrony zasobów przyrodniczych jest zapewnienie ciągłości ekosystemów. Łączność pomiędzy obszarami o wysokiej bioróżnorodności jest niezbędna dla wymiany genowej w obrębie metapopulacji roślin i zwierząt i wpływa na zwiększenie stabilności ekosystemów. Istnienie ciągłych obszarów naturalnego krajobrazu w formie korytarzy ekologicznych jest szczególnie ważne dla wędrownych gatunków zwierząt.

Mokradła, będące ekosystemami o szczególnym znaczeniu i wartości przyrodniczej, mają w sieci EECONET do spełnienia szczególną rolę. Są one bardzo ważne jako szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza ptaków, które odbywając wędrówki sezonowe wzdłuż rzek, koczują wśród roślinności szuwarowej i zaroślowej, a większość z wytyczonych w sieci ECONET - PL korytarzy ekologicznych nawiązuje do dolin rzecznych.

Do głównych założeń i celów sieci ECONET należy zaliczyć:

- kształtowanie spójnej przestrzennie struktury sieci obszarów najmniej przekształconych pod względem przyrodniczym, które jednocześnie będą odzwierciedlać specyfikę zróżnicowania Europy;
- ochronę gatunków i siedlisk, którym z racji zagrożenia wyginięciem przypisano szczególne znaczenie w Europie,
- ułatwienie rozprzestrzeniania się i migracji gatunków na naszym kontynencie przez zachowanie obszarów stanowiących drogi migracji zwierząt, co jest ważne dla ochrony różnorodności genetycznej i dla przetrwania wielu populacji,
- sformułowanie wspólnej dla Europy strategii ochrony najmniej przekształconych ekosystemów i krajobrazów, mającej także na celu skuteczne przeciwdziałanie w przyszłości procesom zanikania gatunków z europejskich zasobów zwierząt i roślin,
- opracowanie wspólnej dla całego obszaru Europy mapy sieci ekologicznej, która wskaże walory przyrodnicze kontynentu i unaoczní zakres odpowiedzialności za ich stabilne trwanie, przypadającej na poszczególne kraje jak i całą Wspólnotę Europejską.

Na terenie gminy Augustów we wschodniej jej części – głównie w dolinach rzek Rospudy i Netty oraz Kanału Augustowskiego wyznaczono obszary węzłowe z biocentrami o znaczeniu międzynarodowym.

Obszary uzupełniające to obszary cenne przyrodniczo znajdujące się poza obszarami węzłowymi. W większości są to zwarte kompleksy łąk i pastwisk wraz z zadrzewieniami i zalesieniami oraz oczkami wodnymi.

Wskazuje się, aby na obszarach węzłowych i uzupełniających ustalić następujące, ogólne zasady zagospodarowania terenu:

- preferuje się utrzymanie obecnego sposobu użytkowania terenu;
- dopuszcza się zmiany użytkowania rolniczego na leśne na obszarach wyznaczonych granicą rolno-leśną;
- dopuszcza się zmiany użytkowania rolniczego na turystyczne;
- dopuszcza się tworzenie liniowych urządzeń infrastruktury rekreacyjnej wraz z ich niezbędnym zapleczem (punkty widokowe, miejsca piknikowe, deszczochrony, parkingi).

Korytarze ekologiczne stanowią przede wszystkim rzeki i inne ciekł wraz z terenami sąsiednimi o niskiej intensywności użytkowania (łąki, pastwiska, laski).

Na terenie korytarzy ekologicznych uważa się za konieczne utrzymanie biologicznej obudowy cieków wodnych w postaci łąk, pastwisk, zadrzewień i zakrzewień. W wypadku gdy istnieje taka możliwość należy dążyć do zmiany użytkowania terenów w obszarze korytarzy ekologicznych na opisane powyżej.

Korytarze ekologiczne

Przez teren gminy Augustów przebiega:

- Korytarz ekologiczny GKPN-4 Puszcza Augustowska;
- Korytarz Dolina Rospudy (KPN-4B);
- Lokalne korytarze ekologiczne;
- System przyrodniczy gminy (SPG),

które wskazuje się do objęcia ochroną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Korytarz ekologiczny GKPN-4 Puszcza Augustowska

Obszary chronione nie są odrębnym ekosystemem, lecz tworzą jeden ściśle ze sobą połączony system przyrodniczy. Ważne jest zachowanie naturalnych połączeń, tzw. korytarzy ekologicznych, które mogą umożliwić wymianę osobników pomiędzy tymi obszarami

Utrzymanie i powiększanie powiązań przyrodniczych, ich spójność i ciągłość jest istotnym warunkiem zachowania różnorodności biologicznej.

Puszcza Augustowska w powiązaniu z siecią hydrograficzną i systemem obszarów chronionych zapewnia ciągłość ekologiczną obszaru.

W obrębie gminy Augustów przebieg ma korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, tj. korytarz Puszcza Augustowska (GKPN-4). Ważna funkcja przyrodnicza wynika z faktu, że wchodzi on w skład korytarzy międzynarodowych.

Korytarz ekologiczny GKPN-4 powiązany jest z: GKPN-3, GKPN-4A, GKPN-1 ciągnących się z wschodniej granicy poprzez Puszcze Białowieską, Knyszyńską i Augustowską.

Połączenie Puszczy Knyszyńskiej z Augustowską wzdłuż wschodniej granicy kraju jest istotne dla rozwoju i utrzymania stabilności populacji zagrożonych gatunków, takich jak ryś czy wilk.

Korytarz Dolina Rospudy (KPN-4B)

Obok głównych, międzynarodowych szlaków migracji zwierząt wyróżnia się również korytarze niższej rangi – krajowej, tj. korytarz Dolina Rospudy (KPN-4B).

Jest on powiązany z: KPN-3D i KPN-3E. Korytarze krajowe pełnią ważną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej w całej Polsce, a w szczególności regionu Podlasia.

Fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” uznawany jest za krajowy węzeł ekologiczny.

Lokalne korytarze ekologiczne

Bardzo ważna jest też ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych. Pełnią one funkcje uzupełniającą wobec korytarzy głównych. Szczególnie ważne są dla zwierząt żyjących w środowisku polno-leśnym, np. dzik, lis, zając, sarna, ale także dla ssaków związanych ze środowiskiem wodnym (bóbr, wydra, tchórz, karczownik oraz inne).

System Przyrodniczy Gminy – SPG

System Przyrodniczy Gminy tworzą:

- doliny rzeczne;
- zwarte kompleksy leśne.

Na terenie SPG nie przewiduje się:

- lokalizacji wszelkich inwestycji mogących zdestabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów, baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej;
- lokalizacji nowych kopalń surowców mineralnych;
- składowania odpadów oraz lokalizacji wylewisk i grzebowisk zwierząt;
- tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do osi dolin i innych wyraźnych obniżeń;
- odprowadzania ścieków do wód i gruntu.

Gospodarowanie zasobami przyrody SPG powinno podlegać takim rygorom, które uniemożliwią przekroczenie granic odnawialności zasobów lub też nie dopuszczają do utraty przez środowisko walorów naturalnych. Dotyczy to:

- zagospodarowania rekreacyjnego części systemu wyłącznie zgodnie z naturalną chłonnością środowiska;
- eksploatacji wód podziemnych, która nie może przekraczać naturalnej wielkości ich odnawialności;
- gospodarki leśnej, która winna być ukierunkowana na podniesienie odporności ekosystemu leśnego oraz dostosowana do wymogów obowiązujących w lasach ochronnych.

Powyższe obszary zostały wskazane od ochrony planistycznej, a ich granice oznaczone określone na rysunku Studium Kierunki i polityka zagospodarowania przestrzennego – Załącznik Nr 2B.

4. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie i opiece nad zabytkami

Na terenie gminy Augustów występują następujące zabytki:

- 1) zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa podlaskiego;
- 2) pomnik historii;
- 3) zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków - niewpisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- 4) zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej zawiera
Rozdział V.

5. Ochrona prawna gruntów rolnych na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

Przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością przemysłową, a także innych obiektów budowlanych należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty.

Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha - wymaga uzyskania zgody *Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej*,
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody *Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa* lub upoważnionej przez niego osoby,
- pozostałych gruntów leśnych - wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Wyrażenie zgody, następuje na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Grunty rolne

Całkowita geodezyjna powierzchnia gminy wg stanu na dzień 16.01.2015 roku wynosi: 26661,1755 ha. W gminie Augustów nie występują grunty klasy I. Natomiast grunty klasy II stanowią 0,03 ha i są to pastwiska. Łączna powierzchnia gruntów klasy III, IIIa, IIIb wynosi 581,4758 ha, co stanowi 2,18% ogólnej powierzchni gminy. Największą powierzchnię (383,8311 ha) zajmują grunty orne i stanowią 66,01% ogólnej powierzchni gruntów klasy III, IIIa, IIIb. W grupie gruntów klasy III występują łąki o powierzchni – 14,0009 ha i pastwiska 90,7252 ha. Powierzchnia gruntów ornych klasy III wynosi 20,6641 ha, a gruntów klasy IIIb – 383,8311 ha.

Na obszarze gminy wyróżnia się obszary gleb o zróżnicowanej wartości produkcyjnej. Są to obszary gleb o najwyższej wartości produkcyjnej zaliczone do IIIb klasy bonitacyjnej.

Główna ich koncentracja występuje na obszarze zachodniej części gminy obejmującej tereny glin zwałowych moreny dennej pagórkowatej. Zwarty kompleks tych gleb występuje również w części południowo – wschodniej gminy. Dodatkowo wskazać należy, że są to gleby o najwyższych walorach przyrodniczych.

Grunty leśne

W gminie Augustów grunty leśne zajmują powierzchnią 8589,30 ha, co stanowi 32,21% ogólnej powierzchni gminy, wynoszącej 26661 ha i są rozłożone na terenie gminy nierównomiernie.

Grunty leśne publiczne (Skarb Państwa) stanowią, aż 89,66% ogólnej powierzchni lasów w gminie, zaś pozostałe 10,34% to grunty leśne prywatne rozłożone małymi kompleksami po całym terenie gminy.

Lesistość Gminy Augustów wynosi 31,4 % i jest niższa od średniej powiatu augustowskiego wynoszącej 46%.

6. Ochrona prawna gruntów rolnych na mocy ustawy o lasach

Zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową określa ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

„Plan urządzenia lasu” jest to podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Gospodarkę leśną (jest to: działalność leśna w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania - z wyjątkiem skupu - drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz owoców runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu), prowadzi się według następujących zasad:

- 1) powszechnej ochrony lasów;
- 2) trwałości utrzymania lasów;
- 3) ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów
- 4) powiększania zasobów leśnych.

Zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów.

Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła:

- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.;
- Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra, sporządzonego na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.

Lasy Skarbu Państwa są administrowane przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych, w której skład wchodzi dwa Nadleśnictwa:

- Nadleśnictwo Augustów;
- Nadleśnictwo Szczebra.

Ochrona lasów państwowych pod względem przyrodniczym obejmuje:

- ochronę obszarów, obiektów i gatunków objętych różnymi formami ochrony przyrody;
- zachowanie w dobrym stanie siedlisk i gatunków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w oparciu o ideę trwałego i zrównoważonego rozwoju i różnorodności biologicznej, o której jest mowa w art. 6 ustawy o lasach.

Realizacja ochrony przyrody w obiektach chronionych na terenie lasów, wynikająca z ustawy o ochronie przyrody polega na:

- wykonywaniu zapisów wynikających z planów ochrony (planów zadań ochronnych) rezerwatów przyrody;
- wykonywaniu zapisów wynikających z planów zadań ochronnych i planów ochrony obszarów Natura 2000 (obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk);
- zachowaniu właściwego stanu ochrony gatunków chronionych oraz siedlisk chronionych;
- wykonywaniu czynności przy pomnikach przyrody.

Natomiast z ustawy o lasach w innych cennych obiektach i obszarach chronionych wynikają następujące zadania:

- realizacja zapisów w planie urządzenia lasu;
- realizacja zapisów w programach ochrony przyrody;
- realizacja doraźnych decyzji i zarządzeń branżowych;
- ochrona lasów, w szczególności lasów i ekosystemów leśnych, które stanowią naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na zachowanie różnorodności przyrodniczej (lasy ochronne).

Działania edukacyjne i popularyzujące wiedzę o lesie polegają przede wszystkim na tworzenie ośrodków edukacji przyrodniczo – leśnej.

Lasy ochronne

Lasy ochronne podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Lasy ochronne są to lasy pełniące (wyłącznie lub dodatkowo) funkcję pozaprodukcyjną związane z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych, np. powodzią.

Lasy ochronne spełniają następujące funkcje:

- lasów glebochronnych i wodochronnych (zabezpieczających glebę przed erozją i wysuszeniem jak również zabezpieczające ciek, zbiorniki wodne i wododziały);
- lasów klimatycznych - chroniących mikroklimat obszarów urbanistycznych i przemysłowych;
- lasów rekreacyjno-wypoczynkowych spełniających rolę wypoczynkową dla ludzi;
- lasów uzdrowisko-klimatycznych - chroniących warunki i obszary uzdrowiskowe.

Kategorię lasów ochronnych posiadają wyłącznie lasy państwowe.

Status lasów ochronnych wyklucza prowadzenie produkcyjnej działalności leśnej na ich obszarze.

Gospodarka leśna jest realizowana na podstawie planu urządzenia lasu.

Tabela Nr 16. Zestawienie powierzchni lasów ochronnych

Nazwa Nadleśnictwa/Obrębu	Lasy w Obrębie – powierzchnia	Lasy ochronne	
		Powierzchnia (ha)	Powierzchnia (%)
Nadleśnictwo Augustów Obręb Białobrzegi	6274,4525	4076,99	64, 97
Nadleśnictwo Szczebra Obręb Rospuda	7756,8936	4967,91	64,04
Razem	14031,3461	9044,9000	64,46

System ochrony przyrody i kształtowanie środowiska naturalnego wynika z dominujących funkcji lasów, natomiast formę i zakres określają ustawy (m.in. ustawa o lasach, ustawa o ochronie przyrody i ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych) oraz akty wykonawcze (rozporządzenia).

Zalesienia

Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- lotne piaski i wydmy piaszczyste;
- strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
- hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

Wielkość zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji określa krajowy program zwiększania lesistości opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów.

Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

7. Ochrona prawna wynikająca z ustawy Prawo wodne

Istniejące ujęcia wody

1) ujęcia wody: Janówka, Grabowo Kolonia, Netta Druga, Pruska Mała, Rutki Nowe;

2) studnie głębinowe: Kolnica, Pruska Wielka.

Ujęcia wody posiadają wyznaczone i ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód, w których obszarze obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody zgodnie z przepisami Prawa wodnego.

Zbiornik wód podziemnych

Pod względem hydrogeologicznym część terenu gminy Augustów znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”.

Powierzchnia zbiornika rozciąga się wzdłuż zlewni Biebrzy, Wisły, Etku i dolnej Jegrznicy oraz Kanału Augustowskiego i wynosi około 1295 km². Zbiornik utworzył się w obrębie wachlarzowato usypanego stożka sandrowego na przedpolu lodowca. Kształt i miąższość zasypu jest nieregularna i waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów.

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika kształtują się w wysokości około 200 tys. m³/dobę, przy średniej głębokości ujęć 50 m. Na przeważającej części obszaru brak jest dostatecznie wykształconej warstwy izolacyjnej z uwagi na zaleganie w podłożu osadów torfowych i piaszczystych charakteryzujących się dużą infiltracją. Z tego względu zbiornik narażony jest na zanieczyszczenie wód podziemnych. Użytkowe warstwy wodonośne związane są z piaskami i żwirami i występują między glinami.

Wyniki przeprowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny z Warszawy badań wskazały zadowalający stan chemiczny, przy czym dobry stan chemiczny to wody zaliczane do I, II i III klasy czystości.

Głównymi zagrożeniami antropogenicznymi wpływającymi na jakość wód podziemnych na terenie gminy Augustów jest: niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych (zwłaszcza gnojowicy), chemizacja rolnictwa, zanieczyszczone wody powierzchniowe i opadowe, zanieczyszczenia atmosferyczne (opady pyłów i gazów emitowanych do atmosfery), nieszczelne zbiorniki ściekowe oraz szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu.

Część terenów gminy Augustów znajdującą się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza” obejmuje się ochrona planistyczną.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary obejmujące tereny narażone na zalanie

Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi dla gminy Augustów zostały wyznaczone w oparciu następujące dokumenty sporządzone w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne:

- Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – rzeka Rospuda (Netta);
- Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – Etap II – Rzeka Netta (Rospuda).

Na rysunku Studium wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z powyższymi opracowaniami.

Do czasu przekazania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych uwzględnia się obszary wyznaczone na podstawie przepisów dotychczasowych, czyli w wym. studiach opracowanych na zlecenie Dyrektora RZGW w Warszawie.

Ponadto w dolinie rzeki Rospudy w okresie roztopów i spływów wiosennych występuje szereg lokalnych wylewów w obniżeniach terenowych, stanowiących naturalne użytki zielone - łąki i pastwiska. Na obszarach zagrożonych powodzią nie występują tereny zagrożone osuwaniem skarp lub zboczy, na których należałoby wprowadzić zakaz zabudowy.

8. Ochrona prawna wynikająca z ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych

Teren gminy Augustów od dnia 7 października 2015 roku nie posiada statusu uzdrowiska tj. od wydzielenia w miejscowości Augustów Dzielnicy Uzdrawiskowej (pismo Ministerstwa Zdrowia Departament Organizacji Ochrony Zdrowia znak: OZU.523.1261.2015 z dnia 02.2015 roku).

9. Ochrona prawna wynikająca z ustawy Prawo geologiczne i górnicze

Na terenie gminy Augustów udokumentowanych jest 9 złóż kruszywa naturalnego, z tego w dwóch złożach zakończono już eksploatację, dotyczy to złóż pn. Janówka i Żarnowo III oraz 1 złoża torfów leczniczych. W trakcie eksploatacji znajduje się złożo w pn. Janówka II.

Tabela Nr 17. Zestawienie złóż kopalin występujących na terenie gminy Augustów, wg stanu na dzień 10.02.2014 roku

Gmina	Nr złoża w bazie Midas	Nazwa złoża	Kod kopaliny	Kod stanu zagospod. złoża	Data zatwierdzenia ostatniej dokumentacji /dodatku do dokumentacji
Augustów	5463	Biernatki	KN	R	92/06/25
Augustów	15404	Jabłońskie (dz. nr 70/2)	KN	R	11/08/24
Augustów	16530	Jabłońskie II	KN	R	13/02/05
Augustów	16912	Jabłońskie III (dz. nr 70/2)	KN	R	13/11/19
Augustów	10594	Janówka (dz. nr 290, 291 oraz 292)	KN	Z	06/09/20
Augustów	15461	Janówka II (dz. nr 145, 146/1)	KN	E	11/09/16
Augustów	16757	Janówka III (dz. nr 180)	KN	R	13/07/15
Augustów	6176	Kolnica	TO	R	94/06/23 – dokumentacja została zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Augustów	3978	Żarnowo III	KN	Z	06/10/04
Augustów		Janówka IV	KN	zatwierdzona dokumentacja geologiczna	decyzja Starosty Augustowskiego GP.6528.5.2014 z dnia 13.10.2014 r. kat. C ₁

Oznaczenia: KN – kruszywo naturalne; TO – torfy; R – realizacja; E – w trakcie eksploatacji; Z- zakończona eksploatacja

Torfy ze złoża „Kolnica” o zasobności 583 779 t zasobów bilansowych w kat. B zaliczone do kopalin leczniczych podstawowych (świadcstwo potwierdzające właściwości peloidu (borowiny) Nr HU3/BL1/2007 wydane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny w Poznaniu).

Powierzchnia złoża bilansowego wynosi 28,3 ha, maksymalna miąższość złoża dochodzi do 3,7 m, przy średniej 2,06 m. Nadkład zbudowany z gleby torfiastej i torfu słabo rozłożonego. Średnia miąższość nadkładu wynosi 0,37 m. Położenie złoża na obszarze leśnym stanowi dodatkowy jego atut, stanowi gwarancję zachowania

wymaganych parametrów jakościowych, niezbędnych do leczenia uzdrowiskowego. Parametry jakościowe charakteryzujące złożo borowiny „Kolnica” przedstawia poniższa tabela”:

Tabela Nr 18. Parametry jakościowe charakteryzujące złożo borowiny „Kolnica”

Parametry jakościowe	Wartości dla złoża „Kolnica”		
	1993 r.	2004 r.	2007 r.
stopień humifikacji w skali v. Posta	H3 – H4	H6	H4 – H5
stopień wilgotności w %	88,1	84,33	85,9
zawartość substancji nieorganicznych w przeliczeniu na suchą masę, %	3,27	3,96	1,97
chłonność wody g H ₂ O/1 g s.m.	12,84	7,39	12
objętość sedymentacyjna cm ³ /1 g s.m.	26,22	12,13	25,18
odczyn pH	3,88	4,34	4,2

Stan mikrobiologiczny borowiny badanych próbek w trzech w/w okresach nie budzi żadnych zastrzeżeń i jest zgodny z wymaganiami określonymi dla borowin przeznaczonych dla zbiegów leczniczych. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie

w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych (Dz. U. Nr 66, poz. 404) zaliczyło złożę „Kolnica” do kopalin leczniczych podstawowych.

Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W Studium wyznaczono tereny udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego do potencjalnej eksploatacji/rekultywacji, które zgodnie z przepisami mogą wymagać wyznaczenia filarów ochronnych (od dróg i obszarów leśnych).

Stosownie do przepisów art. 104 ust. 1-6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów i obszarów górniczych niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania działalności określonej w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Ponadto w planie należy określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony, tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów lub obszarów oraz obszary wyłączane z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań. Eksploatacja złoża jest możliwa na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze.

10. Wytyczne określania w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672)

Ustala się następujące wytyczne dla utrzymania równowagi przyrodniczej oraz racjonalnej gospodarki zasobami środowiska do planów miejscowych, m.in.:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania gruntami;
- uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;
- zapewnienie kompleksowych rozwiązań problemów zabudowy poszczególnych wsi, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju systemów gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz zarządzania i kształtowania terenów zieleni;
- uwzględnienie ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;
- zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych;
- uwzględnienie potrzeby w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom;
- uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów przy przeznaczeniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu, ustalono proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia.

Ustalono również sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych.

Ustala się uwzględnienie powyższych wytycznych przy sporządzaniu planów miejscowych.

11. Wytyczne wynikające z obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych projektem studium, a także uzdrowisk, o których mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 879)

Formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku są:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Dla parku narodowego, rezerwatu przyrody oraz parku krajobrazowego sporządza Plan ochrony się na okres 20 lat.

Na terenie gminy Augustów występuje rezerwat przyrody, dla którego nie sporządzono planu ochrony rezerwatu i projektu zadań ochronnych.

Uzdrowisko

Na obszarze gminy Augustów nie ustanowiono uzdrowisk. Część terenu gminy Augustów położona jest w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej.

W strefie „C”, stanowiącej otoczenie strefy „B” przyjęto następujące wskaźniki terenów zielonych oraz powierzchnię nowo wydzielanych działek:

- procentowy udział terenów biologicznie czynnych – nie mniej niż 45 % dla wszystkich rodzajów zabudowy,
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarowanie przestrzenią na terenie uzdrowisk odbywa się w oparciu o Ustawę z dnia z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych.

Po korekcie granic strefy „C” (prowadzone obecnie są prace nad zmianą Statutu Uzdrowiska Augustów) przestaną obowiązywać powyższe ustalenia.

12. Wytyczne do planów miejscowych

Planowanie przestrzenne powinno być ściśle skoordynowane z zarządzaniem środowiskiem. Na etapie sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego prawne instrumenty planowania są powiązane z prawnymi instrumentami ochrony środowiska. Zarządzanie środowiskiem nie powinno pomijać planowania przestrzennego, zaś proces planowania przestrzennego nie może się odbywać bez uwzględnienia zasad ochrony środowiska. Przygotowanie terenów inwestycyjnych powinno być zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Realizacja inwestycji powinna nie wpływać negatywnie na środowisko naturalne i społeczne.

ROZDZIAŁ V. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. Zasady ochrony zabytków

Zachowanie, ochrona i konserwacja zabytków jest działaniem w ważnym interesie publicznym, ze względu na znaczenie zabytków w procesie: humanizacji społeczeństwa, edukacji, jego kulturowej identyfikacji oraz w sferze ekonomii i gospodarki.

Zasada zawarta w art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – stanowi, że zabytki podlegają opiece i ochronie, bez względu na stan zachowania oraz zasady określone w tezach do krajowego programu ochrony zabytków, m.in.:

- 1) zasada *primum non nocere*,
- 2) zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
- 3) zasada minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),
- 4) zasada, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
- 5) zasada czytelności i odróżnialności ingerencji,
- 6) zasada odwracalności metod i materiałów,
- 7) zasada wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dobra kultury współczesnej to niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeśli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami reguluje ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ochrona zabytków polega, w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

W przypadku, gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium. W studium ustala się w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej stanowi jeden z obszarów działania dla jednostek samorządu lokalnego. Jest istotnym elementem budowania tożsamości gminy i korzystnego wizerunku gminy oraz integracji mieszkańców. Taka Gmina postrzegana jest jako szanująca dziedzictwo kulturowe i właściwie wykorzystująca jego potencjał. Ochrona dziedzictwa kulturowego realizowana jest również w planach zagospodarowania przestrzennego.

2. Formy ochrony zabytków w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Formami ochrony zabytków są:

1. wpis do rejestru zabytków;
2. uznanie za pomnik historii;
3. utworzenie parku kulturowego;
4. ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

2.1. Wpis do rejestru zabytków

Na terenie gminy Augustów znajdują się następujące obszary i obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną, wynikającą z ujęcia w rejestrze zabytków nieruchomych województwa podlaskiego, prowadzonym przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku. Są to:

Gabowe Grądy

- molenna staroobrzędowców, drew., 1948, nr rej.: 580 z 10.03.1989 r.;

Janówka

- kościół par. p.w. Zwiastowania NMP. Pocz. XX, nr rej.: A-979 z 05.10.1993 r.;

Netta Folwark

- zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 411 z 03.08.1983 r.
  - dwór, drew.,
  - park
- strażnica wodna, stopień wodny piętrzący „Borki”, Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący „Borki”, Kanał Augustowski, śluza „Borki”, jaz „Borki”, jaz „spichlerzysko” – nr rej. 5 z dn. 09.02.1979 r.

Żarnowo Drugie

- kaplica przydrożna, drew., 1859, nr rej.: 526 z 07.10.1986 r.

Białobrzegi

- Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący, śluza, jaz, upust młyński – nr rej. 5 z dn. 09.02.1979 r.

Dla zabytków wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje:

- zachowanie zabytków w ich obecnej formie przestrzennej wraz z ich najbliższym otoczeniem;

- utrzymanie w miarę możliwości pierwotnych funkcji obiektów zabytkowych (dopuszcza się możliwość dokonania zmian w sposobie użytkowania o ile zostaną zaakceptowane przez służby konserwatorskie);
- użytkowanie gwarantujące zachowanie i utrzymanie zabytku;
- przywracanie w miarę możliwości utraconych wartości obiektom przy poprawie standardu funkcjonalnego i technicznego;
- zagospodarowanie terenów otaczających w sposób zgodny z zabytkowym charakterem obiektu;
- zakaz sytuowania tymczasowej zabudowy i obudowania historycznych obiektów budynkami gospodarczymi i obiektami dysharmonijnymi;
- zagwarantowanie stref ochrony konserwatorskiej i osi widokowych, stref ekspozycji i stref obserwacji archeologicznych;
- pozyskiwanie inwestorów zainteresowanych zagospodarowaniem i rewaloryzacją obiektów zabytkowych.

W odniesieniu do zabytków wpisanych do rejestru następujące działania, dotyczące:

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych
- prowadzenia badań konserwatorskich, badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- przemieszczania zabytku;
- dokonywania podziałów;
- zmiany przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku;
- umieszczania na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów;
- podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku

wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego w formie decyzji administracyjnej.

2.2. Uznanie za pomnik historii

Na liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii na pozycji 16 znajduje się Kanał Augustowski – droga wodna. Kanał Augustowski - droga wodna uznany został za pomnik historii na mocy Rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 25 kwietnia 2007 roku (Dz. U. nr 36, poz. 572). Kanał Augustowski to transgraniczny zabytek techniki położony na obszarze dwóch państw polski (w północno – wschodniej części) i Białorusi (w północno – zachodniej części). Jest to kanał żeglugi wodnej, łączący rzekę Wisłę poprzez Biebrzę z Niemnem i poprzez jego dopływ Czarną Hańczę. Został zbudowany w latach 1823 – 1839 z powodów politycznych i ekonomicznych, w celu ominięcia restrykcyjnego cła na towary pochodzące z Królestwa polskiego nałożonego przez Prusy.

Historyczny kompleks kanału obejmuje jeziora: Necko, Białe, Studzieniczne, Orle, Paniewo, Krzywe i Mikaszewo oraz rzeki: Netta, Czarna Hańcza, Klonownica, Płaska (Sucha Rzeczka, Serwianka), Mikaszówka, Perkucia, Szlamica, Wolkuszanka, Ostaszanka, które są ze sobą połączone systemem śluz i instalacji hydraulicznych: zamki i jazy z nabrzeżem kanału, systemu dróg i mostów, które łączą kanał z budynkami służb obsługi.

2.3. Utworzenie parku kulturowego

Park kulturowy jest formą ochrony krajobrazu kulturowego, mającą na celu utrzymanie i wyeksponowanie ukształtowanych w wyniku działalności człowieka wyróżniających się krajobrazowo terenów z zachowanymi zabytkami, charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Na terenie gminy Augustów proponuje się utworzenie parku kulturowego Kanału Augustowskiego i Kotliny Biebrzańskiej.

Utworzenie parku kulturowego może nastąpić w oparciu o przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W Studium wskazano granice parku kulturowego, które zostaną zweryfikowane na etapie tworzenia parku w oparciu o przepisy odrębne.

2.4. Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego

Wojewódzka Ewidencja Zabytków

Na terenie gminy Augustów znajdują się zabytki, które są ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Wskazuje się je objęcia ochroną planistyczną. Są to:

Tabela nr 19 .Wykaz zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

L.p	Nr	Miejscowość	Nazwa	Nr decyzji i data
1.	108	Biała Glina	cmntarz wojenny z okresu I woj. św.	
2.	109	Białobrzegi	cmntarz wojenny z okresu I woj. św.	
3.	110	Białobrzegi	biblioteka publiczna	
4.	111	Białobrzegi	młyn wodny	
5.	112	Białobrzegi	strażnica wodna	5 z dn. 09.02.1979 r.
6.	113	Białobrzegi	Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący	5 z dn. 09.02.1979 r.
7.	114	Białobrzegi	Kanał Augustowski, śluza	5 z dn. 09.02.1979 r.
8.	115	Białobrzegi	Kanał Augustowski, jaz	5 z dn. 09.02.1979 r.
9.	116	Białobrzegi	Kanał Augustowski, upust młyński	5 z dn. 09.02.1979 r.
10.	117	Gabowe Grądy	układ ruralistyczny	
11.	118	Gabowe Grądy	molenna staroobrzędowców	580 z dn. 10.03.1989 r.
12.	119	Gabowe Grądy	cmntarz staroobrzędowców	
13.	120	Gabowe Grądy	bania (łaźnia parowa)	
14.	121	Gabowe Grądy	zagroda wiejska nr 19	
15.	122	Gliniski	budynek mieszkalny- chałupa nr 13	
16.	123	Gliniski	schron bojowy, 250 m na pół- zach. od siedliska nr 18	
17.	124	Gliniski	schron bojowy, 250 m na pół- zach. od siedliska nr 18	
18.	125	Grabowo	mogiły żołnierskie z okresu II woj. św	
19.	126	Grabowo	budynek mieszkalny- chałupa nr 2	
20.	127	Janówka	kościół parafialny p.w. Zwiastowania NMP--979 z dn. 05.10.1993 r.	
21.	128	Janówka	cmntarz rzymskokatolicki	
22.	129	Kolnica	cmntarz rzymskokatolicki	
23.	130	Netta Folwark	dwór drewniany z przyległymi pozostałościami parku	411 z dn. 03.08.1983 r.
24.	131	Netta Folwark	Strażnica wodna, stopień wodny piętrzący „ Borki"	5 z dn. 09.02.1979 r.
25.	132	Netta Folwark	Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący „ Borki"	5 z dn. 09.02.1979 r.
26.	133	Netta Folwark	Kanał Augustowski, śluza „ Borki"	5 z dn. 09.02.1979 r.
27.	134	Netta Folwark	Kanał Augustowski, jaz „ Borki"	5 z dn. 09.02.1979 r.

28.	135	Netta Folwark	Kanał Augustowski, jaz „spichlerzysko”	5 z dn.09.02.1979 r.
29.	136	Promiski	schron bojowy	
30.	137	Promiski	schron bojowy	
31.	138	Promiski	schron bojowy	
32.	139	Stare Rudki-	Augustów-budynek mieszkalny - chałupa nr 22	
33.	140	Turówka	cmentarz rzymskokatolicki	
34.	141	Żarnowo Drugie	kapliczka przydrożna	526 z dn. 07.10.1986 r.

Przedmiotem ochrony jest zewnętrzny wygląd budynków: ukształtowanie bryły (gabaryty, kształt dachu), opracowanie elewacji (forma i układ otworów, detal architektoniczny, wykończenie ścian zewnętrznych, pokrycie dachu) oraz inne elementy decydujące o zachowaniu ich historycznego charakteru (konstrukcja, układ wnętrza, wyposażenie).

Ochrona wartości zabytkowych ww. zespołów polega w szczególności na zachowaniu rozplanowania, historycznych osi widokowych i kompozycyjnych, zabytkowych obiektów tworzących zespół i kompozycji zieleni, ukształtowania terenu (tarasy, wały), cieków i zbiorników wodnych, ucztelnieniu wnętrza parkowych, powiązań widokowych, wyeksponowanie powiązań kompozycyjnych, dostosowaniu zakresu i formy modernizacji technicznej zabudowy zespołu (mieszkalnej i gospodarczej) wartości zabytkowej poszczególnych obiektów i całego założenia.

Ochrona zabytkowych cmentarzy wymaga respektowania w zagospodarowaniu przestrzennym następujących zasad:

- zachowanie i rewitalizacja zabytkowych elementów cmentarzy (ogrodzenie, bramy, kaplice itd.), w tym historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy (kompozycja przestrzenna, układ komunikacyjny, układ kwater i mogił) oraz skomponowanych układów zieleni,
- zachowanie i konserwacja zabytkowych krzyży, nagrobków oraz innych elementów małej architektury, sztuki sakralnej i nagrobnej

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określać wytyczne poprzez ogólne określenie przedmiotu, zakresu ochrony i zasad ochrony w formie zakazów, obowiązków, dopuszczeń.

Zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Na terenie gminy Augustów odkryte dotychczas stanowiska archeologiczne pochodzą z różnych epok, począwszy od epoki kamienia po późne średniowiecze i okres nowożytny. Grupują się one wokół współcześnie istniejących wsi, ze względu na korzystne warunki fizjograficzne. Stanowiska archeologiczne z numerem stanowiska na obszarze, zostały wskazane na rysunku Studium.

Z obszaru gminy Augustów brak jest stanowisk archeologicznych ujętych w rejestrze zabytków archeologicznych województwa podlaskiego.

Na terenie gminy Augustów znajduje się 214 stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Są to:

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Augustów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków wraz z opisem stanowi Tabela Nr 20 zamieszczona na końcu niniejszego opracowania.

Prace ziemne prowadzone w obrębie wyznaczonych stanowisk archeologicznych ujętych w GEZ wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Planowane w obrębie stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne, m.in. związane z budową nowych budynków i inwestycji liniowych (drogi, sieci, melioracje, infrastruktura techniczna), którym towarzyszą prace ziemne i przekształcenia naturalnego ukształtowania – wymagają wcześniejszego uzgodnienia z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.

W przypadku ujawnienia podczas pozostałych, nienadzorowanych archeologicznie prac ziemnych i budowlanych przedmiotów, które posiadają cechy zabytku archeologicznego (np. fragmenty naczyń glinianych, szklanych, kafli, fragmenty konstrukcji murowanych, drewnianych, wyroby metalowe, znaleziska monetarne, materiały kostne będące pozostałością pochówków, itp.) osoby prowadzące roboty obowiązane są wstrzymać wszelkie prace mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryte zabytki, a także zabezpieczyć je oraz miejsce ich odkrycia i niezwłocznie zawiadomić Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, Wójta Gminy Augustów lub policję.

Dla w/wym. obiektów i terenów ustala się następujące kierunki działania:

- zachowanie, celem utrzymania tożsamości kulturowej miejsca;
- użytkowanie zapewniające zachowanie i utrzymanie zabytku;
- przy podejmowaniu działań inwestycyjnych przy obiektach i terenach znajdujących się w ewidencji zabytków obowiązuje uzyskanie wytycznych konserwatorskich, które określą zasady działania;
- utrzymanie funkcji cmentarzy, zachowanie historycznych nagrobków, alejek i drzewostanu oraz ogrodzeń;
- objęcie ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- odpowiednie zagospodarowanie terenów otaczających zabytek w celu wyeksponowania go w krajobrazie;
- podnoszenie jakości funkcjonalnej i technicznej obiektów.

Inne formy ochrony zabytków – rezerwat kulturowy

Na terenie gminy Augustów proponuje się utworzenie rezerwatu kulturowego Gabowe Grądy – Bór oraz kilka obszarów proponowanych stref ochrony konserwatorskiej.

Zakres ochrony winien być zapisany w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Strefy ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych

Ochrona krajobrazu kulturowego należy do strefy interesu publicznego, zatem jest za nią odpowiedzialna władza publiczna. Krajobraz stanowi dobro ogólnospołeczne, jest jednym z największych bogactw zasobów przyrodniczych, jaki i dziedzictwa kulturowego.

Obszar gminy Augustów jest ubogi w elementy środowiska kulturowego. Najcenniejszymi zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków województwa podlaskiego są:

- Molenna Staroobrzędowców w Gabowych Grądach,
- Kościół par. p.w. Zwiastowania NMP,
- Kapliczka przydrożna we wsi Żarnowo Drugie,
- Zespół dworski (dwór, park) w Netcie Folwark,
- Kanał Augustowski.

Obiektami cennymi pod względem kulturowym są zbadane stanowiska archeologiczne, szczególnie w Białobrzegach i Netcie.

Znaczącymi obiektami środowiska kulturowego są cmentarze i obiekty mieszkalne oraz gospodarcze usytuowane w różnych miejscowościach.

Brak jest również na obszarze gminy unikalnych pod względem kulturowym jednostek osadniczych. Do najcenniejszych zaliczono wsie: Janówka, Białobrzegi, Gabowe Grądy, Netta Folwark głównie ze względu na występowanie elementów i obiektów kulturowych.

Ponadto do jednostek o przeciętnych walorach kulturowych ze względu na istniejący układ przestrzenny zaliczono wsie: Kolnica, Grabowo, Pruska Wielka, Netta Folwark, Rutki Nowe i Stare, Jezioraki, Żarnowo Drugie.

Kierunki w zagospodarowaniu przestrzennym powinny:

- uwzględniać rozmieszczenie zasobów i potencjału bioróżnorodności przyrodniczej i kulturowo – krajobrazowej;
- traktować rozpoznanie zasobu przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego jako wartości równorzędne;

- minimalizować i eliminować nasilające się konflikty i sprzeczności w zakresie ochrony przyrody i ochrony zabytków, zwłaszcza w zakresie ochrony obszarowej;
- dążyć do poprawy skuteczności ochrony krajobrazu;
- zapobiegać zubożeniu bioróżnorodności przyrodniczej i różnorodności krajobrazowej;
- nie powodować i nie dopuszczać do dewastacji wartości dziedzictwa historycznego;
- chronić walory krajobrazowe i właścicielskie form opieki nad krajobrazami cennymi;
- rozwijać metody monitoringu krajobrazowego.

Zakres ochrony winien być zapisany w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3. Gminna Ewidencja Zabytków

Jednym z obowiązków nałożonych na gminę jest „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Realizacji tego zadania ma służyć gminna ewidencja zabytków, o której jest mowa w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wójt Gminy Augustów sporządził Gminną Ewidencję Zabytków.

Gminna Ewidencja Zabytków składa się z kart adresowych obiektów z terenu Gminy Augustów i uwzględnia:

- zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa podlaskiego – obowiązuje ochrona prawna;
- zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków - niewpisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

Zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji – niewpisane do rejestru zabytków woj. podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji – niewpisane do rejestru zabytków woj. podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków wskazuje się do ochrony planistycznej.

Ujęcie kolejnych zabytków w Gminnej Ewidencji Zabytków dokonywane może być na zasadach określonych w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, poprzez wprowadzenie do ewidencji karty adresowej nowego obiektu.

W przyszłości jako kryterium do ustalenia zasobu, wskazane jest przyjmować:

- nowatorskie rozwiązania architektoniczne, urbanistyczne i techniczne;
- wartość artystyczną lub historyczną rozwiązań, jak wyżej;
- wartość służącą budowaniu korzystnego wizerunku gminy jako dbającej o zabytki i środowisko;
- tworzenie wartości przestrzennej samodzielnie lub poprzez współlistnienie z innymi obiektami lub tworzenie warunków dla dalszego wartościowego rozwoju miejsca lokalizacji,
- budowanie „tradycji miejsca” – funkcjonowanie jako obiekt szczególny, rozpoznawalny, dostrzegany przez społeczeństwo;
- uznanie – wyróżnienia, nagrody.

4. Gminny program opieki nad zabytkami

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami należy opracować program opieki nad zabytkami i uwzględnić ustalenia tego programu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

5. Wytyczne określania zasad w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych, o których mowa w art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Obok zasad ogólnych omówionych w pkt 2.1. ochrona zabytków polega na uwzględnieniu w zagospodarowaniu przestrzennym następujących zasad:

- zachowanie indywidualnej formy architektonicznej i stylistycznej poszczególnych obiektów,
- ochrona określonych gabarytów, formy, detalu oraz zagospodarowania otoczenia,
- ochrona ekspozycji i widoku /perspektyw widokowych/ poszczególnych obiektów.

Ochrona dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego, rozumiana jako ochrona historycznej tożsamości w kształtowaniu przyszłości gminy Augustów, winna należeć do głównych celów polityki zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona ta winna polegać na:

- zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego;
- konserwacji zabytkowej substancji;
- wyeksponowaniu obszarów i obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych;
- zahamowaniu procesów degradacji zabytków, przeciwdziałaniu negatywnym zmianom funkcjonalno-przestrzennym na obszarach zabytkowych.

Powyższe ustalenia dotyczące ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków stanowią wytyczne określania tych zasad w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Stanowiska archeologiczne

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zamieszczać wytyczne poprzez ogólne określenie przedmiotu, zakresu ochrony i zasad ochrony w formie zakazów, obowiązków, dopuszczeń.

W zasadzie tereny, na których stwierdzono występowanie stanowisk archeologicznych powinny pozostać otwarte – niezabudowane.

Zabytki (stanowiska) powierzchniowe - osady, cmentarzyska - należy objąć ochroną w formie stref ochrony konserwatorskiej wyznaczonych odrębnie dla poszczególnych zabytków. Granice stref zostały wyznaczone na rysunku Studium na podstawie danych zawartych w karcie ewidencyjnej stanowiska (AZP).

Pozostałe stanowiska (tzw. ślady osadnicze) zaznaczono punktowo na rysunku Studium.

Przedmiot ochrony: domniemane relikty archeologiczne (obiekty, warstwy i struktury podziemne) stanowiące ślady osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany lub innymi relikdami działalności gospodarczej, religijnej artystycznej.

Zmiana zagospodarowania terenu lub prowadzenie robót budowlanych, w tym robót ziemnych na terenie, gdzie stwierdzono występowanie stanowisk (zabytków) archeologicznych, dopuszczenie działalności, która mogłaby prowadzić do zniszczenia zabytków archeologicznych należy uwarunkować obowiązkiem przeprowadzenia badań archeologicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Obowiązują ustalenia pkt 2.4. niniejszego Rozdziału.

ROZDZIAŁ VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Kierunki infrastruktury komunikacyjnej

Docelowy układ komunikacyjny gminy Augustów oparty jest na zhierarchizowanym układzie funkcjonalnym składającym się z:

- układu podstawowych powiązań zewnętrznych, które przenosić będą ruch w obszarze województwa i pomiędzy gminami – drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe;

- układ powiązań lokalnych przenoszący ruch wewnątrz gminy – drogi stanowiące powiązania pomiędzy wsiami, a siedzibą gminy – miasto Augustów oraz drogi obsługujące zwartą zabudowę zagrodową;
- układ ścieżek rowerowych, ciągów pieszych, dróg wewnętrznych, dróg gospodarczych – łączenie terenów rekreacyjnych i punktów widokowych, dojazdy do rozłogów pól.

Przy kształtowaniu układu komunikacyjnego przyjęto następujące zasady:

- drogi powinny łączyć wszystkie wsie z zewnętrznymi i wewnętrznymi miejscami zainteresowania mieszkańców;
- układ dróg powinien mieć hierarchiczną strukturę;
- komunikacyjne połączenia celów powinny być jak najkrótsze;
- trasy dróg należy planować w sposób ograniczający ingerencję w środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Stworzenie sprawnego układu transportowego należy do głównych zadań strategii rozwoju gminy i polityki przestrzennej. Zapewnienie prawidłowej obsługi komunikacyjnej wymagać będzie:

- modernizacji istniejących dróg poprzez utwardzenie nawierzchni oraz dostosowanie parametrów technicznych i geometrii dróg publicznych (wojewódzkiej, powiatowych i gminnych) do obowiązujących warunków technicznych;
- rozbudowy dróg publicznych i budowy nowych odcinków dróg do obsługi terenów budowlanych lub usprawnienia przebiegu dróg i powiązań w komunikacji;
- przekształcenia układu funkcjonalnego z dostosowaniem do uwarunkowań wynikających z perspektywicznych przekształceń układu przestrzennego gminy;
- budowa punktów MOP, stacji paliw, warsztatów napraw i serwisowania, parkingów;
- budowy obiektów i urządzeń komunikacji;
- budowy przejścia mostowego przez rzekę Nettę – propozycja lokalizacji mostu w okolicach wsi Netty Folwark i Gliniski – szczegółowa lokalizacja nastąpi w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej wraz z budową drogi.

Budowa, przebudowa, remont, utrzymanie i ochrona skrzyżowań dróg różnej kategorii wraz z obiektami inżynierskimi w pasie drogowym oraz urządzeniami bezpieczeństwa i organizacji ruchu, związanymi z funkcjonowaniem tego skrzyżowania należy do zarządcy drogi wyższej kategorii.

Budowa lub przebudowa zjazdu należy do właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległych do drogi po uzyskaniu w drodze decyzji administracyjnej zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu, w przypadku budowy lub przebudowy drogi budowa lub przebudowa zjazdów dotychczas istniejących należy do zarządcy drogi.

Zmiana klasyfikacji funkcjonalnej dróg, korekty przebiegu dróg, wydłużenie dróg oraz skreślenie z dróg gminnych wymaga wdrożenia działań formalno - prawnych zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych.

W celu usprawnienia komunikacji na terenie gminy Augustów drogi wymagają unowocześnienia (modernizacji), zwłaszcza jeżeli chodzi o drogi gminne. W związku z planowanym rozwojem funkcji turystycznej konieczne jest także zwiększenie liczby miejsc postojowych, zwłaszcza w pobliżu większych ośrodków usługowych i turystycznych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zabezpieczyć tereny pod realizację dróg.

Brak jest na terenie gminy Augustów obiektów zaplecza technicznego komunikacji drogowej. Usługi w tym zakresie pełnią nieliczne i niewielkie prywatne zakłady rzemieślnicze.

1.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Przebiegające przez obszar gminy drogi krajowe: DK Nr 8, DK Nr 61 i DK Nr 16 oraz droga wojewódzka Nr 664 zabezpieczają powiązanie obszaru gminy z miastem Augustów i innymi ośrodkami miejskimi, m.in.: Warszawą, Białymstokiem, Olsztynem, Łomżą i Ełkiem. Sieć powyższych dróg jest uzupełniona kilkunastoma drogami powiatowymi i zabezpiecza komunikację obszaru w sposób wystarczający.

Drogi krajowe

Przez obszar gminy Augustów przebiegają następujące drogi, na których odbywa się międzynarodowy ruch tranzytowy:

- droga krajowa Nr 8 (DK Nr 8), klasy GP (główna ruchu przyśpieszonego) o przebiegu: „Granica Państwa – Kudowa Zdrój – Kłodzko – Ząbkowice Śląskie – Wrocław – Oleśnica – Syców – Kępno – Złoczew – Sieradz – Droga 1 /Węzeł „Rzgów”/ – Piotrków Trybunalski – Rawa Mazowiecka – Warszawa – Radzymin – Wyszaków – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Białystok – Korycin – Augustów – Raczki – Suwałki – Budzisko – Granica Państwa”;
- droga krajowa Nr 61 (DK Nr 61), GP (główna ruchu przyśpieszonego) o przebiegu „Warszawa – Jabłonna – Legionowo – Serock – Różan – Ostrołęka – Łomża – Grajewo – Augustów /droga 8 i 16, Węzeł „Augustów”/ Raczki /Węzeł „Raczki”/ – Suwałki /Węzeł „Suwałki Południe”/”;
- droga krajowa Nr 16 (DK Nr 16), klasy GP (główna ruchu przyśpieszonego) o przebiegu „Dolna Grupa – Grudziądz – Iława – Ostróda – Olsztyn – Mrągowo – Ełk – Augustów – Pomorze – Poćkuny – Ogrodniki – Granica Państwa”.

Ruch na drogach krajowych, zwłaszcza na DK Nr 8, DK Nr 16 i DK Nr 61 charakteryzuje się dużym natężeniem i przewagą towarowego.

Obecnie cały ruch tranzytowy przechodzi obwodnicą Augustowa, omijając Śródmieście Augustowa i dzielnice sanatoryjne.

Ustala się, że obsługa działek sąsiadujących z wybudowaną obwodnicą Augustowa (DK Nr 8) realizowana będzie wyłącznie poprzez skrzyżowania – wybudowane węzły drogowe bez możliwości bezpośredniego zjazdu na ciąg główny drogi krajowej DK Nr 8. Przy budowie drogi powstały zjazdy wyłącznie na sieć dodatkowych jezdni towarzyszących przebiegowi głównej jezdni drogi krajowej.

Zgodnie z informacją z GDDKiA Oddział w Białymstoku (pismo znak: O.BI.Z-3.439.11.2015..2.JS z dnia 10 grudnia 2015 roku) obecnie opracowywane są dokumenty do wystąpienia o ustalenie środowiskowych uwarunkowań realizacji polegającej na rozbudowie drogi krajowej nr 8 między innymi w południowo – wschodniej części gminy Augustów na odcinku od Korycina – początek obwodnicy Augustowa wraz z budową obwodnic Suchowoli, Sztabina i Białobrzeg. W opracowanym przez firmę Ekkom Sp. z o.o. Studium Techniczno – Ekonomiczno – Środowiskowym (STES) przewidziano cztery warianty (warianty: I, II, III, IV) nowego przebiegu drogi krajowej Nr 8. Zgodnie z ustaleniami Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (KOPI) wariant IV jest rekomendowany we wniosku o uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wg rozwiązań projektowych przyjęto, że obsługa przyległego terenu będzie realizowana zjazdami na dodatkowe jezdnie towarzyszące głównemu ciągowi przebudowywanej drogi krajowej Nr 8. Dostępność do jezdni głównej drogi krajowej Nr 8 będzie ograniczona.

W niniejszym Studium na obszarze gminy Augustów została uwzględniona rozbudowa drogi krajowej DK Nr 8. Realizacja rozbudowy nastąpi w oparciu przepisy odrębne.

Na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B na terenie gminy Augustów wskazano przebieg projektowanej rozbudowy drogi krajowej nr 8 w południowo – wschodniej części gminy Augustów na odcinku od Korycina – początek obwodnicy Augustowa wraz z budową obwodnic Suchowoli, Sztabina i Białobrzeg. Szczegółowa jej lokalizacja nastąpi na etapie planu miejscowego lub w oparciu o przepisy odrębne.

Drogi wojewódzkie

Przez teren gminy Augustów przebiega droga wojewódzka droga wojewódzka Nr 664 Raczki – Lipszczany. Droga posiada nawierzchnię bitumiczną - asfaltową.

Ulice i drogi w ciągu drogi wojewódzkiej powinny mieć parametry drogi klasy głównej o minimalnej szerokości zgodnie z przepisami odrębnymi.

Drogi wojewódzkie powinny posiadać pas zieleni oraz pobocze i ścieżkę rowerową, a na terenach zabudowanych co najmniej jednostronny chodnik. Niezbędne jest utwardzenie pobocza, zrealizowanie zatok postojowych oraz przystankowych.

Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Dostępność drogi wojewódzkiej jest prawnie ograniczona – poprzez skrzyżowania, odstępy między skrzyżowaniami, obsługę terenów przyległych do dróg wojewódzkich z dróg serwisowych i lokalnych.

Obszary nowej zabudowy powinny być obsługiwane z dróg niższych klas, a ewentualne zjazdy mogą być realizowane wyłącznie dla większych obiektów usługowych, takich jak stacje paliw oraz w przypadku braku innej możliwości dostępu do drogi publicznej, wyłącznie za zgodą zarządcy drogi.

Drogi powiatowe

System powiązań lokalnych opiera się głównie o drogi powiatowe, mające powiązania z drogami wojewódzkimi. Drogi powiatowe stanowią połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą, zgodnie z definicją zawartą w art. 6a ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 460).

Zachowuje się przebieg dróg powiatowych. Drogi powinny odpowiadać klasie dróg zbiorczych lub klasie dróg lokalnych i należy zapewnić im szerokość w liniach rozgraniczających zgodnie z przepisami odrębnymi.

W miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi. Drogi powiatowe posiadają nawierzchnię asfaltową, ale są wąskie, nie wszędzie posiadają chodnik i wymagają i w miarę możliwości, modernizacji do parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa. Drogi powinny posiadać pas zieleni oraz pobocze, a na terenach zabudowanych co najmniej jednostronny chodnik i ścieżkę rowerową. Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Tabela Nr 21. Wykaz dróg powiatowych zamiejskich w Powiatowym Zarządzie Dróg w Augustowie - gmina Augustów. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg jej przebiegu	Na terenie PZD		Długość na terenie PZD
			od km	do km	
1.	1116B	Bargłów Kościelny-Stara Kamionka-do dr. Nr 16	0+000	8+520	8,520
2.	1187B	Jabłońskie-Topiłówka-Mazurki	0+000	8+100	8,100
3.	1188B	Jeziorki-Turówka-Biernatki-Mazurki	0+000	6+348	6,348
4.	1189B	Sucha Wieś-Chomontowo-Pruska Mała-Mazurki	5+555	13+585	8,030
5.	1191B	Granica województwa-Pruska Mała-Janówka	0+713	4+370	3,657
6.	1192B	Od dr. 16-Grabowo-Janówka	0+000	7+834	7,834
7.	1193B	Od dr. 16-Reszki-Łabętnik	0+000	6+897	6,897
8.	1195B	Bargłów Kościelny-Nowiny -Uścianki	0+000	5+714	5,714
9.	1196B	Jeziorki-Uścianki-Netta Druga	0+000	6+620	6,620
10.	1197B	Od dr.8-Szczebra-Młynisko-Topiłówka	0+000	9+280	9,280
11.	1213B	Barszcze-Pruska-Tajno Łanowe-Netta Druga	0+000	19+453	19,453
12.	1218B	Bargłów Dworny-Netta Folwark	0+000	4+234	4,234
13.	1219B	Białobrzegi-Gliniski	0+000	3+800	3,800
14.	1220B	Białobrzegi-Bór-Sosnowo-Kopiec-Mogielnice-Dębowo-Dolistowo-dr.670	0+000	26+920	26,920
15.	1221B	Białobrzegi-Ponizie-Czarnucha-Kolnica-do dr. Nr 8	0+000	9+527	9,527
16.	1222B	Rzepiski-Komaszówka-Promiski	4+025	8+050	4,025

Dane: Zarząd Dróg Powiatowych w Augustowie - 2015 r.

Tabela Nr 22. Wykaz obiektów mostowych w ciągu dróg powiatowych zamiejskich Powiatowego Zarządu Dróg w Augustowie Stan na 31 grudnia 2015 r.

Lp.	Nr drogi	JNI	Nazwa drogi	w km	Miejscowość (przeszkoda)	Długość obiektu (m)
1.	1187B	01015068	Jabłońskie-Topiłówka-Mazurki	7+928	Mazurki rz. Zelwianka	7,9
2.	1188B	01015069	Jeziorki-Biernatki-Mazurki	4+328	Biernatki rz. Kamienny Bród	9,5
3.	1192B	01015070	Od dr. nr 16-Grabowo-Janówka	6+150	Grabowo rz. Kamienny Bród	6,0
4.	1197B	01015072	Od dr. nr 8-Szczeberka-Młynisko-Topiłówka	1+640	Gatno II rz. Szczeberka	9,0
5.	1197B	01015073	Od dr. nr 8-Szczeberka-Młynisko-Topiłówka	4+950	Młynisko rz. Rozpuda	18,5
6.	1220B	01015080	Białobrzegi-Bór-Sosnowo-Kopiec-Mogielnice-Dębowo-Dolistowo-droga 670	3+655	Obuchowizna rz. Kolniczanka	6,0

Dane: Zarząd Dróg Powiatowych w Augustowie - 2015 r.

Drogi gminne

Głównym zadaniem dróg gminnych jest zapewnienie powiązań komunikacyjnych poszczególnych wsi z siedzibą gminy – m. Augustów, wsi pomiędzy sobą, jak również obsługą terenów zabudowy, terenów rekreacyjnych, dojazdów gospodarczych do nieruchomości rolnych. Zachowuje się przebieg dróg gminnych oraz dopuszcza lokalizację nowych w miarę potrzeb. Drogi gminne, przynajmniej w części wymagają natychmiastowego utwardzenia, bowiem część dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową, żwirową bądź jedynie utwardzoną tłuczniami. W miarę możliwości zaleca się stopniową modernizację dróg i ich poszerzanie do parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa. Wyznaczone w Studium ważniejsze drogi gminne powinny odpowiadać klasie dróg lokalnych i należy zapewnić im szerokość w liniach rozgraniczających 12 m. W miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi. Wszystkie drogi powinny być wyposażone w pobocze, a na terenach zabudowanych co najmniej jednostronny chodnik. Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Tabela Nr 23. Wykaz i charakterystyka dróg gminnych

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość	Nawierzchnia drogi
1.	102621B	przez wieś Jabłońskie (poprzeczna)	1353	żwirowo - żużłowa
2.	102622B	przez wieś Jabłońskie (pod lasem)	2632	żwirowo - żużłowa
3.	102623B	Topiłówka – Janówka – Pruska Wielka - Grabowo	5650	bitumiczna, żwirowo - żużłowa
4.	102624B	od Posielania do Mazurki	2960	żwirowo - żużłowa
5.	102625B	Janówka – Mikołajówek	3150	żwirowo - żużłowa
6.	102626B	Wójtowskie Wł. – Biernatki - Grabowo	7120	bitumiczna, żwirowo - żużłowa
7.	102627B	Rutki Stare – Biernatki	2570	żwirowo - żużłowa
8.	102628B	Rutki Stare - Turówka	3206	żwirowo - żużłowa
9.	102629B	Rutki Stare - Ginie	1800	żwirowo - żużłowa
10.	102630B	Chomontowo – Grabowo – Kolonie	3075	żwirowo - żużłowa
11.	102631B	Ginie – Grabowo	1500	bitumiczna, żwirowo - żużłowa
12.	102632B	Jeziorki – Kamionka Stara	2010	bitumiczna , żwirowo - żużłowa

13.	102633B	Żarnowo Trzecie – kol. Jezioroki	4050	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
14.	102634B	Żarnowo Trzecie - Turówka	2750	bitumiczna
15.	102635B	Turówka – Żarnowo Trzecie – Żarnowo Pierwsze (Borowa)	7600	żwirowo - żużłowa
16.	102636B	Żarnowo Drugie – Białobrzegi (dr. Prosta)	4950	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
17.	102637B	Żarnowo – dr. Rezowa	3300	żwirowo - żużłowa
18.	102638 B	Żarnowo Drugie – Netta Druga	3093	żwirowo - żużłowa
19.	102639B	Żarnowo Drugie - Uścianki	3250	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
20.	102640B	Bargłów – Netta Pierwsza - Białobrzegi	7722	żwirowo - żużłowa
21.	102641B	Netta Pierwsza – Netta Folwark	1750	żwirowo - żużłowa
22.	102642B	Netta Folwark – Kanał Augustowski	1715	żwirowo - żużłowa
23.	102643B	Netta Folwark - Brzozówka	1066	żwirowo - żużłowa
24.	102644B	przez wieś Gliniski	1500	żwirowo - żużłowa
25.	102645B	Obuchowizna –Świderek	2450	żwirowa
26.	102646B	Przez wieś Osowy Grąd	2350	bitumiczna, żwirowo - żużłowa
28.	102647B	Gabowe Grądy – Bór – Twardy Róg	4150	żwirowo - żużłowa
27.	102648B	Wieś Gabowe Grądy	1750	żwirowo -żużłowa
29.	102649B	przez wieś Promiski	2030	żwirowo - żużłowa
30.	102650B	Przez wieś Komaszówka	1500	żwirowo - żużłowa
31.	102651B	Kolnica – dr. Podzielona	1700	bitumiczna
32.	102652B	Kolnica dr. Podborowa	1500	bitumiczna
33.	102653B	Czarnucha – Góry - Kolnica	2550	żwirowo - żużłowa
34.	102654B	Ponizie – BSD Kolnica	1700	żwir
35.	102655B	Topiłówka – Bagno Kamieniczne	1000	bitumiczna
36.	102656B	przez wieś Mazurki	2500	bitumiczna żwirowo - żużłowa
37.	102657B	przez wieś Mazurki	1525	żwirowo - żużłowa
38.	102658B	Mikołajówek – Pruska Mała	1500	żwirowo - żużłowa
39.	102659B	przez wieś Chomontowo	2126	żwirowo - żużłowa
40.	102660B	Rutki Stare – Rutki Nowe	2960	żwirowo - żużłowa
41.	102661B	Rutki Nowe – Kamionka Nowa	897	Żwirowo - żużłowa

Dane: Urząd Gminy Augustów – lipiec 2014 roku

Drogi dojazdowe i wewnętrzne

W Studium nie wyznacza się dróg dojazdowych i wewnętrznych dla obsługi istniejącej i projektowanej zabudowy i dojazdów do rozłogów pól. Drogi zostaną ustalone w planach miejscowych lub decyzjach administracyjnych.

Standardy w zakresie minimalnej ilości miejsc postojowych

Adaptuje się istniejące parkingi i ustala się wyposażenie parkingów w niezbędne obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ponadto ustala się standardy parkingowe w zakresie minimalnej ilości miejsc postojowych dla gminy Augustów. Niniejsze standardy stosuje się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, określaniu sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zmian sposobu użytkowania zabudowy.

Wymagane ilości miejsc postojowych, zgodnie z poniższą tabelą:

Tabela Nr 24. Standardy w zakresie minimalnej ilości miejsc postojowych

Lp.	Rodzaj obiektu	Wymagania ilościowe miejsc parkingowych
ZABUDOWA MIESZKANIOWA		
1.	zabudowa jednorodzinna	1 mp / 1 lokal mieszkalny
2.	zabudowa pensjonatowa	1mp /1 lokal mieszkalny

3.	zabudowa wielorodzinna (małogabarytowa)	1,5 mp / 1 lokal mieszkalny w tym: 50% miejsc jako ogólnodostępnych na poziomie terenu
4.	domy opieki dla ludzi starszych, emerytów, domy samotnej matki	do ustalenia w planie miejscowym;
5.	hotele, motele, zajazdy	1 mp / 1 pokój + 2 mp / 3 stanowiska pracy
USŁUGI		
6.	administracja, usługi, biura, serwisy naprawcze, poczta, obiekty biurowe wielofunkcyjne, banki, ubezpieczenia, itp.	1 mp / 20 m ² powierzchni użytkowej + 2 mp / 3 stanowiska pracy
7.	salony kosmetyczne, fryzjerskie	1 mp / 10 m ² powierzchni użytkowej, ale nie mniej niż 2 mp
8.	stacje paliw	1 mp / 30m ² powierzchni zabudowy + 2 mp / 3 stanowiska pracy
9.	stacje obsługi pojazdów, warsztaty samochodowe, myjnie samochodowe, salony samochodowe	2 mp / 1 stanowisko obsługi + 2 mp / 3 stanowiska pracy
HANDEL		
10	sklepy spożywcze, przemysłowe, budowlane, hurtownie, apteki,	1 mp / 50 m ² powierzchni handlowej, ale nie mniej niż 2 mp + 1 mp / dla samochodu ciężarowego, + 1 mp / 3 stanowiska pracy
11.	targowiska, hurtownie,	1 mp / 40 m ² powierzchni handlowej + 1 mp / dla samochodu ciężarowego, + 1 mp / 3 stanowiska pracy
12.	magazyny, składy budowlane, centra ogrodnicze,	1 mp / 200 m ² powierzchni użytkowej + 1 mp dla samochodu ciężarowego/500 m ² powierzchni użytkowej, + 1 mp / 2 stanowiska pracy
GASTRONOMIA		
16.	restauracje, kawiarnie	1 mp / 3 miejsca konsumpcyjne + 2 mp / 3 stanowiska pracy
17.	bary, kluby, dyskoteki	1 mp / 7-10 m ² powierzchni użytkowej + 2 mp / 3 stanowiska pracy
KULT RELIGIJNY, KULTURA I REKREACJA		
18.	kaplice, kościoły, domy parafialne	1 mp/ 60 m ² powierzchni użytkowej + 2 mp / 3 stanowiska pracy
19.	domy kultury	1 mp/ 50 m ² powierzchni użytkowej + 2 mp / 3 stanowiska pracy
20.	boiska sportowe	1 mp / 50 m ² powierzchni użytkowej
21.	biblioteki, czytelnie, muzea, domy parafialne	1 mp / 200 m ² powierzchni użytkowej + 2 mp / 3 stanowiska pracy
ZDROWIE		
22.	gabinety lekarskie, przychodnie,	2mp / 1 gabinet + 2 mp / 3 stanowiska pracy
OSWIATA		
24.	żłobki, przedszkola	1 mp/ 40 m ² powierzchni użytkowej + 1 mp / 2 stanowiska pracy
25.	szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie	1 mp / 75m ² powierzchni użytkowej + 1 mp / 2 pracowników
KOMUNIKACJA		
28.	MOP- miejsce obsługi podróżnych	liczbę miejsc postojowych należy określić

		indywidualnie
	PRZEMYSŁ, SKŁADY, BUDOWNICTWA	
29.	obiekty przemysłowe i produkcyjno – usługowe	1 mp / 2 zatrudnionych + mp dla klientów – do ustalenia indywidualnego w zależności od charakteru działalności i generowanego ruchu klientów oraz transportu towarów

W przypadku różnego przeznaczenia albo różnej funkcji obiektu lub terenu, łączna ilość miejsc postojowych powinna wynikać ze zsumowania miejsc postojowych dla poszczególnych rodzajów przeznaczenia albo funkcji.

W przypadku inwestycji niewyszczególnionych w powyższej tabeli, wskaźniki należy przyjmować jak dla obiektów albo terenów podobnych, najbardziej zbliżonych pod względem przeznaczenia lub funkcji.

1.2. Kierunki rozwoju komunikacji kolejowej

Przebiegająca po wschodniej stronie gminy Augustów jednotorowa pierwszorzędna linia kolejowa 40 Suwałki – Sokółka dla ruchu pasażerskiego i towarowego nie odgrywa żadnej roli wobec braku przystanków. Najbliższa stacja kolejowa znajdują się na terenie miasta Augustów.

Rola PKP jako środka komunikacji publicznej jest dość ograniczona ze względu na nieliczne połączenia i ubogą ogólnie sieć linii kolejowych w województwie podlaskim.

Nie zakłada się rozwoju komunikacji kolejowej na terenie gminy. Nie przewiduje się również ingerencji w przypadku przebudowy lub modernizacji istniejącej linii kolejowej, mających na celu podniesienie jej walorów trakcyjnych w aspekcie przewidywanego międzynarodowego ruchu kolejowego.

1.3. Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy Augustów, ani powiatu i województwa nie znajduje się żaden port lotniczy.

Najbliższy port zlokalizowany jest w Warszawie (ok. 285 km).

Nie zakłada się rozwoju komunikacji lotniczej na terenie gminy Augustów.

1.4. Komunikacja zbiorowa

Gmina Augustów ma dobre połączenia drogowe, szczególnie z miastem Augustów, w którym zbiegają się promieniście drogi krajowe, droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne.

Komunikacja masowa odbywa się głównie przez PKS zlokalizowany na terenie miasta Augustowa. Gmina Augustów ma liczne połączenia autobusowe z Warszawą, Białymstokiem, Elką i Suwałkami, a najwięcej połączeń z miastem Augustów.

Celem rozwoju komunikacji zbiorowej jest poprawa standardu obsługi, w tym zapewnienie możliwości korzystania z niej wszystkim mieszkańcom gminy.

Obsługa gminy nadal opierać się będzie o system linii autobusowych. Przewiduje się utrzymanie istniejących połączeń autobusowych z miastem Augustów, Elką, Sejny, Olecko, Suwałki, Lipsk, Grajewo i sąsiednimi.

Dążyć należy do zapewnienia powiązań z ośrodkiem wojewódzkim (m. Białystok). Trasy autobusów i lokalizacje przystanków powinny zapewnić dojście piesze w granicach 500 – 1000 m dla większości obszaru gminy. Należy zapewnić obsługę obszarów z istniejącym zagospodarowaniem, a w następnej kolejności obszarów planowanego zainwestowania po wybudowaniu nowych elementów układu drogowego.

Rozwiązania i parametry techniczne ulic i dróg w planach miejscowych oraz projektach budowlanych powinny uwzględniać prowadzenie komunikacji autobusowej (odpowiednie szerokości jezdni i nośność nawierzchni jezdni, rezerwy techniczne, przystanki i pętle autobusowe oraz miejsca na wiaty przystankowe).

1.5. Ruch rowerowy

Na terenie gminy obserwuje się wzrastający ruch turystyczny rowerowy. Koniecznym jest jego właściwe skanalizowanie poprzez wyznaczenie i oznakowania szlaków rowerowych.

W Studium wskazano trasy rowerowe o znaczeniu międzynarodowym i regionalnym mające charakter przelotowy. W ich uzupełnieniu powinny powstać trasy rowerowe o znaczeniu lokalnym. Celem szlaków rowerowych jest zapewnienie powiązań między rejonami mieszkalnymi i miejscami pracy, terenami wypoczynku i rekreacji, szkołami, handlem i usługami.

Przyjęto następujące zasady kształtowania sieci dróg rowerowych:

- wyposażenie drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych oraz wybranych dróg gminnych w ścieżki rowerowe, pieszo – rowerowe wydzielone od pozostałego ruchu kołowego;
- doprowadzenie ruchu rowerowego na pozostałych drogach o mniejszym natężeniu ruchu;
- dopuszczenie ruchu rowerowego na drogach drugorzędowych na terenach rolnych i leśnych;
- na szlakach rowerowych wyznaczyć punkty węzłowe i miejsca postojowe wyposażone w urządzenia rekreacyjne i higieniczno - sanitarne oraz obsługi technicznej;
- przy budowie nowych dróg i modernizacji istniejących każdorazowo należy przeanalizować możliwość i celowość budowy ciągów rowerowych.

1.6. Ruch turystyczny i sportowo – rekreacyjny

Oprócz ruchu rowerowego ruch turystyczny i sportowo – rekreacyjny powinien być prowadzony ścieżkami konnymi, dydaktycznymi, edukacyjnymi, pieszymi i rehabilitacyjnymi. Przebieg tras powinien wynikać z analizy potrzeb ich wyznaczania na terenie gminy i być wskazany w opracowywanych zmianach planu zagospodarowania przestrzennego oraz nowych planach. Na szlakach należy wyznaczyć punkty węzłowe i miejsca postojowe, wyposażone w urządzenia rekreacyjne i higieniczno – sanitarne oraz obsługi technicznej.

1.7. Drogi wodne

Kanał Augustowski - droga wodna

Przez teren gminy Augustów wiedzie trasa Kanału Augustowskiego w południowym jego fragmencie. Obecnie Kanał Augustowski – droga wodna nie odgrywa żadnej roli gospodarczej, nie jest też na terenie gminy Augustów wykorzystywany przez żeglugę. W niewielkim zakresie wykorzystywany jest do celów turystycznych i rekreacyjnych.

Zakłada się wykorzystanie Kanału Augustowskiego w celach różnych form turystyki kwalifikowanej, m.in. do żeglugi pasażerskiej. Docelowo możliwe jest połączenie Kanału Augustowskiego bezpośrednio z jeziorem Sajno, umożliwiające otwarcie żeglugi z Augustowa od tego akwenu. Przy takim wykorzystaniu tego obiektu dużą rolę jako punkt obsługi ruchu żeglugowego, żeglarskiego i kajakowego zyskałaby miejscowość Białobrzegi. Wzrosłoby znaczenie i rola w obsłudze ruchu turystycznego wsi położonych po zachodniej stronie Kanału Augustowskiego: Netta Pierwsza, Netta Druga, Netta Folwark.

Rzeka Rospuda – szlak wodny

Szlak wodny rzeki Rospudy tradycyjnie już i w coraz większym zakresie wykorzystywany jest głównie do spływów kajakowych i taką rolę nadal powinien pełnić.

Zakłada się dostosowanie szlaku wodnego do rozwoju krajowej i międzynarodowej turystyki wodnej, żeglugi, spływów kajakami, tratwami, a także wędkarstwa poprzez: poprawę stanu technicznego urządzeń hydrotechnicznych, realizację bazy turystyki wodnej, przystani, campingów (pól namiotowych, obiektów noclegowych i żywieniowych oraz zaopatrzenia).

2. Kierunki rozwoju gospodarki wodno-ściekowej

Ogólne zasady realizacji sieci infrastruktury technicznej

Dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej na wszystkich terenach, w zależności od zaistniałych potrzeb zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla nowych terenów przeznaczonych na cele zabudowy wskazane jest uzbrojenie terenu przed wprowadzeniem zabudowy. Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających drogi na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnić tereny pod realizację sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Ujęcia wody

Wody powierzchniowe gminy Augustów nie są położone na terenach wrażliwych na zanieczyszczenia związki azotu ze źródeł rolniczych (JCWP).

Ochrona ujęć wód podziemnych obejmuje ochronę ilości i jakości zasobów wodnych w stopniu zapewniającym ich trwałość w okresie eksploatacji. Większość komunalnych ujęć wody nie ma ustalonego końca eksploatacji.

Celem ochrony ujęć wody jest w pierwszym rzędzie utrzymanie czystości i przydatności wód do spożycia, z zachowaniem racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi.

Istnieje ścisła współzależność między ochroną jakości i ochroną zasobów wód. Zanieczyszczenie wód prowadzi do dyskwalifikacji ujęcia jako źródła zaopatrzenia ludności w wodę, a tym samym ogranicza dyspozycyjne zasoby wodne.

Zakres ochrony ujęć wód podziemnych obejmuje ustalenie stref i warunków ochrony przed zanieczyszczeniami.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne ustanawiane mogą być strefy ochronne ujęć wody oraz obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych. Strefę ochronną dzieli się na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Ustawa dopuszcza ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewni konieczną ochronę ujmowanej wody. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych danego ujęcia. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody; jeżeli czas przepływu wody od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, strefa ochronna powinna obejmować obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej. Zasady ustanawiania stref ochronnych źródeł i ujęć wody reguluje rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 roku. Zgodnie z zapisami obowiązujących aktów prawnych na ustalonych obszarach można wprowadzić obowiązek określonego zagospodarowania gruntów lub inne ograniczenia w ich użytkowaniu, niezbędne do ochrony wód i korzystania z nich oraz do ochrony ludności i mienia przed wodami. Dla zabezpieczenia przed pogarszaniem jakości ujmowanej wody (zwłaszcza wód podziemnych) ustanowione zostały strefy ochronne ujęć.

Tabela Nr 25. Ujęcia wody w gminie Augustów

Lp.	Nazwa ujęcia	Zasoby eksploatacyjne (m ³ /h)	Ilość i głębokość studni (m)
1.	Urząd Gminy Augustów Ujęcie wody Grabowo	60 73	1. studnia 58 m 2. studnia 59 m
2.	Urząd Gminy Augustów Ujęcie wody Janówka	57 41	1. studnia 48,5 m 2. studnia 50,0 m
3.	Urząd Gminy Augustów Ujęcie wody Netta II	91 73	1. studnia 57,5 m 2. studnia 58,5 m
4.	Urząd Gminy Augustów Ujęcie wody Pruska Mała	86	1. studnia 62,5 m 2. studnia 68 m
5.	Urząd Gminy Augustów Ujęcie wody Rutki Nowe	70 84	1. studnia 66 m 2. studnia 68 m

Źródło: „Program ochrony środowiska Gminy Augustów do 2014 r.”

Wodociągi

W zakresie gospodarki wodnej przyjmuje się następujące kierunki:

- zachowuje się istniejące ujęcia wód podziemnych;
- dopuszcza się realizację nowych ujęć wód podziemnych po przeprowadzeniu odpowiednich badań zgodnie z przepisami odrębnym;
- przewiduje się rozbudowę, utrzymanie i unowocześnianie (modernizację) istniejącej gminnej sieci wodociągowej znajdującej się na terenie gminy;
- należy dążyć do objęcia wodociągiem tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione;
- na warunkach określonych w przepisach odrębnych i szczególnych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę ze studni indywidualnych, zwłaszcza na potrzeby upraw oraz na obszarach usytuowanych poza zasięgiem wodociągów zbiorowych.

Woda do celów przeciwpożarowych dla obiektów powinna być dostępna w szczególności z urządzeń zaopatrujących w wodę ludność zgodnie z przepisami, w szczególności ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Dla zapewnienia możliwości intensywnego czerpania wody do celów przeciwpożarowych na sieciach wodociągowych powinny być instalowane hydranty – zgodnie z przepisami odrębnymi i aktami wykonawczymi do nich.

Kanalizacja sanitarna

Ważnym czynnikiem rozwoju osiedli jest możliwość odprowadzenia ścieków z obszarów zurbanizowanych. Możliwość ta w głównej mierze zależy od istnienia w obszarze odbiorników ścieków. Takimi odbiornikami są cieki wodne. Do naturalnych cieków można zaliczyć rzeki: Turówkę, Zalewiankę i Nette. Do gruntu oczyszczone ścieki mogą być odprowadzone po spełnieniu wymogów wynikających z Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 roku. Dodatkowym warunkiem zrzutu ścieków oczyszczonych do gruntu jest jego przepuszczalność po rozpoznaniu warunków geologicznych w danym terenie.

Gmina Augustów posiada naturalne warunki do rozwoju turystyki kwalifikowanej i agroturystyki. W związku z tym należy przewidzieć i rozpocząć projektowanie systemów odprowadzania ścieków w tych miejscowościach, gdzie możliwości techniczne pozwalają na odprowadzenie ścieków do systemów zbiorczych oraz na osiągnięcie największych efektów ekologicznych. Do nich należy: wieś Białobrzegi, Janówka, Topiłówka, Pruska Wielka.

W zakresie kanalizacji sanitarnej przyjmuje się następujące kierunki:

- utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy oraz jej dalsza rozbudowa;
- objęcie zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione;
- dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i budowę nowych oczyszczalni;
- odprowadzanie ścieków, może być realizowane do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych, bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu realizacji odpowiedniego systemu kanalizacji, na warunkach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych;
- dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną.

Należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnić tereny pod realizację sieci, obiektów i urządzeń sanitarnych.

Kanalizacja deszczowa

W zakresie kanalizacji deszczowej przyjmuje się następujące kierunki:

- odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych;

- nie dopuszcza się odprowadzania wód opadowych na nawierzchnie utwardzone ciągów komunikacyjnych;

Kanalizacja sanitarna i deszczowa musi być prowadzona rozdzielnie.

3. Kierunki rozwoju gospodarki odpadami stałymi

Odpady komunalne

W granicach gminy Augustów nie ma składowiska odpadów i nie przewiduje się jego budowy. Nie funkcjonują też instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów i również nie przewiduje się ich budowy. Dawne składowisko odpadów zlokalizowane na terenie miasta Augustów zostało zamknięte.

Na terenie gminy nie przewiduje się działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadowej.

Gmina Augustów objęta jest Biebrzańskim Systemem Gospodarki Odpadami, którego głównym celem było utworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz zaplecza umożliwiającego zagospodarowywanie zbieranych w sposób selektywny odpadów. Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez wyspecjalizowane firmy.

Najważniejszym zadaniem Gminy Augustów jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, poprzez systematyczne doskonalenie i wdrażanie systemu segregacji odpadów, a także wzrost ich gospodarczego wykorzystania.

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje w gminie Augustów nowy system odbioru odpadów komunalnych. Zasadniczą zmianą w nowym systemie zarządzania odpadami jest to, że gmina odpowiada za zbiórkę śmieci, ze wszystkich nieruchomości zamieszkałych.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy właściciele nieruchomości mają obowiązek ustawić pojemniki do zbierania odpadów komunalnych w miejscu wyodrębnionym, dostępnym dla osób korzystających z pojemnika oraz przedsiębiorcy odbierającego odpady.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Gmina posiada opracowany Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Augustów. Celem Programu jest doprowadzenie do sukcesywnej likwidacji i oczyszczenia obszaru gminy Augustów z azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz wyeliminowanie negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie mieszkańców gminy. Politykę przestrzenną należy realizować w oparciu o powyższy plan.

Na terenie gminy Augustów nie planuje się działań inwestycyjnych, np. budowy składowiska odpadów azbestowych.

4. Kierunki rozwoju infrastruktury gazowej

Zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział w Warszawie na terenie gminy Augustów planowana jest budowa gazociągu w/c Polska – Litwa, który będzie źródłem zasilania sieci dystrybucyjnej ś/c na terenie miasta Augustowa i okolic za pośrednictwem planowanych stacji redukcyjno – pomiarowych I st. „Kuków” i „Kalinowo” (pismo znak: OW/ODK/R/KK/1368/2015 z dnia 11.12.2015 r.).

Pozostałe zaś zamierzenia inwestycyjne w zakresie zaopatrzenia gminy w gaz wynikają z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, który został zatwierdzony Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.

W planach Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa brak jest terminów realizacji gazociągów na terenie powiatu augustowskiego.

W zakresie zaopatrzenia w gaz przyjmuje się następujące kierunki:

- zakłada się budowę gazociągu wysokoprężnego DN 300 mm oraz budowę stacji , redukcyjno-pomiarowych na terenie gminy, co umożliwi jej zgazyfikowanie;
- do czasu realizacji sieci gazowej dopuszcza się korzystanie z gazu na dotychczasowych zasadach (gaz propan-butan dystrybuowany w butlach);

- sieć gazową należy lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym aktualnymi obowiązującymi warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe;
- stacje redukcyjne gazu należy lokalizować w miejscach wynikających z przebiegu projektowanej sieci gazowej według zapotrzebowania.
- linia ogrodzeń powinna przebiegać min. 0,5 m od gazociągu;
- dla urządzeń liniowych uzbrojenia przebiegającego przez tereny działek ustala się konieczność zapewnienia dostępu w celu wykonywania bieżących konserwacji i napraw;
- dla budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego szafka gazowe winny być lokalizowane w linii ogrodzeń (otwierane na zewnątrz ogrodzenie), w pozostałych przypadkach w miejscu uzgodnionym z zarządzającym siecią gazową;
- gazyfikacja będzie możliwa, po zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Gazowniczym, po spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji.

Na terenie gminy Augustów istnieje 1985 m (dane: 2012 r.) czynnej sieci gazowej, z której korzysta 4 osoby, co stanowi 0,1% korzystających z instalacji ogółu ludności w gminie.

Należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnić tereny pod realizację sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury gazowej.

5. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na terenie gminy nie ma systemu ciepłowniczego, każde gospodarstwo korzysta z własnego źródła ciepła. Ogrzewanie obiektów gminnych oraz budynków mieszkalnych odbywa się z wykorzystaniem tradycyjnych nośników tj. węgla i drewna.

W planach rozwojowych gminy należy przyjąć wymianę wyeksploatowanego systemu grzewczego w obiektach o największym zapotrzebowaniu na ciepło, stosując nowoczesne rozwiązania.

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą przyjmuje się następujące kierunki:

- zaopatrzenie w energię ciepłą na terenie gminy Augustów będzie odbywało się z kotłowni indywidualnych;
- dla obszarów zainwestowanych oraz dla zespołów obiektów pełniących funkcje publiczne, ustala się realizację kotłowni zbiorowych, ułatwiających zastosowanie rozwiązań i nowoczesnych technologii ekologicznych;
- wskazuje się na stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (np.: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, pompy ciepła, biomasa lub alternatywne źródła energii odnawialnej).

Projekt pn. „Wykorzystanie energii słonecznej jako alternatywnego źródła ciepła w gminie Augustów”

Gmina Augustów podpisała w dniu 1 lipca 2014 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Białymstoku umowę o dofinansowanie Projektu „Wykorzystanie energii słonecznej jako alternatywnego źródła ciepła w gminie Augustów” (Nr projektu WND-RPPD.05.02.00-20-048/12) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 Osi Priorytetowej V Rozwój infrastruktury ochrony środowiska działanie 5.2 Rozwój lokalnej infrastruktury ochrony środowiska w ramach, którego zainstalowanych zostanie 200 zestawów kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej na terenie gminy Augustów. Celem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego regionu poprzez zwiększenie wykorzystania energii promieniowania słonecznego w procesie podgrzewania wody użytkowej w Gminie Augustów.

6. Kierunki rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej i energetyki

Zakłada się doprowadzenie energii elektrycznej (linii niskiego napięcia) do wszystkich budynków istniejących i projektowanych ujętych na terenach budowlanych oraz do istniejących budynków mieszkalnych, gospodarczych i technicznych stanowiących tzw. zabudowę rozproszoną.

Dostawa energii elektrycznej do odbiorców odbywać się będzie z istniejącej stacji 110/15kV zlokalizowanej na terenie miasta Augustowa za pośrednictwem istniejącej i projektowanej sieci

średniego napięcia, stacji transformatorowych 15/04kV oraz sieci napowietrzno – kablowych niskiego napięcia.

W zakresie zapewnienia możliwości dostępu do sieci elektroenergetycznych przyjmuje się następujące kierunki:

- lokalizację nowych linii energetycznych 15kV, stacji transformatorowych 15/04kV i linii niskiego napięcia przewidziano na terenach ogólnodostępnych (granice działek, linie rozgraniczające, itp.);
- trasy istniejących linii 15kV mogą ulec zmianie w wyniku ich unowocześniania (modernizacji);
- tereny pod istniejącymi i projektowanymi liniami nie są przeznaczone do zalesiania i zadrzewienia;
- przez tereny leśne projektowane linie energetyczne należy prowadzić jako izolowane;
- tereny wskazane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej uwzględniają urządzenia energetyczne (stacje transformatorowe, itp.);
- lokalizacje wszelkich obiektów budowlanych w sąsiedztwie istniejących linii energetycznych powinny uwzględniać postanowienia normy PN-75/E-05100 „Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa”;
- zachowuje się istniejące napowietrzne linie energetyczne;
- zaopatrzenie w energię elektryczną będzie odbywać się według warunków określonych przez dystrybutora energii i eksploatatora sieci – z istniejącego systemu energetycznego za pośrednictwem istniejących i projektowanych stacji transformatorowych;
- dopuszcza się budowę, rozbudowę, modernizację i przebudowę istniejących sieci i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy;
- dopuszcza się możliwość rozmieszczenia słupów i urządzeń niezbędnych z korzystania z linii w innych niż dotychczas lokalizacjach;
- ustala się lokalizację nowych stacji transformatorowych, w ilości wynikającej z każdorazowego zapotrzebowania;
- budowa wewnętrznych stacji transformatorowych na terenach z uregulowanym stosunkiem prawnym gruntu, w miejscach z dostępem do drogi i możliwością dojazdu sprzętem ciężkim;
- dokonywania sukcesywnej wymiany i remontów stacji transformatorowych, wykonania potrzebnych obostrzeń oraz ochrony przeciwporażeniowej na napowietrznych sieciach energetycznych w miejscach skrzyżowań tego wymagających;
- wymiany przyłączy nie spełniających wymagań ochrony przeciwpożarowej;
- w razie konieczności dopuszcza się wydzielenie odrębnych działek, przeznaczonych dla realizacji stacji transformatorowych obsługujących tereny przeznaczone pod zainwestowanie;
- dla istniejących i nowoprojektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych należy wyznaczyć strefy technologiczne, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić przebieg istniejących urządzeń elektroenergetycznych ograniczając do minimum konieczność ich przebudowy. W przypadku kolizji projektowanych obiektów z urządzeniami elektroenergetycznymi należy je dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego terenu zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Przebudowa która powinna być zrealizowana kosztem inwestora inwestycji podstawowej dotyczy nie tylko zmian tras linii elektroenergetycznych, lecz również wykonania odpowiednich obostrzeń i uziemień i powinna być realizowana na drodze umowy między zainteresowanymi i PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok. Warunki usunięcia kolizji linii 15kV oraz 0,4kV należy uzyskać w Rejonie Energetycznym Suwałki.

7. Energia odnawialna

Na obszarze gminy nie wyznacza się obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w przypadku zaistnienia takiej konieczności należy dokonać zmiany Studium.

Ze względu na mały stopień stosowania źródeł energii odnawialnej na terenie gminy Augustów należy promować rozwój wszystkich rodzajów w stopniu właściwym do zasobów i warunków lokalnych.

Zakłada się, m. in.:

- rozwój małej energetyki i wodnej – z wykorzystaniem przede wszystkim istniejących i projektowanych zbiorników wodnych;
- rozwój pomp ciepła – na potrzeby grzewcze budownictwa jednorodzinnego, do ogrzewania dużych obiektów, do klimatyzacji i chłodzenia oraz w rolnictwie;
- rozwój energetyki wykorzystującej biomasę – wykorzystanie masy pochodzącej z rolnictwa;
- rozwój energetyki słonecznej – wykorzystanie energii słonecznej w sezonie letnim do podgrzewania wody użytkowej oraz w suszarnictwie i systemach grzewczych;
- budowa farm fotowoltaicznych (PV).

Proponowane kierunki rozwoju:

- wykorzystanie istniejących odpadów przemysłu drzewnego i leśnego;
  - wymiana kotłów starszego typu na nowoczesne kotły spalające drewno z jego zgazowaniem;
  - rozwój nowych kierunków w rolnictwie – uprawa roślin energetycznych; zwiększenie powierzchni upraw roślin rzepakowych;
  - zagospodarowanie gruntów odłogowanych i ugorów na produkcję, tzw. zielonej energii;
  - zagospodarowanie na cele energetyczne nadwyżek rzepaku, słomy zbóż, kukurydzy;
  - budowa kotłowni opalanych słomą;
  - rozwój lokalnych agrofinerii;
  - wspieranie rozwoju elektrowni biogazowych;
  - pozyskiwanie biogazu z fermentacji osadów z oczyszczalni, w których przewiduje to technologia obiektu;
  - pozyskiwanie biogazu wysypiskowego
- oraz inne.

8. Kierunki rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, teleinformatycznej i sieci szerokopasmowe

Dobre wyposażenie w infrastrukturę telekomunikacyjną, teleinformatyczną i sieci szerokopasmowe podnosi atrakcyjność obszaru dla rozwoju różnorodnych form działalności. W planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać możliwości lokalizacji i budowy urządzeń i sieci teletechnicznej wraz z rezerwacją terenu na powyższe media

W działaniach zmierzających w kierunku rozwoju gminy duże znaczenie ma rozwój następujących sieci.

Telekomunikacja, łączność publiczna

Obszar gminy jest telefonizowany, a istniejąca sieć zabezpiecza potrzeby mieszkańców w tradycyjnej sieci telekomunikacyjnej. Na terenie Gminy Augustów nie występują problemy związane z telekomunikacją. Istniejąca sieć zabezpiecza potrzeby mieszkańców w wystarczającym zakresie. Zwiększa się dostępność do sieci informatycznej.

Obecnie należałoby:

- modernizować istniejące sieci;
- zwiększyć liczbę abonentów;
- zwiększyć ofertę programową usług telefonicznych;
- w dalszym ciągu rozwijać telefonię komórkową;
- zwiększyć dostęp do sieci informatycznej oraz sieci szerokopasmowych.

Urządzenia telekomunikacyjne nie są uciążliwe, nie wymagają stosowania stref ochronnych.

Inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami można lokalizować na obszarze gminy zgodnie z przepisami odrębnymi. W zakresie telekomunikacji przewiduje się:

- zapewnienie technicznej i przestrzennej dostępności do systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej;

- lokalizację sieci telekomunikacyjnych w technologiach tradycyjnych, jak i nowych, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej;
- objęcie terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych wojewódzkich i krajowych;
- rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych lub bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi w gminie i regionie.

Ponadto ustala się:

- przy zmianie rzędnych wysokościowych terenu przy istniejącej infrastrukturze teletechnicznej należy zachować co najmniej 0,7 m głębokości przykrycia liczonej od poziomu nawierzchni do górnej powierzchni istniejącej sieci teletechnicznej;
- w przypadku wystąpienia kolizji istniejącej sieci telekomunikacyjnej z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego należy wystąpić do zarządcy sieci o określenie warunków technicznych przebudowy lub zabezpieczenia urządzeń teletechnicznych;
- w planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić lokalizację i budowę nowych urządzeń i sieci teletechnicznej wraz z rezerwą terenu.

W zakresie telekomunikacji przyjmuje się następujące kierunki:

- rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej należy prowadzić w oparciu o ustawę z dnia 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne;
- zaleca się rozwój usług i sieci telekomunikacyjnych w zakresie urządzeń sieci przewodowej oraz bezprzewodowej;
- wskazuje się budowę linii światłowodowych.

Sieci szerokopasmowe

Ustala się rozwój sieci szerokopasmowej wraz z niezbędnymi węzłami i urządzeniami technicznymi. W ramach realizacji sieci zakłada wykorzystanie obecnej infrastruktury oraz budowę nowej. W przypadku budowy nowych odcinków zaleca się lokalizowanie sieci wzdłuż utwardzonych dróg, w szczególności powiatowych i gminnych.

ROZDZIAŁ VII.

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Stosownie do definicji zawartej w art. 2 pkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do inwestycji celu publicznego, które można zaliczyć do celów o znaczeniu lokalnym, należą:

- 1) drogi zbiorcze (powiatowe) i lokalne (gminne);
- 2) sieci infrastruktury technicznej o zasięgu lokalnym, ujęcia wody, oczyszczalnia ścieków, urządzenia utylizacji odpadów;
- 3) urządzenia służące ochronie środowiska, budowa ośrodków sportowo – rekreacyjnych, utrzymanie przyrodniczych powiązań wzdłuż rowów melioracyjnych;
- 4) sieć rowów melioracyjnych i zbiorników wodnych;
- 5) urzędy organów władzy, administracji, w tym urząd gminy;
- 6) obiekty na potrzeby obronności państwa: policja, straż pożarna;
- 7) szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoły średnie;
- 8) obiekty ochrony zdrowia i opieki społecznej, ośrodki zdrowie, przedszkola;
- 9) zakładanie i utrzymanie cmentarzy;
- 10) ochrona lokalnych dóbr kultury: miejsca pamięci narodowej, cmentarzy, mogił;
- 11) inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mogą występować na całym obszarze gminy Augustów.

Należą do nich:

- rozwój infrastruktury społecznej i edukacji, stosownej do potrzeb i aspiracji mieszkańców, z poszanowaniem odrębności narodowych, kulturowych i religijnych;
- rozwój infrastruktury technicznej uwzględniającej wartości środowiska naturalnego;
- unowocześnianie rolnictwa w dostosowaniu do specyfiki przestrzeni produkcyjnej;
- ochrona, wzbogacanie oraz racjonalne wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju turystyki i wypoczynku.
- kontynuacja melioracji na terenie gminy;
- stworzenie całorocznej bazy noclegowej;
- stworzenie bazy agroturystycznej na ok. 500 miejsc;
- zorganizowanie tras turystycznych przebiegających przez obszar gminy Augustów
- zorganizowanie ścieżek rowerowych: zorganizowanie dwóch tras turystyki pieszej, zorganizowanie turystyki konnej (jeździeckiej).
- rozwój muzealnictwa: Janówka (Muzeum Armii Krajowej), Białobrzegi (Muzeum Kanału Augustowskiego i Gen I. Prądzyńskiego), Netta Folwark (Muzeum Regionalne);
- rozbudowa bazy rekreacyjno – sportowej;
- budowę boisk szkolnych;
- stworzenie sieci punktów gastronomicznych;
- stworzenie warunków rozwoju drobnej wytwórczości;
- budowa dróg;
- budowa infrastruktury technicznej;
- budowa oświetlenia.

Przyjmuje się wyżej wymienione zadania wynikające z powyższych dokumentów do realizacji w niniejszym Studium. W studium zapewniono tereny na realizację powyższych zadań.

Studium dopuszcza wyznaczenie nowych terenów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planach miejscowych, w przypadku zaistnienia takiej konieczności.

ROZDZIAŁ VIII.

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1

Realizacja polityki przestrzennej w zakresie rozmieszczenia inwestycji celu publicznego odbywać się będzie z uwzględnieniem ustaleń z następujących dokumentów strategicznych o znaczeniu krajowym, wojewódzkim i lokalnym:

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KZPK 2030)

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju” stanowi podstawowy dokument o charakterze studialno – planistycznym, przedstawiający wykładnię poglądów na temat polityki przestrzennej państwa. W dokumencie tym znalazły się następujące elementy odnoszące się do obszaru województwa podlaskiego:

- 1) rozwijanie sieci informatycznych i zapewnienie równego do nich dostępu na całym obszarze Polski, przy upowszechnianiu korzystania z internetu w szkolnictwie, administracji publicznej i biznesie, co pozwoli wyrównać szanse mieszkańców całego kraju na włączenie się do tworzenia społeczeństwa informatycznego, a tym samym uzyskanie zdolności do efektywnego funkcjonowania w gospodarce opartej na wiedzy;
- 2) stymulowanie zwiększenia mobilności studentów (poprzez systemy stypendialne), ułatwiające młodemu pokoleniu wydobyć się z obszarów zapaści gospodarczej i społecznej i uzyskanie wykształcenia, jak również wspieranie właściwych instytucji i organizacji w stwarzaniu materialnych możliwości zwiększenia tej ruchliwości;

- 3) udzielanie pomocy władzom regionalnym i lokalnym w osiągnięciu poprawy stanu technicznego i modernizacji lokalnej infrastruktury drogowej, w celu wsparcia rozwoju małego biznesu, turystyki i rekreacji w obszarach peryferyjnych.

W celu przyspieszenia rozwoju obszaru przyjęto podjęcie następujących działań i zastosowanie instrumentów polityki przestrzennego zagospodarowania:

- 1) stymulowanie rozwoju czterech dużych miast (Białystok, Lublin, Olsztyn i Rzeszów);
- 2) przyspieszenie budowy wschodnich odcinków transeuropejskich i krajowych sieci infrastrukturalnych, aby powiązać Polskę Wschodnią z Europą;
- 3) rozwijanie i modernizację regionalnej i lokalnej infrastruktury transportowej;
- 4) przyspieszone rozwijanie infrastruktury społeczeństwa informatycznego;
- 5) oddziaływanie na rozwój przygranicznych regionów: Białorusi, Ukrainy, Litwy i Obwodu Kaliningradzkiego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego wraz z okresową oceną

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego został zatwierdzony Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowaną w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026).

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (PZPWP) kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa zostały określone dla obszaru całego województwa w zakresie: ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, antropogenicznego i kulturowego, rozwoju funkcji gospodarczych, infrastruktury transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej oraz zagadnień obronnych i antykrzysowych oraz dla 4 wyodrębnionych obszarów funkcjonalnych – centralnego, zachodniego, północnego i południowego oraz wyodrębnionych w nich wymagających szczególnej polityki przestrzennej obszarów problemowych. Gmina Augustów znalazła się w obszarze północnym.

Kierunki zagospodarowania określone dla obszaru północnego w zakresie dotyczącym gminy Augustów

Dla obszaru północnego, w którym zlokalizowana jest gmina Augustów w PZPWP ustalono niżej wskazane kierunki rozwoju. Dominującymi funkcjami obszaru będą: rolnictwo oraz turystyka i wypoczynek. Funkcjami uzupełniającymi będą: przemysł, leśnictwo i lecznictwo uzdrowiskowe.

I tak wzmocnienie bazy materialnej dla miasta Augustowa wymagać będzie wspólnych działań dla prawidłowej realizacji powyższych funkcji i dotyczyć będzie w szczególności:

- w zakresie turystyki i wypoczynku: zlikwidowania substandardowej i degradującej walory przyrodnicze bazy rekreacyjnej zlokalizowanej na obrzeżach miasta, uporządkowania gospodarki ściekowej i systemów grzewczych, w pozostałych obiektach wypoczynkowych wspierania podnoszenia standardów jakościowych bazy wypoczynkowej;
- w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego tworzenia warunków planistycznych, terenowych i infrastrukturalnych do realizacji dzielnicy sanatoryjnej i parku zdrojowego;
- w zakresie bazy sportowej: modernizacji i rozbudowy bazy urządzeń i obiektów sportowych (hala sportowa, boiska sportowe);
- w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego działań planistycznych i rewaloryzacyjnych obejmujących zabytkowe założenia urbanistyczne miejskie oraz obiekty i urządzenia Kanału Augustowskiego;
- w zakresie infrastruktury transportowej: realizacji odcinków zwartej zabudowy miasta ciągami dróg krajowych Nr S 8 i Nr 61, modernizacji linii kolejowej „Rail Baltica”, w tym likwidacji kolizji z ruchem miejskim i elektryfikacji, zmodernizowania infrastruktury Kanału Augustowskiego w celu jego turystycznego wykorzystania w skali międzynarodowej, dostosowania infrastruktury drogowej do potrzeb ruchu turystycznego, w tym zapewnienia terenów dla realizacji: MOP, stacji obsługi technicznej, tras rowerowych rangi

międzynarodowej (Biała Piska – Augustów – Lipszczany – Grodno) i krajowej (Augustów, Płaska, Ateny);

- w zakresie infrastruktury technicznej: rozbudowę kanalizacji sanitarnej, doprowadzenie gazu ziemnego dla potrzeb grzewczych i produkcyjnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w uzdrowisku, budowy RPZ 110/15 kV wraz z linią zasilającą, modernizacji RPZ 110/15 kV i budowy linii 110 kV Augustów – Sejny.

Kierunki ochrony środowiska przyrodniczego

- wdrożenie „Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000” na obszarach prawnie chronionych (parków narodowych i krajobrazowych, rezerwatów i chronionego krajobrazu) oraz wymagających ochrony, w tym na obszarach: Ostoi Wigierskiej, Puszczy Augustowskiej;
- opracowanie planów ochrony rezerwatów, a następnie planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego tych obszarów uwzględniających ustalenia zawarte w planach ochrony;
- ustanowienie transgranicznych obszarów chronionych: „Suwalsko – Wysztywieckiego” i „Trzy Puszcze”, sporządzenie planów ich ochrony i zagospodarowania, a następnie ich wdrożenie.

Kierunki ochrony środowiska kulturowego

- prowadzenie polityki zasad ochrony i kształtowania środowiska kulturowego szczególnie wobec najcenniejszych terenów i obiektów;
- tworzenie warunków przestrzennych do współpracy transgranicznej z Litwą, Białorusią i województwem warmińsko-mazurskim w zakresie ochrony i racjonalnego zagospodarowania walorów środowiska kulturowego;
- twórcze kontynuowanie lokalnych tradycji oraz nawiązywanie do wartościowych historycznych sposobów aranżacji przestrzeni publicznych i form zabudowy.

Kierunki rozwoju funkcji społecznych

Dostosowanie potencjału infrastruktury społecznej do potrzeb wynikających z funkcji i wymogów współczesności, w tym ochrony tożsamości narodowej, wymagać będzie:

- w zakresie nauki i szkolnictwa: równomiernego rozmieszczenia w obszarze funkcjonalnym obiektów szkolnictwa średniego, rozwoju i podniesienia standardu bazy oświatowej;
- w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej: wspierania działań na rzecz utrzymania i rozwoju Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach i szpitali powiatowych w Augustowie i Sejnach;
- tworzenie bazy materialnej do edukacji wypoczynku i integracji osób niepełnosprawnych, w tym tworzenia warunków do rozwoju i poprawy funkcjonowania pomocy środowiskowej i zabezpieczenia spokojnej starości;
- w zakresie sportu i wypoczynku codziennego i świątecznego: tworzenia warunków przestrzennych i infrastrukturalnych do realizacji boisk i sal gimnastycznych przy gimnazjach i udostępnianie ich po godzinach lekcyjnych dla rekreacji i sportu ludności, podnoszenia standardu i wyposażenia istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej, tworzenia warunków przestrzennych do realizacji nowych obiektów rekreacyjnych (parków, ścieżek zdrowia i rowerowych, plaży, kąpielisk, przystani wodnych).

Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych - rolnictwo

Obszar funkcjonalny północny, w którym znajduje się gmina Augustów charakteryzuje się niskim wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, dużym udziałem lasów w strukturze użytków, a także bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu i dużą ilością wód powierzchniowych.

Głównymi kierunkami rozwoju rolnictwa w obszarze będzie dalszy rozwój gospodarstw specjalizujących się w chowie bydła mlecznego w rejonach do tego predysponowanych o wykształconych tradycjach produkcyjnych tego typu oraz rolnictwa ekologicznego i agroturystyki – w szczególności na terenach objętych europejskim programem ochrony środowiska NATURA 2000 i turystycznych.

Kierunkami rozwoju rolnictwa w obszarze północnym będą:

- specjalizacja produkcji rolniczej;
- racjonalne zagospodarowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz poprawa jej jakości;
- rozwój i unowocześnianie przemysłu rolno – spożywczego, usług rolniczych i instytucji otoczenia rolnictwa.

Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych - leśnictwo

Kierunki zagospodarowania lasów w obszarze funkcjonalnym winny uwzględniać „Zasady zagospodarowania i użytkowania lasów”, także kierunki „Ochrony lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów. Ponadto:

- zalesiania gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolnej, a istotnych dla ekologii i turystyki, z uwzględnieniem „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, szczególnie w gminach Bakałarzewo, Filipów, Jeleniewo, Lipsk, Przerośl, Suwałki i Sztabin;
- zwiększanie społecznej funkcji lasów i niwelowanie konfliktów z ich funkcjami produkcyjnymi (miejsca pracy, źródła drewna i runa leśnego, a walory rekreacyjne i warunki ich wykorzystania).

Kierunki rozwoju przemysłu i przedsiębiorczości

Kierunkami rozwoju przemysłu i przedsiębiorczości będzie: preferowanie rozwoju przemysłów: spożywczego, drzewnego, lekkiego i mineralnego bazujących na miejscowych surowcach i na technologiach przyjaznych dla środowiska oraz tworzenie korzystnych warunków przestrzennych do działalności instytucji wspierających rozwój małych i średnich firm – agencji, fundacji, instytucji doradczych i promocyjnych.

Turystyka i wypoczynek, których kierunkami rozwoju będzie: likwidacja bazy substandardowej i degradującej walory przyrodnicze i rekreacyjne, wykreowanie mikroregionów turystyczno – wypoczynkowych, z programami urzędzeń obsługi stosownymi do specyfiki ich walorów i pojemności środowiskowej, wsparcie rozwoju agroturystyki na całym obszarze funkcjonalnym, zagospodarowanie szlaków turystycznych: wodnych – na rzekach Czarnej Hańczy, Biebrzy i Rospudzie oraz na Kanale i jeziorach Augustowskich, rowerowego – Hanzeatyckiego z Lizbony w kierunku Białorusi i Litwy, pieszego szlaku E11 – Europejskiego Szlaku Dalekobieżnego.

Kierunki rozwoju infrastruktury transportowej

Kierunki rozwoju w obszarze funkcjonalnym obejmują: dostosowanie dróg krajowych Nr 8, 16 i 61 do ruchu tranzytowego, modernizację i przebudowę dróg wojewódzkich z obejściami wsi Filipów, Bakałarzewo, Raczek, Jeleniewo, Krasnopol oraz miast Sejny i Lipsk, modernizację linii kolejowej Sokółka – Suwałki - Trakiszki i Suwałki – Olecko poprzez ich elektryfikację i likwidację kolizji z ruchem drogowym i pieszym, modernizację urządzeń hydrotechnicznych Kanału Augustowskiego.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

- w zakresie elektroenergetyki uwzględnienie „Zasad rozwoju infrastruktury energetycznej” i stosownych zadań z „Kierunków rozwoju systemów infrastruktury elektroenergetycznej”, w tym w szczególności: realizacja stacji 110/20 kV dla potrzeb elektryfikacji kolei w Augustowie, Sztabinie, Raczkach wraz z liniami 110 kV;
- w zakresie gospodarki wodą i ściekami uwzględnienie „Zasad rozwoju infrastruktury”;
- w zakresie gospodarki odpadami uwzględnienie zasad jw. poprzez: wprowadzenie programów selektywnej zbiórki odpadów szczególnie na terenach wiejskich, rozwiązanie problemu utylizacji odpadów niebezpiecznych;
- w zakresie gazownictwa uwzględnienie „Zasad rozwoju infrastruktury energetycznej”, oraz stosownych zadań z „Kierunków rozwoju systemów infrastruktury gazowniczej”, w tym: sporządzenie koncepcji gazownictwa dla całego obszaru z uwzględnieniem potrzeb bytowo – komunalnych, technologicznych i energetycznych, budowa sieci wysokiego i średniego ciśnienia oraz stacji redukcyjnych w pierwszej kolejności dla terenów najbardziej zurbanizowanych, turystyczno – wypoczynkowych i chronionych.

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zadania wynikające z Programu Wojewódzkiego to:

- komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Województwa Podlaskiego (Centrum Obsługi Informacji średnio co 40 km) – obszar całego województwa;
- wspomaganie zarządzania województwem przez administrację samorządową – obszar całego województwa.

Potencjalne zadania o charakterze ponadlokalnym wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego zawarte w programach rozwoju kultury to, m.in.:

- systematyczna poprawa bazy lokalowej muzeów;
- organizacja muzeów społecznych lub regionalnych, izb rękodzieła ludowego, warsztatów rękodzielniczych i innych;
- budowa ścieżek zdrowia w potencjalnych miejscowościach uzdrowiskowych;
- budowa nowych kempingów, pól biwakowych, schronisk, bazy gastronomicznej, itp.;
- przekształcenie budynków byłych szkół w schroniska młodzieżowe oraz obiekty turystyki kwalifikowanej;
- tworzenie ośrodków turystyki jeździeckiej i szlaków turystyki konnej, szczególnie w rejonach puszczy.

Potencjalne zadania wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa – wnioski zgłoszone przez instytucje i samorządy lokalne, to

- sukcesywna modernizacja i rozbudowa obiektów szkolnych;
- organizacja tras rowerowych międzynarodowych;
- renowacja i modernizacja Kanału Augustowskiego wraz z budową obiektów obsługi ruchu turystycznego i uruchomieniem wodnego przejścia granicznego;
- R 11 (Ateny - Przylądek Północny) Długobórz - Zambrów - Wygoda - Łomża - Wizna - Sambory - Brzostowo - Łoje Awissa - Ruda - Pieńczykowo - Kuligi - Tajno Łanowe - Śluza Sosnowo - Kopiec - Barszcze - Augustów - Serwy - Danowskie - Bryzgiel - Stary Folwark - Maćkowa Ruda - Karolin - Sejny - Żegary - Dusznica – Ogrodniki.

Potencjalne zadania kierunków rozwoju systemu WN, wynikające z planów rozwoju Zakładu Energetycznego Białostok S.A. – krótkoterminowych i perspektywicznych, to:

- Budowa napowietrznych linii WN 110 kV tj.: RPZ Augustów 2 - RPZ Sztabin;
- Modernizacja istniejących linii WN 110 kV napowietrznych - RPZ Dąbrowa Białostocka - RPZ Augustów.

Potencjalne zadanie programów rządowych wynikające z długoterminowych planów rozwoju PGN i G S.A. w zakresie budowy gazociągu tranzytowego BIAŁORUŚ - ROSJA (obwód Kaliningradzki) – zasilanie alternatywne dla zachodnich i północnych obszarów województwa:

- tłocznia Iwacewicz (Białoruś) – Lipszczany – Lipsk – Augustów – Raczek DN 1000;
- Augustów - Raczek - Gołdap DN 800.

Potencjalne zadania kierunków rozwoju systemu gazowniczego wysokiego ciśnienia, wynikające z planów rozwoju Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. – krótko i długoterminowych to budowa gazociągów w/c wraz ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi pierwszego stopnia:

- Raczek - Augustów - Lipsk DN 400.

Potencjalne zadania kierunków rozwoju systemu gazociągów w/c wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego zakresie budowy gazociągów wysokiego ciśnienia wraz ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi I stopnia:

- od gaz. w/c Lipsk - Augustów - Bargłów Kościelny – Rajgród.

Potencjalne zadania programów rządowych dotyczące dróg krajowych to:

- droga Warszawa – granica województwa – Białostok – Suwałki – Budzisko – granica państwa z Litwą;
- budowa obwodnicy m. Augustowa;
- wzmocnienie nawierzchni do 115 kN/oś Białostok – Suwałki;
- kontynuacja przebudowy drogi na odcinkach Stawiski – Szczuczyn – Grajewo – Rajgród – Augustów do parametrów kl. GP.

Potencjalne zadania programów rządowych i samorządowych dotyczące przebudowy linii kolejowych:

- Warszawa – Białystok – Sokółka – Suwałki – Trakiszki – granica państwa (Rail Baltica) do parametrów międzynarodowych polegać będzie na: budowie 2 toru na odcinkach jednotorowych, elektryfikacji linii na odcinku Sokółka – Suwałki – Trakiszki – granica państwa, dostosowaniu linii do kursowania pociągów z prędkością w ruchu pasażerskim 160 km/h i towarowym 120 km/h przy nacisku 225 kN/oś, sukcesywnej budowie dwupoziomowych przecięć z trasami drogowymi

Potencjalne zadania programów samorządowych, to:

- drogi wojewódzkie (rozpoczęcie lub kontynuacja robót): Raczek – Augustów – Lipsk – gr. Państwa na odc. Raczek – Augustów;
- przebudowa mostów na rzekach i ciekach bez nazwy (c.b.n.) w ciągach dróg wojewódzkich: Raczek – Augustów – Lipsk – gr. Państwa - rz. Głęboka w Dowszpuździe, c.b.n. w Sajenku.

Potencjalne zadania programów rządowych lub samorządowych, to:

- budowa drogi ekspresowej 2 jezdniowej na odcinku węzeł Choroszcz – Knyszyn i jednojezdniowej na odcinku Knyszyn – Korycin – Augustów – Suwałki – Budzisko;
- budowa 1 jezdniowej drogi ekspresowej na odc. Łomża – Augustów;
- modernizacja stacji uzdatniania wody w Augustowie i rozbudowa sieci wod. – kan.

Potencjalne zadania programów wojewódzkich wynikające z polityki i zamierzeń inwestycyjnych zarządów powiatów, miast i gmin oraz z kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa:

- modernizacja stacji uzdatniania wody w Augustowie i rozbudowa sieci wod. – kan.
- budowa scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej dla jednostek osadniczych w zlewniach jezior Pojezierza Augustowskiego.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Potencjalne zadania kierunków rozwoju systemu, wynikające z informacji poszczególnych samorządów i TP S.A. - potencjalne zadania kierunków rozwoju systemów teleinformatycznych (BIAMAN, PIONIER):

- budowa Regionalnej szerokopasmowej infrastruktury telekomunikacyjnej na potrzeby społeczeństwa informacyjnego w woj. podlaskim, powiązanej ze strukturą sieci PIONIER;
- budowa linii światłowodowych do siedzib władz samorządowych miast i gmin woj. podlaskiego.

Dla realizacji powyższych celów należy zabezpieczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tereny.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku

Strategię Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku przyjęto Uchwałą Nr 150/2157/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 19 marca 2013 r.

W Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku przyjęto następującą wizję, która stanowi próbę zobrazowania stanu regionu w przyszłości i jest formą przekazu, mającą zobrazować aspiracje władz samorządowych:

„Województwo podlaskie: zielone, otwarte, dostępne i przedsiębiorcze.”

Sformułowana wizja województwa podlaskiego w horyzoncie czasowym do 2030 roku wymagać będzie determinacji i konsekwencji w realizacji wytyczonych trzech wzajemnie powiązanych celów strategicznych:

- rozwój przedsiębiorczości;
- powiązania krajowe i międzynarodowe;
- jakość życia.

U podstaw skutecznej realizacji celów strategicznych będą cele horyzontalne, których wątki przenikają cele strategiczne:

- wysokiej jakości środowisko przyrodnicze podstawą harmonii aktywności człowieka i przyrody;
- infrastruktura techniczna i teleinformatyczna.

Przyjęte cele strategiczne zakładają równoległe prowadzenie działań na trzech kierunkach, tak aby zapewnić odpowiednio:

- Wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarki;
- Rozwój krajowych i międzynarodowych powiązań społeczno- gospodarczych regionu;
- Wzrost jakości życia mieszkańców.

W Strategii ustalono główne kierunki interwencji, m.in.

- wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych;
- wspieranie działalności B+R w przedsiębiorstwach;
- poprawa dostępności do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dostosowanego do potrzeb rynku pracy;
- ograniczanie energo - i materiałochłonności;
- produkcja energii ze źródeł odnawialnych;
- rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej;
- przebudowa systemu energetycznego;
- wspieranie rozwoju infrastruktury gazowej;
- dostępność terenów inwestycyjnych;
- ochrona wspólnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza;
- poprawa zewnętrznej dostępności transportowej regionu;
- system transportu publicznego;
- rozwój nowoczesnych, dobrze adresowanych usług społecznych;
- kształtowanie prozdrowotnego stylu życia;
- ochrona powietrza, gleb, wody i innych zasobów;
- efektywny system gospodarowania odpadami;
- gospodarka niskoemisyjna (w tym efektywność energetyczna);
- ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych oraz odtwarzanie i renaturalizacja ekosystemów zdegradowanych.

Gmina Augustów wymaga działań w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym teleinformatycznej. Dostęp do nowoczesnej infrastruktury będzie wpływał pozytywnie na gminę typowo rolniczą, jak i turystyczną, przy jednoczesnym otwarciu na lokalną przedsiębiorczość.

Inwestycje publiczne o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Augustów

Zgodnie z definicją „celu publicznego” określoną w ustawie o gospodarce nieruchomościami do inwestycji celu publicznego, które można zaliczyć do celów o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Augustów należą:

- 1) opieka nad zabytkami objętymi ochroną konserwatora zabytków:
  - ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego;
  - ochrona w formie stref;
  - ochrona planistyczna;
- 2) budowa i utrzymanie dróg publicznych:
  - istniejąca i modernizowana droga wojewódzka nr 743;
  - przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej z drogą gminną w miejscowości Oblasy – projektowane rondo;
- 3) układy przesyłowe energetyki;
- 4) projektowany gazociąg – przebieg do ustalenia w planie miejscowym;
- 5) Obszary chronionego krajobrazu;
- 6) Obszary NATURA 2000.

Przyjmuje się wyżej wymienione zadania wynikające z powyższych dokumentów do realizacji w niniejszym Studium bez rozstrzygania ich przebiegu.

Dla inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Studium dopuszcza wyznaczenie nowych terenów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planach miejscowych, w przypadku zaistnienia takiej konieczności.

ROZDZIAŁ IX.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W Studium wskazuje się obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości oraz obszarów przestrzeni publicznej oraz obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe dla:

- obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów (programy zawierają zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym - art. 10 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym);
- dla obszarów pomników zabytku i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami odrębnymi – w gminie obszary takie nie występują;
- dla terenów objętych planem generalnym na mocy przepisów ustawy Prawo lotnicze – w gminie Augustów tereny takie nie występują;
- dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej – w gminie Augustów strefy takie nie występują;
- dla nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od Wojsk Federacji Rosyjskiej – w gminie Augustów nieruchomości takie nie występują;
- dla nieruchomości zajętych pod byłe lotniska wojskowe przekazanych właściwym jednostkom samorządu terytorialnego – w gminie Augustów nieruchomości takie nie występują;
- dla terenów parków kulturowych – na terenie części gminy Augustów planuje się utworzenie parku kulturowego, jego utworzenie nastąpi w oparciu o przepisy odrębne; w Studium wskazano orientacyjne granice parku.

Nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów zamkniętych, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne – dotyczy terenów kolejowych Polskich Linii Kolejowych S.A.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze znosi obowiązek sporządzania planów miejscowych dla terenów górniczych, jedynie dopuszcza możliwość sporządzenia planu, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska. Nie ma obowiązku sporządzania planów miejscowych obejmujących tereny górnicze.

Nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W Studium nie wskazuje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości. Zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości zostaną określone w planach miejscowych – zgodnie z przepisami odrębnymi.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest możliwe na każdym terenie w granicach administracyjnych gminy. Granice obszarów do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa się w „Analizie zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami obowiązującego Studium”.

2. Obszary przestrzeni publicznej

Stosownie do art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „obszary przestrzeni publicznej” to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające w nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.

Na terenie gminy Augustów nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Za przestrzeń o znaczeniu publicznym uznaje się tereny: dróg publicznych, tereny obiektów administracji, obiekty usług oświaty, zdrowia, ośrodki kultury, tereny zieleni urządzonej, sportu i rekreacji oraz cmentarze.

Wskazuje się utworzenie przestrzeni o charakterze centrowym w ramach poszczególnych jednostek, których zadaniem będzie stworzenie płaszczyzny integracji społecznej mieszkańców. Obszary te winny być kreowane wokół usług publicznych danej jednostki. W kreowaniu przestrzeni publicznych należy pamiętać, aby były dostępne dla osób niepełnosprawnych. Wskazane jest dążenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleni oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym tak, aby cechowała je jak największa wartość estetyczna.

ROZDZIAŁ X.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest istotnym instrumentem władz samorządowych w prowadzeniu gospodarki przestrzennej. Poza ograniczeniami wynikającymi z przepisów powszechnie obowiązujących tylko gmina ma możliwość uchwalając plany miejscowe ograniczyć wykonywanie prawa własności w sferze przeznaczenia terenów i warunków ich zabudowy i aktywnie wpływać na kształtowanie zagospodarowania podległej jej przestrzeni. Na terenie gminy Augustów obowiązują następujące plany zagospodarowania:

Tabela Nr 26. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

L.p.	Nazwa planu	Podstawa uchwalenia planu	Publikacja w Dzienniku Urzędowym Woj. Podlaskiego
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położnych w ciągu projektowanej drogi Nr S19	uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 30 czerwca 2000 roku	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2000 roku, poz. 284
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działek nr ew. 232/1 i 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka	Uchwała Nr VI/52/11 Rady Gminy Augustów z dnia 15 czerwca 2011 roku	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 188 poz. 2265

Rada Gminy Augustów podjęła uchwałę Nr XXIV/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działki nr ew. 47/1 wraz z przyległym fragmentem drogi krajowej Nr 8 i drogi gminnej w obrębie wsi Żarnowo Pierwsze. Prac planistycznych nie podjęto.

Możliwe i konieczne jest sporządzanie z inicjatywy władz gminy planów miejscowych dla terenów poddanych presji wielu potencjalnych inwestorów (poza terenami wykluczonymi z zabudowy w Studium) np. przeznaczonych pod zabudowę usługową związaną z usługami lub obsługą turystyki. Planami miejscowymi winny być objęte obszary poszerzone o sąsiednie tereny niezbędne do zapewnienia związków funkcjonalnych z otoczeniem.

Przy wyborze kolejności sporządzania planów miejscowych, ze względu na ich koszt należy kierować się następującymi przesłankami:

- 1) możliwością rozwiązania problemów przestrzennych zapisanych w art. 7 ust. 1 ustawy „samorządowej” jako zadania własne gminy,
- 2) preferowaniem terenów, których zabudowa zwiększy zawartość przestrzenną układu osadniczego gminy,
- 3) gdy, zmiana sposobu wykorzystania terenów zwiększy wydatnie wpływy do budżetu gminy,
- 4) istniejące w miarę sprecyzowane pewne zamierzenia inwestycyjne w stosunku do konkretnych terenów,
- 5) istniejącą możliwość współfinansowania kosztów sporządzania planów miejscowych z zewnętrznego zasilania budżetu gminy.

Przy sporządzaniu planów miejscowych nową zabudowę wprowadzać w nawiązaniu do istniejącego układu komunikacyjnego oraz infrastruktury technicznej i społecznej w celu zmniejszenia kosztów jej realizacji.

W Studium wskazuje się tereny do sporządzenia planu lub zmiany obowiązującego planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego:

- obszar w granicach jednostki administracyjnej Janówka, Białobrzegi i Rutki Nowe (dopuszcza się etapowanie);
- tereny w granicach ochrony konserwatorskiej;
- tereny planowanych zalesień – o ile zalesienie ma uzyskać dofinansowanie, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- obszary predysponowane do zorganizowanej działalności gospodarczej;
- obszary rozwoju funkcji turystycznych;
- obszary rozwoju funkcji turystycznych w sąsiedztwie Kanału Augustowskiego;
- zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położonych w ciągu projektowanej drogi Nr S19;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią

oraz innych w zależności od potrzeb.

W planach miejscowych należy zapewnić możliwości rozwoju sieci oraz ich eksploatację. Sieci powinny być prowadzone w miarę możliwości na terenach ogólnodostępnych, a w przypadku takich możliwości dopuszcza się prowadzenie na terenach prywatnych działek.

ROZDZIAŁ XI.

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Urbanizacja oraz rozwój infrastruktury technicznej i transportowej pociąga za sobą ingerencję w zasoby przyrodnicze i niejednokrotnie degradację elementów ekosystemu przyrodniczego.

Podstawowym aktem prawnym regulującym ochronę gleb jest ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Regulacja ta ma na celu zapobieganie wyłączaniu gruntów

rolnych i leśnych z użytkowania rolniczego i leśnego oraz przeciwdziałanie utracie wartości użytkowej gleb w wyniku procesów degradacji.

Podstawowe założenia ustawy dotyczą ochrony funkcji produkcyjnych gleb. Ochrona funkcji siedliskowych i retencyjnych gleb, niezwiązanych z produkcją rolniczą, wyraża się poprzez ograniczenie możliwości przeznaczania pod zabudowę gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej.

Celem ustawy jest również zachowanie torfowisk i oczek wodnych traktowanych jako naturalne zbiorniki wodne.

W planowaniu przestrzennym wycena wartości użytkowej gleb stanowi dość istotne kryterium, a szczególnej ochronie podlegają grunty wysokich klas bonitacyjnych I-III - włączenie tych gruntów z rolniczego użytkowania wymaga zgody Ministra Rolnictwa.

Bezpośredni wpływ rozwoju urbanizacji infrastruktury technicznej i transportowej na gleby polega na ich wyłączeniu z produkcji rolniczej, a miarą niekorzystnych przekształceń jest preferencyjne wyłączanie gleb o wysokiej wartości użytkowej. Na niektórych obszarach wyłączanych z użytkowania udział gleb dobrych i gruntów organicznych jest większy od ich udziału w pokrywie glebowej danej jednostki krajobrazowej bądź administracyjnej.

Do bezpośrednich skutków realizacji inwestycji liniowych należy również zakłócenie stosunków wodnych powstałe w wyniku odwodnienia terenów przyległych. Z punktu widzenia ochrony retencyjnych funkcji krajobrazu szczególnie niekorzystnym przebiegiem dla inwestycji liniowych są lokalizacje w obszarach o dużym udziale gleb hydrogenicznych, a w szczególności: torfowych, murszowych, mułowych i torfowo-mułowych. Fragmentacja tych gleb zdecydowanie zmniejsza zdolność retencji wody w krajobrazie w wyniku obniżenia lustra wody gruntowej, co znacznie zmniejsza zdolność retencji wody w krajobrazie w wyniku obniżenia lustra wody gruntowej, co może prowadzić do ich stopniowej mineralizacji, zmniejszenia miąższości profilu i jego pojemności wodnej.

2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenach lasów stanowiących własność Skarbu Państwa zrównoważoną gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzania lasu dostosowane do szczególnych warunków siedliskowych. W przypadku lasów niebędących własnością Skarbu Państwa działalność gospodarczą regulują uproszczone plan urządzania lasów i inwentaryzacja lasów.

Ponadto, dla lasów ustala się:

- bezwzględne zachowanie istniejących kompleksów leśnych,
- dążenie do łączenia izolowanych enklaw leśnych,
- dalszą budowę szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, konnych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny, w celu ochrony lasów przed niezorganizowaną penetracją turystyczną,
- budowę ścieżek edukacyjnych w celu zwiększenia świadomości ekologicznej odwiedzających jej osób.

3. Obszary na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze

Obszary na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze – zostały omówione w Rozdziale III.

4. Obszary na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

Na terenie gminy Augustów nie ustala się obszarów leśnych do zmiany przeznaczenia na cele nieleśne. Nie wyklucza się jednak zmiany przeznaczenia niewielkich powierzchni gruntów leśnych na cele nieleśne, jeśli nastąpi taka konieczność na etapie sporządzania planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to w szczególności inwestycji celu publicznego, dróg i

infrastruktury technicznej oraz innych przeznaczeń terenu związanych z celem sporządzania planu, jeżeli nie można zastosować innych rozwiązań.

ROZDZIAŁ XII. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Na obszarze gminy Augustów występują następujące obszary zagrożenia powodziowego:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 2) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi dla gminy Augustów zostały wyznaczone w oparciu o następujące dokumenty sporządzone w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – rzeka Rospuda (Netta).

Do czasu przekazania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych uwzględnia się obszary wyznaczone na podstawie przepisów dotychczasowych, czyli w wym. studiach opracowanych na zlecenie Dyrektora RZGW w Warszawie.

Na rysunku Studium wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie – Załącznik Nr 2B. Po opracowaniu i przekazaniu Gminie Augustów map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego będą obowiązywać granice obszarów z tych map.

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

- 1) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych;
- 2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- 4) zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- 5) budowę, rozbudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;
- 6) prowadzenie akcji łodolamania.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwolnić od powyższych zakazów.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują również zakazy dotyczące lokalizowania przedsięwzięć, które mogą pogorszyć jakość wód w przypadku wystąpienia powodzi. Zakazy te określone są w ustawie Prawo wodne, zgodnie z którym na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się:

- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczy przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko);
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Oprócz wyżej wymienionych zakazów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wprowadza się również:

- zakaz lokalizacji zabudowy;
- zakaz składowania odpadów oraz środków mogących zanieczyścić środowisko w przypadku wystąpienia powodzi;
- nakaz likwidacji obiektów mogących zanieczyścić środowisko.

W zakresie działań przeciwpowodziowych, wskazuje się:

- weryfikację obszarów szczególnego zagrożonych powodzią i obszarów obejmujących tereny narażone na zalanie;
- budowę urządzeń wstrzymujących erozję wodną;
- budowę i unowocześnianie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego;
- budowę i modernizację systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego;
- utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracyjnych;
- dokonanie przeglądu i określenie zasadności utrzymania całego systemu przeciwpowodziowego i melioracyjnego;
- budowę i modernizację dróg dojazdowych do obiektów osłony przeciwpowodziowej;
- selekcję i wycinkę drzew i krzewów utrudniających swobodny przepływ kry lodowej i wezbrań za zgodą właściwych organów.

Ponadto w dolinie rzeki Rospudy w okresie roztopów i spływów wiosennych występuje szereg lokalnych wylewów w obniżeniach terenowych, stanowiących naturalne użytki zielone - łąki i pastwiska. Na obszarach zagrożonych powodzią nie występują tereny zagrożone osuwaniem skarp lub zboczy, na których należałoby wprowadzić zakaz zabudowy.

Ustalenia do planów miejscowych w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i obszarów obejmujących tereny narażone na zalanie

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary obejmujące tereny narażone na zalanie wskazane w Studium obejmuje się ochroną planistyczną. Na obszarach adaptuje się obiekty i urządzenia służące ochronie przed powodzią oraz dopuszcza się ich modernizację (unowocześnianie) i przebudowę. Zabrania się wykonywania robót, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią.

Dla zmniejszenia zagrożenia powodzią należy zapewnić odpowiednią przestrzeń dla wód wezbraniowych poprzez świadome kształtowanie zagospodarowania terenów narażonych na powódzie lub zalanie.

Ważne jest, aby na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią i obszarach obejmujących tereny narażone na zalanie nie były lokalizowane potencjalne źródła zanieczyszczeń, które mogą stworzyć zagrożenie jakości wód w czasie powodzi.

W związku z tym, że ustalenia planów miejscowych muszą być zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, wprowadzanie tych zapisów do planów miejscowych jest bezwzględnie obowiązkowe. Niezwykle ważne jest dostosowanie zakresu ustaleń planów miejscowych, nie tylko do lokalnych warunków środowiskowych, ale także do przepisów Prawa wodnego.

W ustaleniach miejscowych planów należy uwzględnić również ochronę wałów przeciwpowodziowych, wynikającą z art. 88 n ust. 1 ustawy, m. in. poprzez wprowadzanie zakazu wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów.

W zależności od stopnia i rodzaju zagrożenia powodziowego do planów miejscowych należy wprowadzać ustalenia minimalizujące skutki tych zagrożeń. Ustalenia powinny dotyczyć nie tylko wskazania terenów szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego i mapami ryzyka powodziowego, ale również takich, które narażone są na zalanie. Konieczne jest również wprowadzanie na tych obszarach stosownych zakazów, nakazów i ograniczeń, a w szczególności ustalenie:

- przeznaczenia terenów;
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- wymagań, wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu;
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu;
- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

Ponadto w dolinie rzeki Rospudy w okresie roztopów i spływów wiosennych występuje szereg lokalnych wylewów w obniżeniach terenowych, stanowiących naturalne użytki zielone - łąki i pastwiska.

Na obszarach zagrożonych powodzią nie występują tereny zagrożone osuwaniem skarp lub zboczy, na których należałoby wprowadzić zakaz zabudowy.

Obszary osuwania się mas ziemnych

Obszarami naturalnych zagrożeń geologicznych są tereny o znaczących spadkach terenu, zwłaszcza pozbawione szaty roślinnej, które w przypadku zwiększonej infiltracji wód opadowych, są najbardziej narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Prace ziemne na stokach prowadzić w taki sposób, aby nie powodować naruszenia ciągłości warstw skalnych, które mogą doprowadzić do ich osunięcia.

Po sporządzeniu Map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla powiatu augustowskiego, których sporządzenie jest przewidziane na lata 2025 – 2026 (dane z wykazu powiatów PIG, 2014 r. – System Osłony Przeciwośuwiskowej) należy stosować ustalenia zawarte w tych opracowaniach.

Nie dopuszcza się zabudowy kubaturowej na obszarach:

- w wąwozach i na zboczach o spadkach powyżej 20%, ze względu na naruszenia równowagi geodynamicznej stoków;
- na zboczach dolin rzecznych, z wyjątkiem terenów wskazanych w Studium;
- na zboczach wąwozów i w ich strefie o szerokości co najmniej 10 m.

Wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie osuwania się mas ziemnych

W działaniach na rzecz poprawy stanu sanitarnego wód i powierzchni ziemi (m. in. rozwoju kanalizacji sanitarnej, likwidacji dzikich wysypisk, ograniczenia zasięgu rolniczych zanieczyszczeń obszarowych) priorytet powinny posiadać obszary z silnie przepuszczalnym nadkładem (a więc warstwą suchą) co jest równoznaczne z dużą wrażliwością wód gruntowych na zanieczyszczenia.

Niezbędna jest również ochrona przed zniszczeniem utrzymującej się tam roślinności naturalnej, odtwarzanie jej na tych odcinkach, które są pozbawione tego naturalnego buforu biologicznego.

Możliwości samooczyszczania rzek są tym większe, im większe są powierzchnie zachowanych w dolinach mokradeł pozostających w związkach hydrodynamicznych z rzeką.

Natomiast w odniesieniu do krawędzi o charakterze podcięć erozyjnych ograniczających doliny rzeczne niezbędne jest, a w przypadku planowania zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie, ustanowienie strefy ochrony równowagi geodynamicznej form geomorfologicznych. W granicach tych stref, których szerokość powinna być co najmniej równa wysokości krawędzi, niezbędne jest wykluczenie wszelkiej zabudowy kubaturowej.

Pokrywa glebowa w gminie odznacza się małą odpornością na erozję wietrzną. Oznacza to duże – w tym aspekcie – potrzeby fitomelioracji terenów rolnych.

Niezbyt duża naturalna zasobność gleb w składniki pokarmowe sprawia, że z reguły są one średnio odporne na oddziaływania zanieczyszczeń, w tym kwaśnych. Oznacza to potrzebę stosowania właściwego, to jest dostosowanego do pojemności kompleksu sorpcyjnego, nawożenia, w tym wapnowania.

Ewentualne odwodnienie podmokłych gleb hydrogenicznych w dolinach rzecznych nie przyniesie oczekiwanych efektów ekonomicznych (produkcyjnych) i może doprowadzić do wyjąłowania tych gleb (w przypadku torfów – do murszenia).

ROZDZIAŁ XIII.

OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W Studium wyznaczono tereny udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego do potencjalnej eksploatacji/rekultywacji, które zgodnie z przepisami mogą wymagać wyznaczenia filarów ochronnych (od dróg i obszarów leśnych).

Stosownie do przepisów art. 104 ust. 1-6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów i obszarów górniczych niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania działalności określonej w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Ponadto w planie należy określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony, tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów lub obszarów oraz obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań.

Eksploatacja złoża jest możliwa na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze.

ROZDZIAŁ XIV.

OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. z 2015 roku, poz. 2120)

W granicach gminy Augustów nie występują obszary pomników zagłady, ani ich strefy ochronne ustalone na podstawie przepisów odrębnych.

ROZDZIAŁ XV. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Przekształcenia

Ustala się następujące warunki neutralizacji obiektów dysharmonijnych, poprzez:

- kształtowanie wysokiej zieleni osłonowej (kurtynowej) wokół obiektów;
- wprowadzenie zieleni komponowanej (średniej i wysokiej) w strefie użytkowania terenu.

Obszary wymagające przekształceń to:

- obszar historycznego układu urbanistycznego miejscowości Janówka w granicach strefy ochrony konserwatorskiej – ze względu na wymagania konieczności zaprowadzenia ładu przestrzennego, przywrócenia wartości kulturowych oraz konieczności ukształtowania obszaru przestrzeni publicznej – zasady gospodarowania przestrzenią zostały wskazane w części dot. dziedzictwa kulturowego;
- obszary centrów wsi: Janówka i Białobrzegi ze względu na wymagania konieczności zaprowadzenia ładu przestrzennego oraz ukształtowania obszaru przestrzeni publicznej.

Ustala się następujące warunki neutralizacji obiektów dysharmonijnych, poprzez:

- kształtowanie wysokiej zieleni osłonowej (kurtynowej) wokół obiektów;
- wprowadzenie zieleni komponowanej (średniej i wysokiej) w strefie użytkowania terenu.

Rehabilitacja

W przypadku zdegradowanych zabytków architektury i zespołów urbanistycznych zabiegi przywracające im wartość użytkową to rewaloryzacja i rewitalizacja, która dosłownie oznacza: przywrócenie do życia, ożywienie. Celem rewitalizacji jest przede wszystkim znalezienie nowego zastosowania i doprowadzenie do zmiany funkcji obiektów.

Rewitalizacji wymaga:

- zespół dworski z pozostałościami parku w Netcie Folwark;
- Kanał Augustowski.

Działania mające na celu przywrócenie ich wartości należy podjąć bezzwłocznie, bowiem w miarę upływu czasu będą to inwestycje coraz droższe i trudniejsze, a w najgorszym przypadku dojdzie do utraty tak cennego dziedzictwa historycznego.

Warto, aby na terenach zabudowy usługowej, sportu i rekreacji powierzchnie biologicznie czynną kształtować, jako zieleni uporządkowaną, dającą wrażenie porządku i ładu w przestrzeni.

Należy dbać o uporządkowanie zabudowy mieszkankowej, co do jej gabarytów, lokalizacji, formy architektonicznej i zastosowanych detali oraz kolorystyki.

Narzędziem do kształtowania ładu przestrzennego na terenie gminy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Rekultywacja

Rekultywacja gruntów – są to działania mające na celu nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Obszary wymagające rekultywacji to przede wszystkim obszary związane z eksploatacją kopalni – tereny poeksploatacyjne, będące w trakcie eksploatacji lub mogące być objęte eksploatacją. Po zakończeniu eksploatacji obszary te powinny być zrehabilitowane w kierunku rolnym, leśnym lub rekreacyjnym – określonym w koncesji.

Zadaniem rekultywacji jest przywrócenie naturalnych i użytkowych walorów terenom przekształconym lub zdegradowanym oraz neutralizowanie obiektów destrukcyjnych.

Największym źródłem zagrożeń w gminie Augustów są odpady oraz niekontrolowana eksploatacja surowców mineralnych.

Do priorytetów powinny należeć działania na rzecz poprawy stanu sanitarnego i estetycznego środowiska.

W związku z tym ustala się:

- rekultywację wyrobisk i terenów poeksploatacyjnych, poprzez przywrócenie wartości użytkowej np. niwelację terenu oraz przeznaczenie terenu na kierunki określone w koncesji;
- likwidację dzikich wysypisk śmieci, likwidację wysypisk powstałych na płaskim terenie, wysypisk w wyrobiskach;
- zapobieganie zanieczyszczaniu wód otwartych;
- skanalizowanie wsi, przy zastosowaniu zróżnicowanych technologii, w zależności od możliwości technicznych dla skoncentrowanego i rozproszonego układu osadniczego, z wykluczeniem odprowadzania ścieków do gruntu.

Właściciel gruntów stanowiących użytki rolne oraz gruntów zrehabilitowanych na cele rolne jest obowiązany do przeciwdziałania degradacji gleb, w tym szczególnie erozji i ruchom masowym ziemi.

ROZDZIAŁ XVI. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Definicję terenów zamkniętych zawiera w art. 2 ust. 9 ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne. Definicja ta mówi, że terenami zamkniętymi są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów.

Na terenie gminy Augustów do terenów zamkniętych zaliczona jest linia kolejowa nr 40 Suwałki – Sokółka. Nie wyznacza się strefy ochronnej dla tej linii. Prace na terenie zamkniętym mogą być wykonywane na zlecenie organów, które zdecydowały o zamknięciu terenu lub za ich zgodą. W wykonaniu delegacji zawartej w Prawie geodezyjnym i kartograficznym, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej decyzją nr 42 z dnia 28.12.2000 r, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej nr 7 poz. 49 ustalił granice terenów zamkniętych infrastruktury kolejowej. Wykaz stanowiący załącznik do powyższej decyzji zawiera oznaczenie obrębów i działek zgodnie z ewidencją gruntów. Na skutek zmian w ewidencji gruntów wykaz ten jest sukcesywnie aktualizowany. Obecnie obowiązuje w tej sprawie decyzja nr 45 Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009 roku, w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. Ministerstwa Infrastruktury z 2009 r. Nr 14, poz.51) i w stosunku do niej kolejnymi decyzjami Ministra Infrastruktury wprowadzane są zmiany.

ROZDZIAŁ XVII. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

W gminie Augustów obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania nie występują.

ROZDZIAŁ XVIII. OBSZARY POZOSTAŁE

- 1. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie**

Ze względu na walory przyrodnicze na terenie gminy Augustów nie ustalono obszarów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i w związku z tym nie ustalono ich stref ochronnych.

- 2. Obszary, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²**

Na terenie gminy Augustów nie ustalono obszarów, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

ROZDZIAŁ XIX. POLITYKA GMINY W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Rozmieszczenie jednostek wojskowych oraz placówek Straży Granicznej ściśle związane jest z polityką Państwa w zakresie obronności kraju. Na terenie gminy Augustów nie stacjonują jednostki wojskowe i straży granicznej. Straż Graniczna posiada Samodzielną Kompanię Obwodową zlokalizowaną na terenie gminy Płaska.

W Studium ustalono, że:

- 1) na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- 2) nie przewiduje się lokalizacji obiektów o wysokości powyżej 50 m n.p.t.
- 3) przy opracowywaniu planów obejmujących tereny, gdzie przewidziano lub występują przedsięwzięcia OC (budowle i urządzenia ochronne) nie wolno dopuścić do likwidacji tych obiektów, a ich prawidłowe rozmieszczenie i uzgodnić z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Podnoszenie zdolności obronnych oraz uodpornienie gospodarki gminy na wypadek klęsk żywiołowych lub innych stanów awaryjnych jest jednym z celów planowania przestrzennego.

Cel ten można osiągnąć m.in. poprzez:

- 1) prawidłowe kształtowanie struktury wewnętrznej gminy,
- 2) wykorzystanie bazy rekreacyjnej do rozśrodkowania ludności na wypadek zagrożenia,
- 3) preferowanie rozwoju małych, lokalnych zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego, w budynkach przemysłowych, usługowych, użyteczności publicznej, mieszkalno – usługowych i mieszkalnych na etapie sporządzania planów zagospodarowania terenu należy przewidzieć ukrycia oraz opracować dokumentację projektową w formie „Aneksów obrony cywilnej” na przystosowanie tych budynków do spełnienia zadań OC,
- 4) rozwijanie wszystkich systemów infrastruktury technicznej i stosowanie zasady dwustronnego zasilania większych miejscowości i obiektów produkcyjnych,
- 5) oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) przystosowane do zaciemniania i wygaszania,
- 6) uwzględnienie systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożenia poprzez syreny alarmowe (promień słyszalności syreny zakłada się do 300 metrów),
- 7) rozwijanie układu transportowego i dodatkowych przepraw mostowych, układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki :

- posiadać odpowiednią szerokość – uniemożliwiającą ewentualne zagruzowanie;
  - zapewnić przy drodze wojewódzkiej miejsca postojowe (parkingi) dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne;
  - posiadać połączenie z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia;
  - posiadać wyznaczone bezpieczne trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi.
- 8) zapewnienie wszystkim działkom oraz terenom budowlanym dostępu do dróg zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie dróg pożarowych;
  - 9) rozwój zabudowy łączyć z budową systemów infrastruktury technicznej i drogami, wprowadzać rozwiązania systemowe odprowadzania ścieków sanitarnych z terenów budowlanych;
  - 10) racjonalną i oszczędną eksploatację wód głębinowych z uwzględnieniem możliwości zaistnienia sytuacji zagrożenia w bilansie potrzeb istniejących ujęć wody;
  - 11) zaopatrywanie ludności w wodę z zasobów wód podziemnych. Bez względu na typ zabudowy należy rezerwować tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej (przyjmując normę równą 7,5 l na osobo - dobę). Odległość studni od budynków mieszkalnych powinna wynosić nie więcej niż 800 metrów. Istniejące studnie zabezpieczyć przed likwidacją i przystosować do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych;
  - 12) zachowanie drożności cieków oraz zapewnienie możliwości spływu wód roztopowych i opadowych w kierunku naturalnego ukształtowania terenu, zmiana przebiegu cieku lub ukształtowania terenu może być dokonana jedynie w przypadku, gdy zostanie zapewniony odpływ wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na działkach sąsiednich;
  - 13) podejmowanie działań strategicznych zapobiegających powodziom i zalaniu;
  - 14) zakaz lokalizacji zabudowy na terenach dolinnych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, z dopuszczeniem lokalizacji i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania dla celów przeciwpożarowych;
  - 15) konieczność zapewnienia odpowiednich dojazdów do rzek w sytuacji zagrożenia;
  - 16) zachowanie strefy technologicznej od linii energetycznej 15 kV;
  - 17) uwzględnienie potrzeby budowy nowych sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych dla realizacji nowych inwestycji;
  - 18) ustalenie linii zabudowy od dróg w taki sposób, aby można było na tym terenie (między drogą, a linią zabudowy) utworzyć pas zieleni z możliwością wykorzystanie terenu dla lokalizacji infrastruktury podziemnej;
  - 19) racjonalizację gospodarki leśnej;
  - 20) określenie warunków ochrony przeciwpożarowej dla obiektów budowlanych lub terenów w zakresie dróg pożarowych i przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę poprzez zachowanie dopuszczalnej odległości hydrantu przeciwpożarowego od obiektu chronionego, zapewniania odpowiedniej wydajności hydrantów oraz spełnienia wymagań w zakresie nośności i szerokości dróg pożarowych;
  - 21) uwzględnienie dopuszczalnych odległości obiektami istniejącymi, a projektowanymi, zgodnie z warunkami technicznymi.

ROZDZIAŁ XX. ZAGROŻENIA WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ

Proponowane zagospodarowanie terenu gminy Augustów nie stwarza zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu art. 248 ustawy Prawo ochrony środowiska. Na terenie gminy Augustów nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. O zakwalifikowaniu inwestycji do zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej decyduje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych,

których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Przy skali inwestycji, jaką dopuszcza projekt Studium, ilość substancji łatwopalnych osiąga wartości poniżej wyznaczonych progów dla zakładów zwiększonego i dużego ryzyka.

Ostateczne jednak zakwalifikowanie realizowanych inwestycji zaproponowanych w studium na obszarze gminy do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej możliwe będzie w sytuacji znanych parametrów planowanej inwestycji na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowej. Kwalifikacja może powodować, wymagana będzie konieczność spełnienia przez prowadzącego zakład – zgodnie z art. 249 – 271 b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – określonych warunków, tj. rygorów, nakazów, zabezpieczeń i środków zapobiegawczych oraz środków ochronnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska przyrodniczego związane są z wykorzystywaniem, składowaniem oraz transportem substancji niebezpiecznych. Skażenia związane są z awariami w zakładach produkcyjnych oraz z wypadkami komunikacyjnymi, mającymi charakter losowy w tym sensie, że mogą one wystąpić bez względu na stosowane zabezpieczenia. Przeciwdziałanie im zmierza zatem do ograniczenia ich prawdopodobieństwa, a także rozmiaru oraz czasu trwania negatywnych skutków.

Zagrożenia ze strony przemysłu stwarzane są przez zakłady stosujące w procesach technologicznych i składujące niebezpieczne substancje chemiczne (NSCh). Na terenie gminy Augustów nie ma zakładów, w których znajdowałyby się substancje, których rodzaje, kategorie i ilości mogą stanowić zagrożenie wystąpienia poważnej awarii. Przez teren gminy przebiegają wyznaczone trasy przewozu materiałów niebezpiecznych, którymi przewożone są substancje niebezpieczne i w przypadku zaistnienia zdarzenia drogowego mogą spowodować wystąpienie poważnej awarii.

Największe zagrożenie skażeniem środowiska, związane z transportem samochodowym, występuje wzdłuż szlaków komunikacyjnych o największej frekwencji przewozów materiałów niebezpiecznych.

Ocenia się, że w przypadku katastrofy komunikacyjnej, prowadzącej do uwolnienia niebezpiecznych substancji chemicznych i przeniknięcia ich do środowiska, może nastąpić masowe zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz długotrwała lub tymczasowa degradacja walorów środowiska przyrodniczego. Zasięg strefy zagrożeń tego rodzaju mieści się w szerokim przedziale od kilkunastu metrów do kilku kilometrów w zależności od rodzaju substancji, jej ilości, warunków terenowych i meteorologicznych, szybkości przeciwdziałania przez wyspecjalizowane służby oraz od ich technicznego wyposażenia.

Bardzo istotnym elementem zapobiegania zagrożeniom zdrowia ludzi jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości, oznakowanie tras przewozów drogowych materiałów niebezpiecznych oraz stworzenie odpowiednich parkingów dla pojazdów przewożących tego typu substancje. W projekcie Studium zapewniono dostateczną ilość miejsc parkingowych.

ROZDZIAŁ XXI.

SYNTEZA USTALEŃ I UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM

1. Podstawy formalno-prawne, zakres syntezy studium

Podstawą formalną opracowania niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania jest Uchwała Nr XXIV/206/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów” zostało sporządzone w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- 2) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W systemie planowania przestrzennego Studium jest dokumentem planistycznym, określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy, sporządzoną dla jej całego obszaru (w granicach administracyjnych) i zawiera wytyczne do planowania miejscowego. Studium pełni także rolę koordynacyjną w programowaniu rozwoju gminy ustalonym w Strategii rozwoju gminy, a także przy sporządzaniu Wieloletnich Planów Inwestycyjnych, przede wszystkim w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego. Jest również dokumentem formalnym przy przygotowaniu aplikacji o przyznanie środków z funduszy europejskich.

Rozwiązania zaproponowane w Studium służą przede wszystkim dostosowaniu polityki przestrzennej gminy do wymogów wynikających z obowiązujących przepisów prawnych oraz istniejących uwarunkowań rozwoju.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy. Niniejsze studium stanowi więc dokument kierunkowy, określający wytyczne przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programów inwestycyjnych i operacyjnych oraz innych przedsięwzięć związanych z zarządzaniem przestrzenią. Dzięki temu pozwala na prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób przemyślany, świadomy i przede wszystkim jednolity oraz rozważne planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Kierunki zmian w polityce przestrzennej i zagospodarowaniu gminy uwzględniają oczekiwania władz samorządowych i mieszkańców oraz pozwalają na zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowanie ładu przestrzennego.

Przyjęte w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy zostały oparte na analizie istniejącego zagospodarowania, ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów, obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów z 1994 roku - nieobowiązującego oraz na analizie potrzeb i celów rozwojowych gminy.

Przyjęte w studium rozwiązania mają na celu umożliwienie rozwoju gminy oraz poprawę jakości życia mieszkańców z jednoczesnym zachowaniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i poszanowania dziedzictwa kulturowego.

Zostało to zapewnione, m.in. poprzez:

- ustalenie terenów pod rozwój infrastruktury technicznej – planowana budowa gazociągu i linii elektroenergetycznej średniego napięcia;
- ustalenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową, usług sportu i rekreacji,
- ochronę walorów przyrodniczych;
- ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- uwzględnienie ponadlokalnych zadań publicznych.

W celu kształtowania ładu przestrzennego w zakresie rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy poza ukształtowane już zespoły osadnicze. Rozwój przestrzeny osadnictwa powinien polegać na uzupełnianiu istniejącej struktury osadniczej oraz jej rozbudowę poprzez dołączanie nowych terenów przylegających do niej.

2. Zakres objęty zmianą studium

Obowiązek sporządzenia syntezy ustaleń Studium oraz uzasadnienia przyjętych w projekcie rozwiązań wynika z §4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Synteza zawiera ustalenia dotyczące zagadnienia struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz głównych kierunków polityki przestrzennej, które zostały zapisane niniejszym w Studium.

3. Zakres przedmiotowy Studium

Obecnie obowiązujące Studium nie porządkuje istotnych dla planowania miejscowego informacji z obecnymi wymaganiami ustawowymi, m.in. poprzez zmienione ustawy, w szczególności: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz nowymi ustawami takimi jak: ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zaistniała potrzeba dostosowania rozwiązań Studium do ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego – uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowany w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026) oraz Uchwały Nr 244/3811/10 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 09.08.2010 roku w sprawie okresowej oceny Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.

Dostosowanie formalne do obowiązującego obecnie systemu planistycznego wymagało zasadniczych zmian treści i formy zapisów Studium.

Wójt Gminy Augustów dostrzegł potrzebę dostosowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do nowych wymogów ustawowych. W oparciu o uchwałę Nr XXIV/206/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów przystąpił do sporządzenia projektu studium. Obowiązująca od 11 lipca 2003 roku ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym rozszerzyła znacznie zakres rzeczowy tego dokumentu i wzmocniła jego koordynacyjną rolę w procesie planowania przestrzennego.

4. Podstawowe uwarunkowania rozwoju

W niniejszym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono, w szczególności uwarunkowania wynikające z:

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono, w szczególności uwarunkowania wynikające z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

5. Rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy

Niniejsze Studium kontynuuje ustalenia przyjęte we wcześniejszych dokumentach planistycznych: miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz z obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów. Przyjęto

większość postulatów zgłoszonych przez mieszkańców, instytucje oraz samorząd gminny w okresie prac nad projektem Studium.

Ustalono następujący główny system hierarchizacji gminy, w którym wyodrębniono:

- ośrodki z usługami o funkcji ponadpodstawowej: Janówka, Białobrzegi, Rutki Nowe;
- ośrodki z usługami na poziomie elementarnym i wspomagające ośrodki z usługami o funkcji ponadpodstawowej: Biernatki, Jezioroki, Netta Pierwsza, Netta Druga, Turówka, Kolnica, Kolnica BSD, Netta Folwark, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie;
- miejscowości o funkcji turystyczno – wypoczynkowej: Topiłówka, Mazurki, Białobrzegi, Ponizie, Czarnucha, Gliniski, Bór, Gabowe Grądy, Promiski, Osowy Grąd, Żarnowo Pierwsze, Netta Folwark;
- miejscowości o funkcji obsługi rolnictwa i leśnictwa – wszystkie wsie pełnią funkcję obsługi rolnictwa i leśnictwa;
- miejscowości z kwaterami agroturystycznymi: Białobrzegi, Gabowe Grady, Janówka, Biernatki, Jezioroki, Topiłówka, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie.

Miejscowości: Białobrzegi, Janówka, Gabowe Grądy będą pełnić dodatkowo funkcje kulturowe.

Przyjęto następujące ogólne zasady kształtowania zabudowy:

- koncentracji nowych inwestycji mieszkalnych, usługowych oraz produkcyjnych w ramach obszarów wyznaczonych na rysunku Studium – Załącznik nr 2B i opisanych w Rozdziale III w pkt 1;
- realizacji zabudowy na nowych terenach, po ewentualnym wcześniejszym zrealizowaniu podstawowego uzbrojenia terenu;
- dla poszanowania lokalnych walorów krajobrazowych i środowiska przyrodniczego i kulturowego ustalono stosowanie projektów architektonicznych opartych na specyfice terenu i lokalnych tradycjach budowlanych.

Kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów odnoszą się do planowanej struktury przestrzennej określonej na rysunku Studium – Załącznik nr 2B, określonej w trzech poziomach, t.j.:

- strefach funkcjonalno – przestrzennych: rolniczej – I, leśnej – II, rolniczo – rekreacyjnej - III;
- strefach zagospodarowania przestrzennego: aktywności gospodarczej (zorganizowanej działalności gospodarczej), rozwoju rekreacji, turystyki i sportu oraz zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego;
- obszarach i terenach – dotyczy podstawowego i dopuszczalnego przeznaczenia terenu.

W Studium określono wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

6. Kierunki działań i rozwoju przestrzennego

Przyjęto następujące ogólne zasady kształtowania zabudowy:

- koncentracji nowych inwestycji mieszkalnych, usługowych oraz produkcyjnych w ramach obszarów wyznaczonych na rysunku Studium – Załącznik nr 2B i opisanych w Rozdziale III w pkt 2;
- realizacji zabudowy na nowych terenach, po ewentualnym wcześniejszym zrealizowaniu podstawowego uzbrojenia terenu;
- dla poszanowania lokalnych walorów krajobrazowych i środowiska przyrodniczego i kulturowego ustalono stosowanie projektów architektonicznych opartych na specyfice terenu i lokalnych tradycjach budowlanych.

Kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów odnoszą się do planowanej struktury przestrzennej określonej na rysunku Studium – Załącznik nr 2B, określonej w trzech poziomach, t.j.:

- strefach funkcjonalno – przestrzennych: rolniczej – I, leśnej – II, rolniczo – rekreacyjnej – III;
- strefach zagospodarowania przestrzennego: aktywności gospodarczej (zorganizowanej działalności gospodarczej), rozwoju rekreacji, turystyki i sportu oraz zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego;
- obszarach i terenach – dotyczy podstawowego i dopuszczalnego przeznaczenia terenu.

W Studium określono wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

6.1. Środowisko przyrodnicze

W celu utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi przyjęto następujące główne kierunki ochrony środowiska i jego zasobów:

- utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych oraz objęcie ochroną innych cennych obszarów i obiektów przyrodniczych;
- prowadzenie polityki ukierunkowanej na ochronę środowiska przyrodniczego;
- zapobieganie skutkom niewłaściwego korzystania ze środowiska i ich eliminacja;
- ochronę zasobów leśnych oraz zwiększanie lesistości gminy, zalesianie gruntów o małej przydatności dla produkcji rolniczej;
- rozwój infrastruktury ochrony środowiska oraz powszechne stosowanie nowoczesnych technologii i urządzeń infrastruktury technicznej spełniających wymogi przepisów unijnych;
- ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a zwłaszcza gruntów rolnych wysokiej jakości (kl. II– III);
- odtwarzanie właściwych stosunków wodnych, zwiększenie zdolności retencyjnej gminy, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych;
- przeciwdziałanie szczególnym zagrożeniom powodziowym i zalaniu.

W studium wyznaczono granice obszarów objętych ochroną i zaostrzonych rygorów, dot. środowiska przyrodniczego, krajobrazowego, kulturowego, ochrony zdrowia ludzi i bezpieczeństwa oraz innych elementów przyrodniczo - przestrzennych.

Warunki ograniczenia użytkowania terenów oraz sposobu ich zagospodarowania wynikają z objęcia szczególną ochroną, wynikającą bądź z przepisów ogólnie obowiązujących lub powinny być określone w trybie odpowiednich procedur.

Działania formalno – prawne wymagające wdrożenia to:

- sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów, z uwzględnieniem ochrony prawnej i planistycznej istniejącej i projektowanej;
- ustanowienie stref ochrony sanitarnej i zasad zagospodarowania ujęć wody.

W celu ochrony przyrody ustalono:

- utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych;
- objęcie ochroną prawną innych cennych obszarów i obiektów przyrodniczych;
- zachowanie stanowisk roślin rzadkich i chronionych;
- ochronę terenów leśnych przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne;
- zachowanie roślinności łąkowej w dolinach rzecznych;
- wprowadzenie zalesień tworzących i wzmacniających powiązanie ekologiczne obszarów;
- zachowanie drożności korytarzy ekologicznych;
- eliminowanie barier utrudniających migrację fauny i flory;
- ochrona przed melioracjami odwadniającymi obszary torfowiskowe, doliny rzeczne i obniżenia terenowe.

6.2. Środowisko kulturowe

Zachowanie, ochrona i konserwacja zabytków jest działaniem w ważnym interesie publicznym, ze względu na znaczenie zabytków w procesie: humanizacji społeczeństwa, edukacji, jego kulturowej identyfikacji oraz w sferze ekonomii i gospodarki.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dobra kultury współczesnej to niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeśli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami reguluje ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ochrona zabytków polega, w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- parków kulturowych.

W przypadku, gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium. W studium ustala się w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej stanowi jeden z obszarów działania dla jednostek samorządu lokalnego. Jest istotnym elementem budowania tożsamości gminy i korzystnego wizerunku gminy oraz integracji mieszkańców. Taka Gmina postrzegana jest jako szanująca dziedzictwo kulturowe i właściwie wykorzystująca jego potencjał. Ochrona dziedzictwa kulturowego realizowana jest również w planach zagospodarowania przestrzennego.

6.3. Struktura gospodarcza

Kierunki rozwoju rolnictwa

Realizacja nadrzędnego celu strategicznego, jakim jest poprawa jakości i warunków życia mieszkańców, nie może się odbyć poza rolnictwem. Właściwe - zgodne z zasadami trwałego rozwoju - wykorzystanie warunków przyrodniczo – glebowych i tradycji rolniczych terenu, wymaga jednak adaptacji rolnictwa do warunków gospodarki rynkowej.

Duży udział łąk i pastwisk w strukturze użytków rolnych oraz tradycje rolnicze nakazują preferować chów i hodowlę bydła, zwłaszcza mlecznego, w rejonach o dużych predyspozycjach do rozwoju rolnictwa oraz bydła, zwłaszcza mięsnego, owiec i kóz, a w rejonie południowym – o małych predyspozycjach do rozwoju funkcji rolniczych.

Produkcja roślinna winna zabezpieczać potrzeby paszowe inwentarza. Na pozostałej powierzchni dominować winny uprawy towarowe, wśród których poczesne miejsce winny zająć te, które po badaniach i certyfikacji mogą być uznane za produkcję ekologiczną.

Potencjalną produktywność użytków rolnych należy ustabilizować i zwiększać wykonując zabiegi melioracyjne zwłaszcza odwadniające.

Modernizujące się rolnictwo uwalniać będzie siłę roboczą, dla której stworzenie szans zarobkowania poza gospodarstwem przyspieszające przemiany strukturalne na wsi jest koniecznym działaniem zapobiegającym wyludnieniu się terenów wiejskich. Gmina ma dość korzystne przesłanki rozwoju miejsc pracy w obsłudze turystyki i usługach.

Wymienione w części I Studium „Uwarunkowania rozwoju gminy i synteza” szanse i ograniczenia rozwoju rolnictwa w gminie wytyczają następujące kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- utrzymanie i rozwój rolniczych funkcji gminy poprzez prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- specjalizacja produkcji rolniczej;
- rozwój produkcji roślinnej nastawionych na kierunek upraw wykorzystywanych do produkcji biopaliw na terenach rolniczych, a także terenach łąk i pastwisk;
- rozwój i unowocześnianie przemysłu rolno – spożywczego, usług rolniczych i instytucji otoczenia rolnictwa;
- racjonalne zagospodarowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz poprawa jej jakości;
- ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów o wysokiej przydatności rolniczej na cele nierolnicze;
- wspieranie rozwoju silnych ekonomicznie i przyszłościowych gospodarstw rolnych, zwłaszcza produkcję zwierzęcą (bydło);
- kontynuowanie i zakończenie realizowanych i planowanych zadań melioracyjnych, oraz niezbędna rekonstrukcja i utrzymanie w sprawności urządzeń już eksploatowanych, ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolnicze;
- zachowanie istniejącej sieci rowów;
- wspieranie działań zmierzających do utrzymania i poprawienia potencjału różnorodności biologicznej poprzez popieranie tworzenia gospodarstw nasiennych produkujących materiał siewny dla potrzeb rolnictwa w gminie; popieranie rozwoju inseminacji oraz kontroli użyteczności mlecznej krów; popieranie utrzymania i zwiększania powierzchni sadów i ogrodów zwłaszcza ekologicznych; ochrona istniejących zadrzewień i zakrzaceń, popieranie nasadzeń – enklaw śródpolnych, pasów wiatrochronnych, otulin cieków wodnych itp.; zalesianie części terenów rolnych o niskich klasach bonitacyjnych;
- produkcji ekologicznej poprzez: prowadzenie działalności szkoleniowej, zwłaszcza w zakresie właściwie stosowanej, dozwolonej chemizacji i nawożenia mineralnego; inspirowanie i organizację procesu certyfikacji produkcji rolnej; inspirowanie i pomoc organizacyjną w zakresie zbytu produkcji ekologicznej, czym winny się zająć grupy producenckie;
- wspieranie działań zmierzających do uzupełniania dochodów rolniczych prowadzonych dodatkowo działalności: agroturystyki i ekoturystyki, funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją; usług dla rolnictwa;
- tworzenie warunków dla rozwoju silnych ośrodków o funkcjach usługowych, koncentrujących ludność nierolniczą i odchodzącą z rolnictwa z szansą jej zatrudnienia w sferze infrastruktury społecznej i technicznej, czy też podjęcia przez nią działalności w sferze usługi rzemiosła, zwłaszcza w niezbędnym dla obsługiwanych terenów wiejskich (wskazuje się, m.in. miejscowości: Białobrzegi, Janówka, Rutki Nowe, Kolnica) w zakresie: obsługi i zaopatrzenia rolnictwa, usług komplementarnych dla rolnictwa, skupu produkcji rolnej, przetwórstwa rolnego, doradztwa rolniczego, handlu detalicznego, gastronomii, obsługi turystyki kwalifikowanej, itp.

Głównym zadaniem wyznaczonych terenów rolnych jest optymalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej w dostosowaniu do naturalnych predyspozycji agroklimatycznych obszarów gminy oraz poprawa efektywności produkcyjnej gospodarstw rolnych.

Na obszarach rolnych z zabudową zagrodową rozproszoną (tereny oznaczone na rysunku Studium– Załącznik Nr 2B symbolem OZR) główną zasadą polityki przestrzennej jest zahamowanie ekspansji zabudowy na tereny użytkowane rolniczo poprzez ograniczenie działalności inwestycyjnej w granicach obecnego zainwestowania działek budowlanych, z

dopuszczeniem powiększenia terenów zabudowy poprzez ukształtowanie skupionego zwartego zespołu. Adaptuje się również istniejące siedliska rolnicze nie wyróżnione na rysunku Studium i przewiduje się ich rozbudowę, przebudowę, odbudowę oraz dopuszcza się budowę nowych obiektów budowlanych, o ile nie koliduje to z warunkami określonymi w strefach polityki przestrzennej i zgodnie z przepisami odrębnymi.

W otoczeniu zabudowy ważne jest tworzenie kompleksów zieleni użytkowej osłabiających jej negatywną ekspozycję, np. sadów, ogrodów, zadrzewień, itp.

W Studium wyznacza się tereny przeznaczone na rozwój bazy przetwórstwa, przechowalnictwa i uszlachetniania produktów, których sprzyja aktywizacji produkcji rolnej i obszarów wiejskich (m.in. miejscowość Mazurki).

Adaptuje się istniejące obiekty produkcyjno – usługowe i przewiduje się ich rozbudowę i unowocześnianie lokalizacja oraz dopuszcza się tworzenie rezerw dla lokalizacji nowych obiektów, z uwzględnieniem warunków określonych w strefach polityki przestrzennej oraz przepisach szczególnych. Dopuszcza się możliwość adaptacji i przekształcania istniejącej zabudowy gospodarczej na funkcje drobnej przedsiębiorczości i przetwórstwa rolnego, o ile nie koliduje to z warunkami określonymi w strefach polityki przestrzennej.

Zakłada się rozwój rolnictwa ekologicznego, opartego na pełnym wykorzystaniu naturalnych procesów zachodzących w obrębie gospodarstwa, w wykluczeniu stosowania syntetycznych nawozów mineralnych, pestycydów, regulatorów wzrostu i syntetycznych dodatków do pasz.

W zagospodarowaniu gminy ustala się, że lokalizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko odbywać się będzie w oparciu o obowiązujące przepisy szczególne.

Sadownictwo

Na terenie całej gminy Augustów preferuje się rozwój sadownictwa. Rozwój sadownictwa polegać będzie na: zakładaniu nowych i powiększaniu istniejących sadów przydomowych, towarzyszących zabudowie zagrodowej.

Agroturystyka

Na terenie gminy jest coraz więcej gospodarstw agroturystycznych, chociaż obiektywnie trzeba przyznać, że położenie geograficzne gminy sprawia, że nakłady na taką działalność są wyższe niż na terenach bardziej atrakcyjnych turystycznie. Postuluje się tworzenie nowych kwater agroturystycznych.

– Melioracje

Inwestycje melioracyjne są ważnym czynnikiem rozwoju infrastruktury wsi. Melioracje służą trwałemu podniesieniu produkcji rolnej. Ustala się kontynuowanie i zadań melioracyjnych oraz niezbędnej rekonstrukcji i utrzymania sprawności urządzeń już eksploatowanych.

Projektując urządzenia melioracji wodnych, należy uwzględniać możliwości zatrzymania odprowadzanych wód w zbiornikach małej retencji. Należy także uwzględnić przyszłe potrzeby nawadniania upraw.

Ustala się zakaz zabudowy działek w odległości mniejszej niż 4 m i ich grodzenia w odległości mniejszej niż 1,50 m od linii brzegowej rzek, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Zabrania się zalesiania i zadrzewiania w odległości mniejszej niż 3 m od górnej krawędzi skarp rzek.

Zakazuje się wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych na obszarach rolnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu;

Nadzór nad urządzeniami melioracyjnymi sprawuje Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku oraz właściciele nieruchomości, na których znajdują się urządzenia melioracji szczegółowych.

Kierunki rozwoju leśnictwa

Podstawowym celem gospodarki leśnej jest dążenie do zachowania trwałości lasu o charakterze zbliżonym do naturalnego oraz zapewnienie spełnienia przez lasy wielorakich funkcji. Na terenie gminy Augustów znajduje się:

- Obręb Białobrzegi wchodzący w skład Nadleśnictwa Augustów;

- Obręb Rospuda wchodzący w skład Nadleśnictwa Szczebra.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła:

- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.
- Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.

O możliwości rozwoju leśnictwa decydują przede wszystkim: zasobność siedlisk oraz areał gleb o małej przydatności dla rolnictwa – klasa VI i VIz, dla których najwłaściwsze jest leśne użytkowanie (zalesienia). Podstawowe kierunki zagospodarowania obszarów leśnych, to:

- ochrona ich walorów przyrodniczych i użytkowych;
- utrzymanie ciągłości przestrzennej funkcjonowania w ramach systemu ekologicznego gminy, powiatu oraz województwa;
- racjonalne wykorzystanie dla potrzeb gospodarczych oraz rekreacyjno – wypoczynkowych;
- zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolnej, a istotnych dla ekologii i turystyki;
- zwiększanie społecznej funkcji lasów i niwelowanie konfliktów z ich funkcjami produkcyjnymi (miejsca pracy, źródła drewna i runa leśnego, a walory rekreacyjne i warunki ich wykorzystania).

Realizacja w/wym. kierunków wymagać będzie, m. in.:

- zachowania lasów jako elementów krajobrazu naturalnego;
- prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasów, z uwzględnieniem głównie zasady powszechnej ochrony, trwałości utrzymania ciągłości użytkowania oraz dostosowania do ustalonych w planie funkcji i form użytkowania niezależnie od struktury własnościowej lasów (prywatne, państwowe);
- udostępniania i częściowego przystosowania niektórych kompleksów leśnych dla potrzeb rekreacyjno – wypoczynkowych;
- wykonania sukcesywnej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych o kierunku zieleni, zalesienia nieużytków i gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz enklaw rolnych w kompleksach leśnych;
- zalesiania słabszych bonitacyjnie gleb przyleśnych i polnych enklaw śródleśnych.

Ograniczeniu zmiany przeznaczenia podlegają wszystkie grunty leśne. Grunty należące do Skarbu Państwa wymagają uzyskania zgody właściwego Ministra na zmianę ich przeznaczenia. Lasy prywatne wymagają uzyskania zgody Marszałka na zmianę ich przeznaczenia w trybie sporządzania planu miejscowego.

Spełniając funkcje poza surowcowe na terenach leśnych należy aktualizować sieć szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych, ale również narciarstwa biegowego, przestrzegając zasady, że funkcje surowcowe, ochronne, turystyczne nie mogą wzajemnie być konfliktowe, a w przypadku powstającego konfliktu rozwiązanie musi uwzględniać zasady rozwoju zrównoważonego, tzn. nie uszczuplanie zasobów leśnych i rekompensowanie ewentualnych strat uwzględnionych w rachunku ekonomicznym każdego przedsięwzięcia.

Kategorię lasów ochronnych posiadają wyłącznie lasy państwowe.

Lasy ochronne są to lasy pełniące (wyłącznie lub dodatkowo) funkcję pozaprodukcyjną związaną z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych, np. powodzią.

Lasy ochronne spełniają następujące funkcje:

- lasów glebochronnych i wodochronnych (zabezpieczających gleby przed erozją i wysuszeniem jak również zabezpieczające cieki, zbiorniki wodne i wododziały);
- lasów klimatycznych - chroniących mikroklimat obszarów urbanistycznych i przemysłowych;
- lasów rekreacyjno-wypoczynkowych spełniających rolę wypoczynkową dla ludzi;
- lasów uzdrowisko-klimatycznych - chroniących warunki i obszary uzdrowiskowe.

Prowadzenie działalności gospodarczej w lasach ochronnych powinno być podporządkowane pełnionej przez nie funkcji, dla których zostały powołane. Projektowanie

użytkowania rębego w tych lasach, wynika ze stwierdzonych na gruncie potrzeb ochronnych i hodowlanych.

Lasy ochronne w Nadleśnictwie Augustów wynoszą 13730,39 ha, stanowią 55,5% ogółu powierzchni leśnej. Aż 68,1% powierzchni lasów obrębu Białobrzegi stanowią lasy ochronne. Duży wpływ na udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni leśnej obrębu Białobrzegi ma położenie części lasów w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk – 29,6% oraz udział siedlisk wilgotnych i bagiennych, które wchodzi w skład lasów wodochronnych.

Lasy wodochronne stanowią 30,0% powierzchni ogólnej w obrębie, natomiast lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk stanowią 29,6%. Lasy ochronne w Obrębie Białobrzegi wynoszą - 1799,46 ha i stanowią 29,69% ogólnej powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 7913,42 ha. Podstawowym celem lasów ochronnych są funkcje pozaprodukcyjne.

Lasy gospodarcze w Obrębie Białobrzegi stanowią 31,9% ogólnej powierzchni lasów.

Na terenie lasów w Obrębie Białobrzegi nie występują rezerваты przyrody.

Lasy gospodarcze w Obrębie Białobrzegi wynoszą - 1912,00 ha i stanowią 19,30% ogólnej powierzchni lasów gospodarczych w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 24747,11 ha.

Powierzchnia gruntów Obrębu Rospuda wynosi 7756,8936 ha i stanowi 39,19% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa Szczebra.

Ogółem lasy w Obrębie Rospuda posiadają powierzchnię – 7756,8936 ha i stanowią 38,96% powierzchni lasów w Nadleśnictwie Szczebra, z tego: 7497,5414 ha stanowią grunty leśne zalesione, 95,0105 ha grunty leśne niezalesione i 215,1494 ha stanowią grunty związane z gospodarką leśną.

Powierzchnia gruntów nieleśnych wynosi – 259,3522 ha, składają się na nią: grunty zadrzewione i zakrzewione o pow. 23,1955, użytki rolne o pow. 136,5509 ha, grunty pod wodami o pow. 29,0873 ha, grunty zabudowane o pow. 0,3231 ha i nieużytki o pow. 70,1954 ha. Aż 68,22% powierzchni lasów obrębu Rospuda stanowią lasy ochronne. Duży wpływ na udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni leśnej obrębu Rospuda mają lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – 44,41% oraz lasy wodochronne – 20,47 %.

Lasy ochronne w Obrębie Rospuda posiadają powierzchnię wynoszącą 4967,91 ha i stanowią 29,69% ogólnej powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Szczebra 31,47% wynoszącej – 15782,28 ha. Podstawowym celem lasów ochronnych są funkcje pozaprodukcyjne.

Na terenie lasów w Obrębie Rospuda nie występują rezerваты przyrody.

Zalesienia

W przyszłości zalesienia mogą stanowić ważny czynnik rozwoju agroleśnictwa (system użytkowania lasu z wykorzystaniem komplementarnych współzależności pomiędzy lasem, uprawami rolnymi i hodowlą, w taki sposób, aby produktywność, stabilność i równowaga całego systemu była większa niż każdego z nich z osobna)

Kierunki rozwoju funkcji rekreacyjnych

Obszar gminy Augustów położony jest na skraju Puszczy Augustowskiej, systemu wód otwartych: jezior, rzek i kanału oraz otacza z trzech stron tereny miasta Augustów, posiadającego statut miasta uzdrowskiego. Gmina posiada naturalne predyspozycje do rozwoju turystyki i rekreacji – dziedziny, która daje szansę dla zachowania unikatowego, bardzo wartościowego dla rekreacji ekosystemu, jak również mogącą stać się istotnym czynnikiem ożywienia gospodarczego tego regionu. Predyspozycje te spowodowane są dogodnymi warunkami naturalnymi, jak również zachowaniem na znacznych obszarach tradycyjnego, ekstensywnego rolnictwa oraz rozległych i trwałych historycznie lasów.

Ważne jest, aby zagospodarowanie turystyczne znalazło się na charakterystycznych i najciekawszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszarach gminy w celu ukształtowania z nich tzw. lokalnego produktu turystycznego.

Z przeprowadzonych analiz obszaru środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Augustów wynika, że turystyka stanowić będzie rolę znaczącą na pewnych obszarach, ale nie podstawową dla gospodarki gminy. Ustalono, że funkcja rekreacyjna będzie funkcją uzupełniającą funkcje rolnicze i leśne gminy.

Nie przewiduje się sytuacji konfliktowych przy założeniu, że zostaną zastosowane racjonalne zasady zagospodarowania. Kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju turystyki możliwe jest przez rozwój usług i urządzeń turystycznych, w tym infrastruktury turystyki wodnej.

Rozwój usług turystycznych, w tym zabudowy pensjonatowej przewiduje się m.in. w następujących miejscowościach o funkcji turystyczno – wypoczynkowej: Promiski, Bór, Gliniski, Gabowe Grądy, Osowy Grąd, Białobrzegi, Ponizie, Czarnucha, Topiłówka, Mazurki, Żarnowo Pierwsze, Netta Folwark. Dopuszcza się rozwój tego typu usług również w Świdereku i Rzepiskach.

Przewiduje się zagospodarowanie części terenów w miejscowości: Netta Pierwsza i Netta Druga na cele zabudowy usług turystycznych związanych z dziedzictwem i promocją Kanału Augustowskiego. Wymaga to stworzenia odpowiedniej bazy usługowej oraz zaplecza. W celu realizacji powyższego zadania w Studium wyznaczono strefę zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego. Konieczne jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu ustalenia zasad zagospodarowania terenu i określenia warunków zabudowy z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

Wskazuje się rozwój zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) m.in. w miejscowości: Mazurki, Topiłówka, Białobrzegi, Gliniski, Gabowe Grądy, Świderek, Komaszówka, Obuchowizna, Twardy Róg, Bór, Promiski, Ponizie i Czarnucha.

Gmina Augustów może pełnić funkcję obsługi turystyki aktywnej – krajoznawczej oraz odgrywać znaczną rolę w organizacji różnych form rekreacji o znaczeniu lokalnym.

Ustala się priorytetowe kategorie produktu turystycznego gminy Augustów:

- turystyka młodzieżowa z przewagą młodzieży szkolnej, przyjeżdżającej wycieczkami szkolnymi o charakterze edukacyjnym, dydaktyczno-naukowym;
- turystyka krajoznawcza wykorzystująca walory kulturowe oraz przyrodnicze;
- turystyka pobytowa krótkookresowa;
- turystyka aktywna.

Rozpoznane predyspozycje i uwarunkowania terenu pozwoliły na określenie głównych i uzupełniających obszarów o różnych predyspozycjach funkcji rekreacyjnej.

Główne tereny to :

- część gminy obejmująca wsi: Jabłońskie, Topiłóvkę i Mazurki, kompleks leśny Nadleśnictwa Szczebra Obręb leśny Rospuda oraz dolinę rzeki Rospuda o podstawowej funkcji wypoczynkowej w domach letniskowych, kwaterach agroturystycznych i uzupełniającej turystyce kwalifikowanej (spływy kajakowe rzeką Rospudą);
- część gminy obejmująca wsi: Białobrzegi, Ponizie i Czarnucha, lasy doń przyległe oraz jezioro Sajno i Kanał Augustowski o funkcji głównej obsługi kwalifikowanego ruchu turystycznego oraz uzupełniającej funkcji rekreacyjnej – wypoczynkowej w formie domach letniskowych, kwater agroturystycznych i uzupełniającej turystyce kwalifikowanej;
- część gminy obejmujące wsie: Gliniski, Bór, Osowy Grąd, Rzepiski, Promiski oraz przyległe lasy, położona po wschodniej stronie Kanału Augustowskiego i rzeki Netty o głównej funkcji – rekreacji pobytowej i uzupełniającej obsługi kwalifikowanego ruchu turystycznego w formie domach letniskowych, kwater agroturystycznych i uzupełniającej turystyce kwalifikowanej;
- do uzupełniających terenów o funkcji rekreacyjnej w różnych formach zaliczono obszary wsi: Jeziorki, Grabowo, Netta Folwark, Netta Pierwszą.

Powyższe tereny główne i uzupełniające łączy układ sieci infrastruktury turystycznej w formie ścieżek rowerowych o różnym znaczeniu, szlaków i ścieżek pieszych, szlaków wodnych, konnych, samochodowych o odpowiednim wyposażeniu techniczno – usługowym.

Przyjmuje się następujące zasady kształtowania infrastruktury rekreacyjnej na terenie gminy:

- wiązanie nowej zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) z istniejącymi układami osadniczymi;
- dostosowanie skali i formy architektonicznej zabudowy rekreacji indywidualnej do tradycyjnej zabudowy;
- wykorzystanie dla potrzeb rekreacyjnych nieużytkowanych obiektów i terenów (a zwłaszcza nieczynnych obiektów i terenów oświatowych);

- zorganizowanie w miejscowościach o funkcji rekreacyjnej kąpielisk i wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną – tereny ustalić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dla projektowanych struktur rekreacyjnych zapewnić prawidłowe rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej i odpadowej;
- zapewnienie wysokiego standardu bazy turystycznej oraz niezbędnych obiektów i urządzeń, w szczególności infrastruktury technicznej;
- likwidację bazy substandardowej i degradującej walory przyrodnicze i rekreacyjne;
- wykreowanie wskazanych miejscowości jako mikroregionów turystyczno – wypoczynkowych;
- zagospodarowanie szlaków turystycznych: wodnego – na rzece Rospuda oraz na Kanale Augustowskim, rowerowego – Hanzeatyckiego z Lizbony w kierunku Białorusi i Litwy, pieszego szlaku E11 – Europejskiego Szlaku Dalekobieżnego;
- opracowanie programu rozwoju turystyki z uwzględnieniem specyfiki, walorów i pojemności środowiskowej;
- wsparcie rozwoju agroturystyki na obszarze całej gminy.

Kierunki rozwoju przedsiębiorczości

W Studium wskazano następujące miejscowości o funkcji usługowej: Białobrzegi, Kolnica BSD, Kolnica, Janówka, Biernatki, Turówka, Żarnowo Trzecie, Żarnowo Drugie, Żarnowo Pierwsze, Netta Pierwsza, Netta Druga, Netta Folwark, Jeziorki, Rutki Nowe.

Zorganizowana działalność inwestycyjna jednego lub kilku inwestorów na określonym terenie i w ustalonym czasie posiada wiele zalet, z których najważniejsze to:

- możliwość skoordynowania zamierzeń inwestycyjnych powodujących obniżenie kosztów realizacji;
- możliwość stworzenia zespołów nowej zabudowy o spójnej, zharmonizowanej formie i wyposażeniu w infrastrukturę techniczną; możliwość uzyskania szybkich efektów ekonomicznych.

Kierunkami rozwoju przedsiębiorczości będzie preferowanie rozwoju przemysłu: spożywczego, drzewnego, lekkiego i mineralnego bazujących na miejscowych surowcach i na technologiach przyjaznych dla środowiska oraz tworzenie korzystnych warunków przestrzennych do działalności instytucji wspierających rozwój małych i średnich firm – agencji, fundacji, instytucji doradczych i promocyjnych.

Za kryteria wyboru terenów predysponowanych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w granicach gminy Augustów przyjęto:

- dostępność terenu o korzystnych warunkach fizjograficznych;
- dogodne położenie przy uczęszczanych ciągach komunikacyjnych;
- bliskie sąsiedztwo terenów już zabudowanych o podobnych funkcjach;
- istniejący stan uzbrojenia technicznego lub łatwość jego realizacji;
- duża przydatność do ściśle zdefiniowanych funkcji.

W Studium wskazano tereny koncentracji usług i przedsiębiorczości (OUP) w szczególności w następujących miejscowościach: Mikołajówek – Janówka – Pruska Wielka, Biernatki – Turówka, Rutki Stare, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze – Żarnowo Drugie – Żarnowo Trzecie – Netta Pierwsza – Netta Druga oraz w Netcie Folwark, Kolnicy BSD, Jeziorkach – w wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej (zorganizowana działalność gospodarcza).

Zaleca się, aby działalność inwestycyjna na tych terenach powinna być poprzedzona sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzbrojeniem terenu. Dopuszcza się etapowanie planów.

Poza powyższymi terenami wyznaczono tereny udokumentowanych kruszywa naturalnego – do potencjalnej eksploatacji i rekułtywacji.

Na terenach zabudowy usługowej wielofunkcyjnej (OU) m.in. w miejscowościach o dominującej funkcji usługowej: Janówka, Rutki Nowe, Żarnowo Pierwsze, Żarnowo Drugie, Netta Druga, Białobrzegi oraz w miejscowości: Kolnica, Osowy Grąd, Netta Folwark, Jeziorki, Grabowie, Biernatki może być prowadzona nieuciążliwa działalność gospodarcza.

Warunkiem realizacji powyższych funkcji jest zapewnienie właściwych rozwiązań gospodarki wodno – ściekowej i odpadowej. Preferuje się działalność wykorzystującą technologie o niskiej uciążliwości w zakresie emisji hałasu, ścieków i zanieczyszczenia środowiska oraz technologie wodoszczelne o zamkniętym obiegu wody.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić przepisy odrębne.

6.4. Osadnictwo

W Studium ustalono tereny przeznaczone na rozwój usług infrastruktury społecznej z zakresu: oświaty i wychowania, kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji, obronności, porządku i bezpieczeństwa publicznego, sakralne, łączności, urządzenia sanitarne, kultury fizycznej oraz inne – tereny oznaczone na rysunku Studium – Załącznik nr 2B symbolem OZZ, OU, OUS, OUT.

Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej ukierunkowane są na poprawę jakości życia mieszkańców, w drodze rozwijania infrastruktury społecznej i polepszania warunków zamieszkania.

W celu poprawy jakości życia mieszkańców ustalono:

- poprawę zagospodarowania terenu oraz stanu technicznego istniejących obiektów i rozwój istniejących obiektów użyteczności publicznej, poprzez adaptację istniejących usług oraz powiększenie terenu w celu rozbudowy ich bazy, zaplecza technicznego oraz zaplecza sportowo – rekreacyjnego;
- utrzymanie istniejących obiektów komunalnych i prywatnych oraz wskazuje się ich modernizację (unowocześnianie) i termomodernizację;
- możliwość adaptacji i zmiany sposobu użytkowania istniejących nieczynnych szkół, zlewni mleka lub innych obiektów, m. in. na potrzeby mieszkaniowe, Domu Spokojnej Starości lub inne cele publiczne;
- budowę budynków z lokalami socjalnymi w ramach programów społecznych – wskazuje się miejscowość Janówka, Kolnica BSD;
- tworzenie rezerw terenowych na potrzeby nowej zabudowy mieszkalnej wraz z uzbrojeniem technicznym i odpowiednią obsługą komunikacyjną;
- zapewnienie właściwego wyposażenia w usługi niekomercyjne, szczególnie w zakresie zdrowia, oświaty i kultury;
- dobry dostęp mieszkańców do usług medycznych oraz ponadgimnazjalnych placówek oświatowych, wynikający przede wszystkim z bliskiego sąsiedztwa miasta Augustów;
- dobre wyposażenie placówek oświatowych w świetlice, pracownie komputerowe i stołówki szkolne;
- rozwój różnych dziedzin gospodarczych, w szczególności usług turystycznych;
- budowa siłowni plenerowych (sportowych) w większych miejscowościach (Janówka, Białobrzegi, Kolnica, Rutki Nowe, Netta Druga);
- rozwój funkcji związanych z działalnością gospodarczą i usługową - wymaga przygotowania odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych, w szczególności dla obszarów wyznaczonych na ten cel w Studium;
- zapewnienie pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i obsługę komunikacyjną;
- łatwy dostęp do obiektów usługowych i użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i starszych.

6.5. Infrastruktura komunikacyjna

Docelowy układ komunikacyjny gminy Augustów oparty jest na zhierarchizowanym układzie funkcjonalnym składającym się z:

- układu podstawowych powiązań zewnętrznych, które przenosić będą ruch w obszarze województwa i pomiędzy gminami – drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe;

- układ powiązań lokalnych przenoszący ruch wewnątrz gminy – drogi stanowiące powiązania pomiędzy wsiami, a siedzibą gminy – miasto Augustów oraz drogi obsługujące zwartą zabudowę zagrodową;
- układ ścieżek rowerowych, ciągów pieszych, dróg wewnętrznych, dróg gospodarczych – łączenie terenów rekreacyjnych i punktów widokowych, dojazdy do rozłogów pól.

Przy kształtowaniu układu komunikacyjnego przyjęto następujące zasady:

- drogi powinny łączyć wszystkie wsie z zewnętrznymi i wewnętrznymi miejscami zainteresowania mieszkańców;
- układ dróg powinien mieć hierarchiczną strukturę;
- komunikacyjne połączenia celów powinny być jak najkrótsze;
- trasy dróg należy planować w sposób ograniczający ingerencje w środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Stworzenie sprawnego układu transportowego należy do głównych zadań strategii rozwoju gminy i polityki przestrzennej. Zapewnienie prawidłowej obsługi komunikacyjnej wymagać będzie:

- modernizacji istniejących dróg poprzez utwardzenie nawierzchni oraz dostosowanie parametrów technicznych i geometrii dróg publicznych (wojewódzkiej, powiatowych i gminnych) do obowiązujących warunków technicznych;
- rozbudowy dróg publicznych i budowy nowych odcinków dróg do obsługi terenów budowlanych lub usprawnienia przebiegu dróg i powiązań w komunikacji;
- przekształcenia układu funkcjonalnego z dostosowaniem do uwarunkowań wynikających z perspektywicznych przekształceń układu przestrzennego gminy;
- budowa punktów MOP, stacji paliw, naprawa i parkingów;
- budowy obiektów i urządzeń komunikacji;
- budowy przejścia mostowego przez rzekę Nettę – propozycja lokalizacji mostu w okolicach wsi Netty Folwark i Gliniski – lokalizacja ustalona w planie miejscowym.

Budowa, przebudowa, remont, utrzymanie i ochrona skrzyżowań dróg różnej kategorii wraz z obiektami inżynierskimi w pasie drogowym oraz urządzeniami bezpieczeństwa i organizacji ruchu, związanymi z funkcjonowaniem tego skrzyżowania należy do zarządcy drogi wyższej kategorii.

W celu usprawnienia komunikacji na terenie gminy Augustów drogi wymagają unowocześnienia (modernizacji), zwłaszcza jeżeli chodzi o drogi gminne. W związku z planowanym rozwojem funkcji turystycznej konieczne jest także zwiększenie liczby miejsc postojowych, zwłaszcza w pobliżu większych ośrodków usługowych i turystycznych.

6.6. Infrastruktura techniczna

Dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej na wszystkich terenach, w zależności od zaistniałych potrzeb zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla nowych terenów przeznaczonych na cele zabudowy wskazane jest uzbrojenie terenu przed wprowadzeniem zabudowy. Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających drogi na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

6.7. Odnawialne źródła energii (OZE)

Ze względu na walory przyrodnicze na terenie gminy Augustów nie wyznaczono obszarów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i w związku z tym nie ustalono ich stref ochronnych.

7. Obszary, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Augustów nie ustalono obszarów, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².